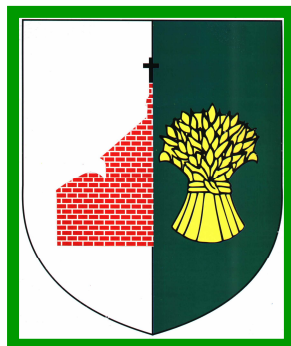

**URZĄD GMINY
CZERMIN**

**STRATEGIA
ROZWOJU SPOŁECZNO
– GOSPODARCZEGO
GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z
prognozą do roku 2020**

Gmina CZERMIN, WRZESIEŃ 2007r.

SPIS TREŚCI:

1.	WPROWADZENIE	__5
2.	STRESZCZENIE	__9
	CZĘŚĆ I- Sytuacja wewnętrzna i zewnętrzna – ANALIZA SWOT_____	16
3.	ANALIZA SYTUACJI OBECNEJ GMINY CZERMIN	__17
	3.1. Dane podstawowe	__17
	3.2. Gospodarka Gminy	__19
	3.3. Infrastruktura techniczna	__26
	3.4. Środowisko naturalne	__31
	3.5. Kapitał społeczny	__34
	3.6. Warunki socjalno bytowe	__48
4.	Zarys polityki państwa a strategia	__58
5.	Gmina i region	__90
6.	Wyniki badań ankietowych: KIM JESTEŚMY? KIM CHCEMY BYĆ	__98
7.	Analiza SWOT	__110
	CZĘŚĆ II- Cele i sformułowania Strategii_____	117
8.	Wizja	__118
9.	Misja	__119
10.	Cele strategiczne	__120
11.	Matryca-Powiązanie celów strategicznych z celami dokumentów strategicznych określających rozwój Gminy Czermin, regionu i kraju	__123
12.	CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW ROZWOJOWYCH	__127
	12.1 Infrastruktura techniczna	__138
	12.2 Infrastruktura społeczna	__139
	12.3 Rozwój sektora rolnego	__140
	12.4 Rozwój zasobów ludzkich	__141

12.5	Położenie ,środowisko naturalne	__142
12.6	Gospodarka turystyczna	__143
12.7	Kultura i dziedzictwo kulturowe	__144
CZĘŚĆ III- Prognoza finansowo- inwestycyjna Gminy Czermin 2007-2015 z prognozą do 2020 roku		146
13.	WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY NA LATA 2007-2015	__147
13.1	Podstawa opracowania WPI	__147
13.2	Założenia prognozy finansowej będącej podstawą określenia poziomu inwestowania dla Gminy Czermin w poszczególnych latach WPI	__147
13.2.1.	Wstęp do prognozy finansowej	__147
13.2.2	Założenia makroekonomiczne	__147
13.2.3	Założenia finansowe	__147
13.3	WPI – charakterystyka -procedura opracowywania i realizacji	__148
13.3.1	Przedmiot Wieloletniego Planu Inwestycyjnego	__148
13.3.2	Funkcje WPI	__148
13.3.3	Fazy i etapy tworzenia WPI	__150
13.3.4	Zespół realizujący	__151
13.3.5	Wnioskodawcy, tryb składania i oceny wniosków	__152
13.3.6	Formularz, instrukcje ich wypełniania	__153
13.3.7	Kryteria wylaniania priorytetów inwestycyjnych i ustalanie hierarchii ważności zadań	__155
13.3.8	Sposób określania i weryfikacji kosztów projektów	__156
13.3.9	Monitoring zadań kontynuowanych	__156
13.3.10	Partycypacja społeczna w procesie opracowywania WPI	__157
13.4	Wieloletni Program Inwestycyjny na lata 2007 – 2020	__157
13.4.1.	Planowane inwestycje	__157
13.4.2.	Wyniki planowania inwestycyjnego	__172

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

13.4.3.	Zestawienie wydatków inwestycyjnych i źródeł ich finansowania	___172
13.4.4.	Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych	___173
13.5	WPI – nakłady całkowite beneficjentów końcowych	___175
13.6	Prognoza finansowa inwestycji Gminy Czermin w latach 2007-2020 w oparciu o prognozę zadłużenia	___178
13.6.1.	Projekcja przepływów pieniężnych	___178
13.6.2.	Możliwości finansowania inwestycji oraz potencjał	___180
13.7	Pozycjonowanie źródeł finansowania zadań inwestycyjnych objętych Wieloletnim Planem Inwestycyjnym 2007-2015	___184
13.8	Podsumowanie	___193
14.	WIELOLETNI PLAN FINANSOWY NA LATA 2007-2015 z prognozą do 2020 roku	195
14.1	Podstawa opracowania WPF	___195
14.2	Założenia do prognozy dochodów i wydatków bieżących	___195
14.2.1.	Założenia makroekonomiczne	___197
14.2.2	Założenia ogólne	___196
14.2.3.	Założenia zmian dochodów i wydatków budżetowych oraz przychodów i rozchodów	___197
14.3	Analiza budżetu za lata 2004 – 2006	___207
14.3.1.	Bilans dochodów i wydatków budżetowych	___207
14.3.2	Dochody budżetowe	___208
14.3.3.	Wydatki budżetowe	___211
14.4	Metodyka opracowania WPF	___214
14.5	Wyniki prognozy dochodów i wydatków na lata 2007 – 2020	___215
14.6	Prognoza wolnych środków w budżecie Gminy w latach 2007 – 2020	___227
14.7	Prognoza sytuacji finansowej Gminy w latach 2007-2020	___229
	CZĘŚĆ IV - ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ	235
15.	Organizacja prac nad strategią – system komunikacji i udział mieszkańców w realizacji Strategii	___236
16.	Partnerstwo Publiczno-Prywatne PPP	___240

17.	Harmonogram realizacji Strategii	__243
18.	Monitoring i ewaluacja	__247
19.	Procedury uaktualniania	__249
	CZEŚĆ V – MARKETING STRATEGII	250
20.	Promocja Strategii	__251
21.	Wizerunek Gminy Czermin	__253
22.	Uczestnicy promocji	__254
23.	Public Relations	__255
24.	Nawiązanie do marketingu terytorialnego	__256
25.	Bibliografia	__258
26.	Spis tabel, wykresów, map	__260

CZEŚĆ VI- ZAŁĄCZNIKI

Programy Odnowy Miejscowości dla Sołectw Gminy Czermin

*„Jeżeli nie ma jutra, to dzisiaj jest stracone,
bo wobec braku przyszłości wszystko traci swój sens.”.*

Manes Sperber

ROZDZIAŁ 1.

WPROWADZENIE

Strategia¹ jest nadrzędnym i integratywnym planem, określającym korzyści dla społeczności w związku z oczekiwaniami i wyzwaniem otoczenia.

W gminie planowanie strategiczne jest procesem, w którym gmina świadomie przewiduje i kontroluje swój rozwój nie czekając biernie na przyszłe zdarzenia. Jest to umiejętność reagowania na zmiany otoczenia, a nawet ich wyprzedzanie. W procesie planowania strategicznego, gminę należy postrzegać z jednej strony jako zamkniętą całość, z drugiej zaś jako część systemu globalnego. Otoczenie terytorialne i makroekonomiczne ma bowiem stały wpływ na funkcjonowanie i rozwój gminy.

Strategia więc jest zbiorem celów (zadań), ujętych w programy i plany, stanowi wzorzec decyzji, które dotyczą pozycji i tożsamości samorządu, jego zdolności do wykorzystywania swych mocnych stron oraz prawdopodobieństwa odniesienia sukcesu w regionie.

Gmina Czermin rozwijała się zgodnie z przyjętymi zamierzeniami ujętymi w „Strategii Rozwoju Gminy Czermin”, opracowanej w 1997r., ale zmiany jakie dokonały się zarówno w gminie jak i w bliższym i dalszym otoczeniu spowodowały konieczność wyznaczenia nowych celów rozwoju, pozwalając na wykorzystanie pojawiających się wraz z nowymi warunkami – szans rozwojowych.

„Strategia rozwoju-społeczno gospodarczego Gminy Czermin na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020” zawierająca w sobie dwa moduły Wieloletni Plan Inwestycyjny 2007 – 2015 oraz Wieloletni Plan Finansowy 2007 – 2015, która została opracowana wraz Programami Odnowy Miejscowości dla wszystkich 9 sołectw gminy, jest dokumentem kompleksowym, wyznaczającym precyzyjnie perspektywiczne kierunki rozwoju gminy do roku 2020.

¹ Wg. W.F. Gluck 1980

Podstawą opracowania strategii jest także Ustawa z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju². W art. 9 ustawodawca stwierdza, że:

„Strategiami rozwoju są:

- 1) strategia rozwoju kraju;
- 2) strategie sektorowe;
- 3) strategie rozwoju województw, o których mowa w art.11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. Z 2001 r. Nr 142, poz 1590, z późn. zm.);
- 4) strategie rozwoju lokalnego, w tym strategie rozwoju powiatów oraz strategie rozwoju gmin.”

Strategia rozwoju społeczno- gospodarczego Gminy Czermin jest opracowaniem, które poprzez swoją treść i sposób dochodzenia do zawartych w nim rozwiązań porządkuje wiedzę o gminie, wyznacza długofalowe kierunki jej rozwoju oraz uruchamia partnerskie działania na rzecz rozwoju gminy.

Dokument otwiera nowy sposób myślenia o rozwoju gminy dążąc do odkrywania i uruchamiania niewykorzystywanych dotychczas potencjałów i szans rozwojowych. Wyzwalanie i utrwalanie aktywności społeczności lokalnej, wraz z niezbędną determinacją i konsekwencją działań strategicznych podejmowanych przez władze lokalne, prowadzić będzie do intensyfikowania rozwoju gminy oraz generowania realnych, pozytywnych zmian odczuwalnych dla mieszkańców Gminy Czermin.

Strategia wyznacza cele i działania, służące przełamywaniu strukturalnych problemów gospodarczych i społecznych oraz podnoszeniu konkurencyjności gminy na tle województwa i kraju.

Realizacja tej wizji rozwoju będzie synergiczną sumą działań prorozwojowych wszystkich uczestników tego procesu, w tym zwłaszcza podmiotów gospodarczych, samorządu terytorialnego, organizacji społecznych i kulturalnych. Osiągnięcie założonej wizji rozwoju będzie wspierane integracją wokół strategii wszystkich podmiotów gospodarczych i społecznych.

Strategia jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w zmieniających się warunkach zewnętrznych i wewnętrznych kraju, wskazującym drogę przygotowania Gminy Czermin do funkcjonowania w strukturach Unii Europejskiej. Horyzont czasowy Strategii przyjęty na lata 2007-2015, wynika z przyjętych okresów programowania polityki regionalnej Unii Europejskiej - Agendy 2007 oraz stosowanej zasady "n+3" uwzględniającej rozliczanie pomocy unijnej trzy lata po zakończeniu okresu programowania. Spójny jest także z okresem programowania strategii rozwoju województwa podkarpackiego zaplanowanej na lata 2007 – 2020 .

Strategia opracowana została zgodnie z metodyką Unii Europejskiej polegającą na stworzeniu strategii zrównoważonego rozwoju.

² DZ.U. z 2006r. Nr 227 poz.1658

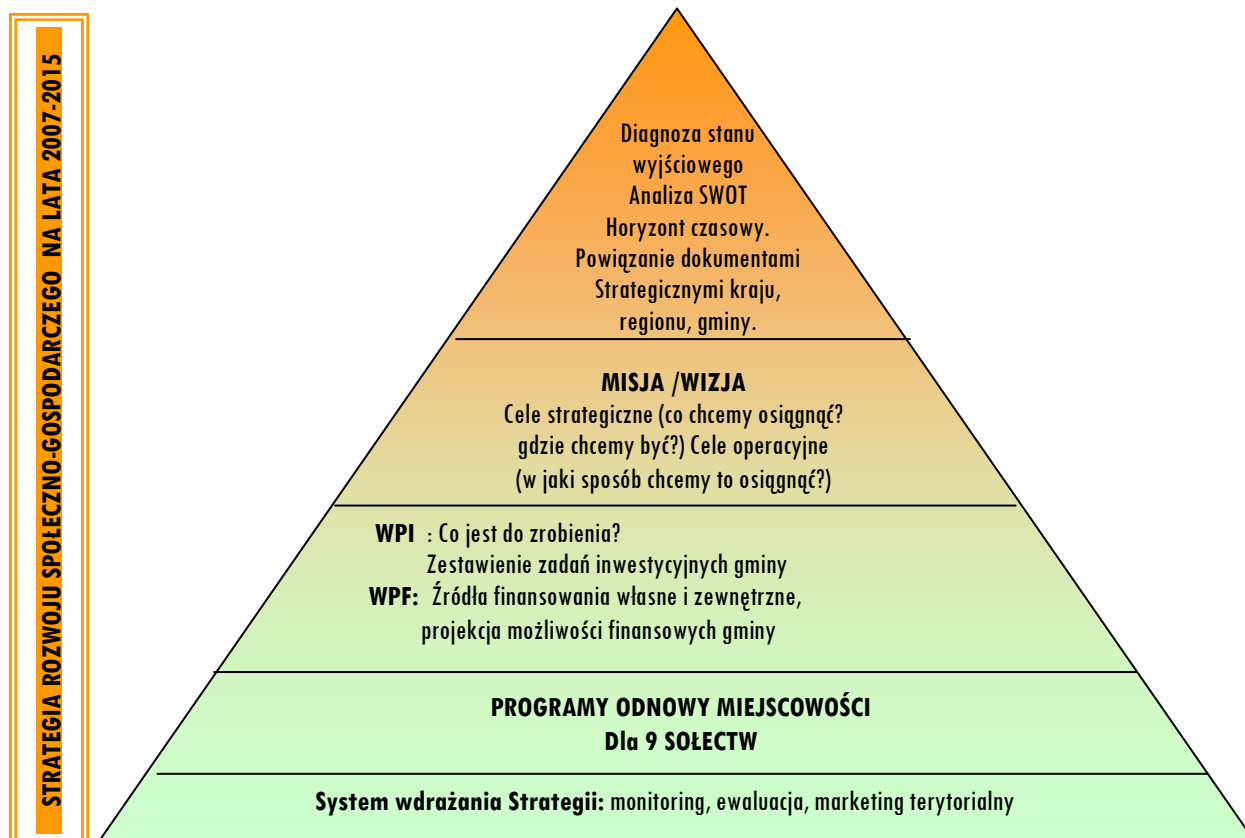
RYSUNEK 1. Proces tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Czermin

Powyższy rysunek przedstawia główne składniki tej metody. Prace nad strategią rozpoczęto od analizy danych i oceny sytuacji w gminie. Wykorzystano tutaj aktywność mieszkańców w współtworzeniu koncepcji rozwoju gminy. Na podstawie przeprowadzonych dwustopniowych konsultacji społecznych oraz przeprowadzonego badania ankietowego, którego głównym celem było zebranie opinii mieszkańców o warunkach życia w gminie, barierach rozwojowych, najpilniejszych problemach inwestycyjnych i społecznych do rozwiązania w latach 2007-2015 (*zakres podmiotowy badania 63 osoby*) opracowano analizę SWOT dla Gminy Czermin (*mocne i słabe strony, możliwości i zagrożenia w aspekcie czynników, ekonomicznych, społecznych i technologicznych*). Drugim składnikiem metody było opracowanie wizji i misji oraz określenie 4 celów strategicznych oraz 20 celów operacyjnych, które podobnie jak inne elementy, zostały poddane dyskusji mieszkańcom Gminy Czermin uczestniczącym w konsultacjach społecznych. Trzecim elementem było formułowanie zasadniczej części strategii obejmującej: obszary rozwojowe, zadania inwestycyjne oraz możliwości finansowe gminy, zarządzanie strategiczne oraz marketing strategii. Czwartym elementem było opracowanie Programów Odnowy Miejscowości dla 9 sołectw Gminy Czermin, które podobnie jak inne elementy, zostały poddane dyskusji mieszkańcom z poszczególnych miejscowości uczestniczącym w konsultacjach społecznych.

Strategia składa się, więc z pięciu zasadniczych części. Część I przedstawia sytuację wewnętrzną i zewnętrzną gminy wraz z analizą SWOT, część II zawiera wizję, misję oraz cele strategiczne i operacyjne strategii, część III – to prognoza finansowo-inwestycyjna Strategii Gminy Czermin 2007-2020- zawierająca WPI oraz WPF, część IV - to system zarządzania strategią ; część V – to plan marketingowy strategii. Integralną część „Strategii..” stanowi także 9 Programów Odnowy Miejscowości.

Rys.2.Schemat budowy STRATEGII ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN

W trakcie opracowywania strategii, zespół redakcyjny przeprowadził dwa spotkania konsultacyjne z mieszkańcami, w dwóch grupach tematycznych. Również planowany proces wdrażania strategii powinien opierać się na współpracy różnych podmiotów społecznych i gospodarczych. Rezultatem takiego podejścia jest zawiązanie szerokiej koalicji na rzecz stałego monitorowania, doskonalenia i wdrażania dokumentu.

Strategia jest dokumentem stanowiącym swoiste zaproszenie do współpracy dla wszystkich aktywnych podmiotów lokalnych zainteresowanych przyszłością Gminy Czermin.

„Przeszłość można medytować, przyszłość trzeba tworzyć.”

Edward Schillebeeckx

ROZDZIAŁ 2.

STRESZCZENIE

Strategia Rozwoju Społeczno –Gospodarczego Gminy Czermin na lata 2007-2015 z prognozą do 2020 roku jest podstawowym dokumentem określającym wizję, misję cele strategiczne, cele operacyjne i finansowe oraz obszary rozwojowe Gminy Czermin .

Strategia posiada szeroki kontekst regionalny i ogólnopolski. Jej cele strategiczne są ściśle powiązane z dokumentami strategicznymi określającymi rozwój województwa podkarpackiego i kraju.

Podstawą opracowania strategii jest Ustawa z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju¹. W art. 9 ustawodawca stwierdza, że:

„Strategiami rozwoju są:

- 1) strategia rozwoju kraju;
- 2) strategie sektorowe;
- 3) strategie rozwoju województw, o których mowa w art.11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. Z 2001 r. Nr 142, poz 1590, z późn. zm.);
- 4) strategie rozwoju lokalnego, w tym strategie rozwoju powiatów oraz strategie rozwoju gmin.”

Diagnoza sytuacji społeczno – gospodarczej i przestrzennej gminy, w tym badania ankietowe oraz analiza różnych uwarunkowań zewnętrznych, pozwoliła na wypracowanie wizji Gminy Czermin:

Wizją Gminy Czermin w 2015 roku jest:

W 2015 roku gmina Czermin będzie wiodącą gminą rolniczą w regionie Podkarpacia.

Jako gmina dbająca o rozwój przedsiębiorczości, szczególnie w sektorze rolnym ale także w sferze usług, turystyki, rekreacji oraz dbająca o ochronę środowiska i zabytki kultury materialnej, stanie się miejscem, gdzie warto mieszkać, pracować i rozwijać swój potencjał zawodowy.

¹ DZ.U. z 2006r. Nr 227 poz.1658

Na podstawie wizji została określona misja Strategii, która brzmi:

MISJA GMINY CZERMIN:

Osiągnięcie zrównoważonego rozwoju całej gminy, zapewniającego jakościową poprawę warunków życia mieszkańców gminy, przy zachowaniu równowagi pomiędzy aktywnością gospodarczą, a ochroną środowiska zarówno przyrodniczego jak i kulturowego.

Misja opierać się o realizację zadań, dla których wyznaczono główne KIERUNKI:

- ⇨ **Poprawa stanu infrastruktury społecznej**
- ⇨ **Wyrównanie poziomu dostępności do podstawowej infrastruktury technicznej we wszystkich sołectwach,**
- ⇨ **Stworzenie optymalnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w sektorze rolnym ,sferze usług, turystyki i rekreacji .**
- ⇨ **Ochrona istniejących zasobów przyrodniczych i kulturowo-historycznych;**

Określona deklaracja wizji i misji rozwoju Gminy Czermin ukierunkowuje cele strategiczne i operacyjne.

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

CEL STRATEGICZNY I		CEL STRATEGICZNY II		CEL STRATEGICZNY III		CEL STRATEGICZNY IV	
UTRZYMANIE ODPOWIEDNIEGO TEMPA WZROSTU ROZWOJU GMINY ORAZ ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI POSIADANYCH ZASOBÓW GMINY.		ZASPOKAJANIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW GMINY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH		WIELOFUNKCYJNY ROZWÓJ WSI		ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ PRZESTRZENNY GMINY ZAPEWNIĄCY DBAŁOŚĆ O ŚRODOWISKO NATURALNE	
CO I.1.	Kompleksowe wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną	CO II.1.	Stworzenie nowoczesnej bazy sportowo- rekreacyjnej przyjaznej uczniowi i dostępnej dla całej społeczności lokalnej.	CO III.1.	Wspomaganie działań dotyczących podnoszenia kwalifikacji sektora rolnego, dostosowania gospodarstw rolnych do zmian technologicznych i rynkowych w celu zwiększenia konkurencyjności produkcji rolnej gospodarstw .	CO IV.1	Wspieranie działań dążących do osiągnięcia ładu ekologicznego poprzez ochronę i kształtowanie środowiska przyrodniczego w zgodzie z obowiązującymi normami i zaleceniami
CO I.2.	Stworzenie systemu zachęt inwestycyjnych dla inwestorów zewnętrznych, poprzez udostępnianie powierzchni do prowadzenia działalności gospodarczej i przygotowaniu terenów inwestycyjnych.	CO II.2.	Wspieranie rozwoju systemu ułatwień w dostępie do usług publicznych w ramach nowoczesnego modelu pomocy społecznej zarówno instytucjonalnej jak i pozarządowej.	CO III.2.	Stworzenie warunków sprzyjających powstawaniu gospodarstw ekologicznych.	CO IV.2	Ochrona i utrzymanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz doskonalenie systemu obszarów chronionych
CO I.3.	Stworzenie korzystnych warunków finansowych dla rozwoju przedsiębiorstw i zakładania nowych podmiotów, modernizację i rozwój sektora MSP.	CO II.3.	Wspierania inicjatyw lokalnych i ponadlokalnych w dziedzinie kultury na rzecz rozwoju wykorzystującego potencjał i tradycje gminy Czermin.	CO III.3.	Organizacja kursów i szkoleń służących zdobywaniu przez mieszkańców gminy nowych kwalifikacji w zawodach nierolniczych	CO IV.3	Wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów wysegregowanych w miejscu ich wytwarzania, mających charakter surowców wtórnych.

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

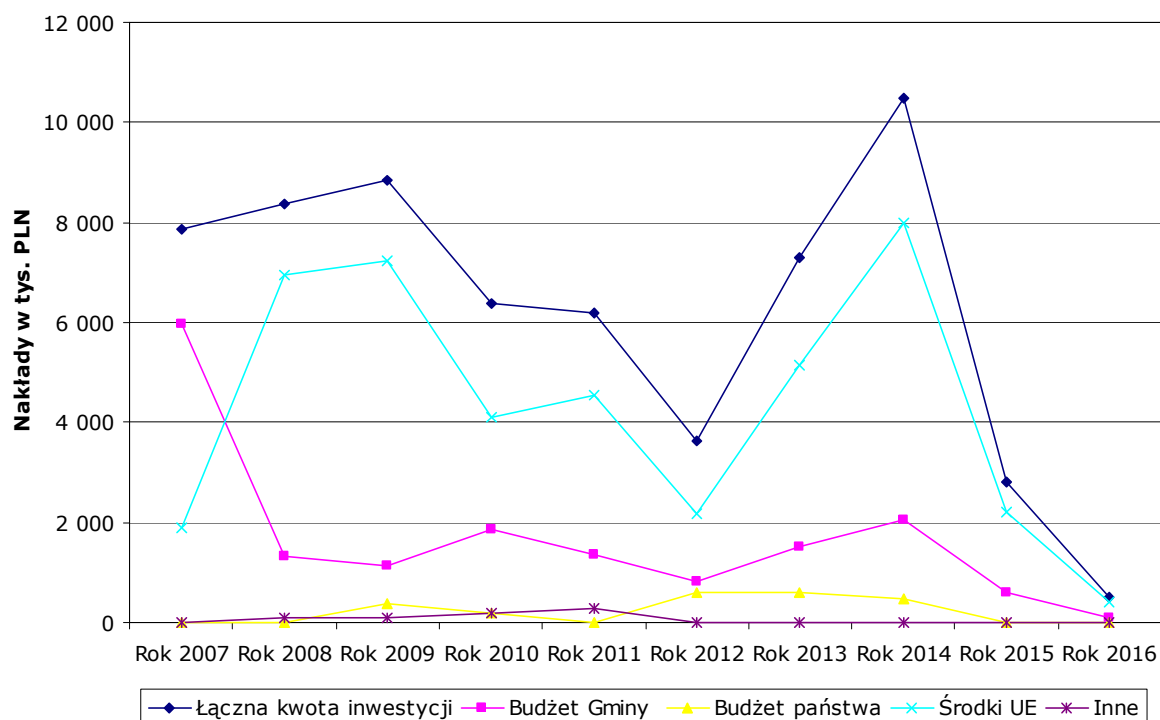
CEL STRATEGICZNY I		CEL STRATEGICZNY II		CEL STRATEGICZNY III		CEL STRATEGICZNY IV	
UTRZYMANIE ODPOWIEDNIEGO TEMPA WZROSTU ROZWOJU GMINY ORAZ ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI POSIADANYCH ZASOBÓW GMINY.		ZASPOKAJANIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW GMINY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH		WIELOFUNKCYJNY ROZWÓJ WSI		ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ PRZESTRZENNY GMINY ZAPEWNIAJĄCY DBAŁOŚĆ O ŚRODOWISKO NATURALNE	
CO I.4.	Stworzenie nowoczesnego, aktywnego programu promocji Gminy Czermin.	CO II.4.	Stworzenie atrakcyjnej bazy usług kulturalnych poprzez min. modernizację i renowację obecnych obiektów, a także rewitalizację obszarów dziedzictwa kulturowego.	CO III.4.	Wsparcie restrukturyzacji i rozwoju istniejących i nowych dziedzin gospodarki w celu zwiększenia produktywności i rentowności lokalizowanych w gminie podmiotów gospodarczych.	CO IV.4.	Stworzenie systemu zachęt do ocieplania istniejących budynków i propagowanie budowy energooszczędnych domów.
	CO I.5.		Udostępnianie terenów pod nową zabudowę mieszkaniową dla potrzeb mieszkaniowych z przestrzeganiem wymagań ładu przestrzennego, zrównoważonego współistnienia z otaczającymi kompleksami leśnymi, albo innymi cennymi elementami środowiska przyrodniczego.				CO II.5.
		CO II.6.	Wzmocnienie bezpieczeństwa publicznego w zakresie ochrony przeciwpożarowej poprzez min. wyposażenie poszczególnych OSP w nowoczesny i wydajny sprzęt.				

Dopełnieniem procesu planowania i pokazania drogi dojścia do zakładanej wizji są Wieloletni Plan Inwestycyjny i Wieloletni Plan Finansowy.

Wieloletni Program Inwestycyjny opracowany został dla zadań planowanych przez gminę w powiązaniu z szacowanymi możliwościami finansowymi wynikającymi z przygotowanych prognoz finansowych. WPI przedstawia nakłady inwestycyjne na poszczególne projekty o wieloletnim horyzoncie czasowym.

Rozkład nakładów finansowych na przestrzeni lat 2007 – 2015, został uzależniony od cyklu realizacji inwestycji oraz od przewidywanej dostępności bezzwrotnych środków pieniężnych pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, gdyż podstawowym założeniem WPI jest realizacja inwestycji, które będą mogły uzyskać wsparcie finansowe w postaci środków bezzwrotnych.

Poniżej w graficznej wersji przedstawiono ogólne nakłady WPI. Łączne nakłady inwestycyjne Gminy Czermin wynoszą **62 367 tys. PLN**. Z pokazanego zestawienia wynika, iż nakłady, jakie musi zgromadzić Gmina Czermin na przestrzeni lat 2007 – 2016 wynoszą **16 743 tys. PLN**, tj. ok. 20% ogółu nakładów. Zaplanowane środki Unii Europejskiej stanowią 73% całkowitych nakładów inwestycyjnych, tj. **42 694 tys. PLN**, zaś z budżetu państwa **2 230 tys. PLN** tj. 5% nakładów. Środki inne wynoszą łącznie na przestrzeni lat 2007 – 2015, **700 tys. PLN** tj. **2 %** ogółu środków.

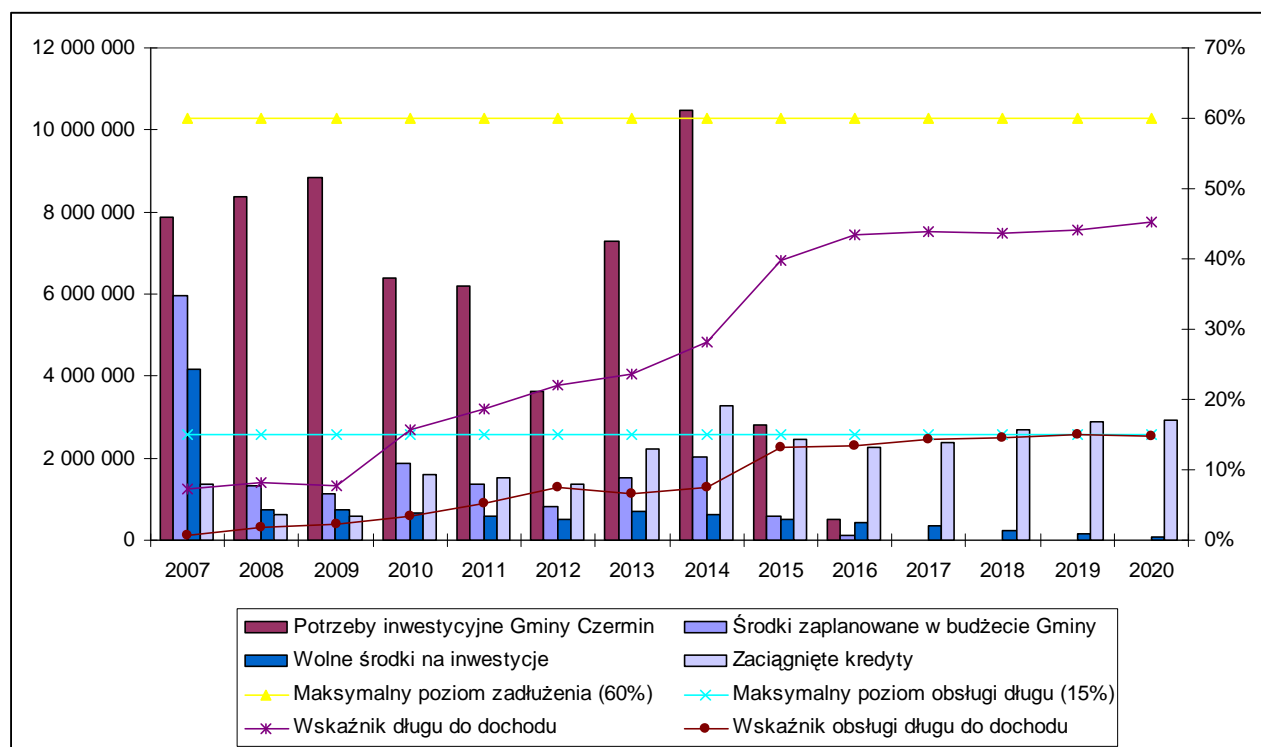

Dokonana analiza potencjału finansowego budżetu Gminy Czermin, wskazuje, że istnieje możliwość realizacji wszystkich zaplanowanych inwestycji. Jednak ze względu na wysoki poziom wydatków majątkowych, w tym inwestycji zaplanowanych do realizacji w latach 2007-2015, przewyższających kwotę wolnych środków konieczne jest zaciągnięcie kredytów.

Prognoza sytuacji finansowej w latach 2007-2020 uwzględniająca zaciągnięcie kredytów na pokrycie wydatków majątkowych zaplanowanych w budżecie Gminy Czermin (rozdz. 14- tabela nr 16WPF), wykazała w deficyt budżetu. Aby zlikwidować ujemny wynik niezbędnym jest zaciągnięcie kredytów, z których przychód, stanowiąc będą źródło pokrycia deficytu budżetu gminy.

Kredyty przewidziane do zaciągnięcia mają wpływ na wielkość zadłużenia gminy. Po wprowadzeniu informacji, dotyczących zaciągania i spłaty kredytów, na pokrycie deficytu gminy, okazuje się, że w całym okresie prognozy wartość podstawowych wskaźników finansowych Gminy Czermin kształtuje się na dopuszczalnym poziomie, poniżej ustawowo dopuszczonego poziomu (rozdz. 14- tabela nr tabela 15WPF).

Wykres. Możliwości inwestycyjne i zdolności kredytowe Gminy Czermin w latach 2007-2015

Strategia prognozuje finansowanie zakładanych celów zarówno strategicznych jak i operacyjnych oczywiście przy szerokim korzystaniu z funduszy zewnętrznych,

krajowych i zagranicznych, w tym funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i Mechanizmów Finansowych Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz kredytów, w szczególności na współfinansowanie zadań inwestycyjnych [określonych w WPI 2007-2015] realizowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych.

Przyjęcie i wdrożenie Strategii powinno skutkować pozytywnymi efektami odczuwalnymi dla beneficjentów strategii, czyli społeczności lokalnej- mieszkańcom Gminy Czermin, działających tu aktualnie podmiotów gospodarczych oraz przyszłych inwestorów, ale także dla samej władzy samorządowej.

EFEKTY wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Czermin:

- ➔ Wykreowanie korzystnego wizerunku Gminy Czermin w opinii obecnych i przyszłych mieszkańców.
- ➔ Umocnienie przeświadczenia o atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Czermin.
- ➔ Poprawa jakości życia mieszkańców.
- ➔ Zmniejszenie emigracji mieszkańców gminy
- ➔ Uzyskanie poparcia społecznego dla procesów rozwojowych gminy.
- ➔ Zwiększenie możliwości merytorycznych i formalnych dla pozyskania środków zewnętrznych na rozwój gminy.
- ➔ Zwiększenie zakresu współpracy /opartej na partnerstwie/ władzy samorządowej z samorządem miasta Mielec, samorządem powiatu Mieleckiego, samorządem województwa podkarpackiego, a także partnerami zewnętrznymi- potencjalnymi inwestorami.
- ➔ Zwiększenie wielkości środków budżetowych i pozabudżetowych przeznaczanych na realizację zadań inwestycyjnych i społecznych w gminie.
- ➔ Zwiększenie skuteczności i efektywności wydatkowania środków budżetowych i pozabudżetowych.

**STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO –
GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN NA LATA
2007-2015 z prognozą do roku 2020**

CZĘŚĆ I

Sytuacja wewnętrzna

i zewnętrzna

ANALIZA SWOT

➔ **Analiza sytuacji obecnej Gminy Czermin**

➔ **Zarys polityki państwa a Strategia**

➔ **Gmina i region**

➔ **Analiza SWOT**

➔ **Wyniki badań ankietowych: KIM
JESTEŚMY? KIM CHCEMY BYĆ**

ROZDZIAŁ 3

Analiza sytuacji obecnej Gminy CZERMIN

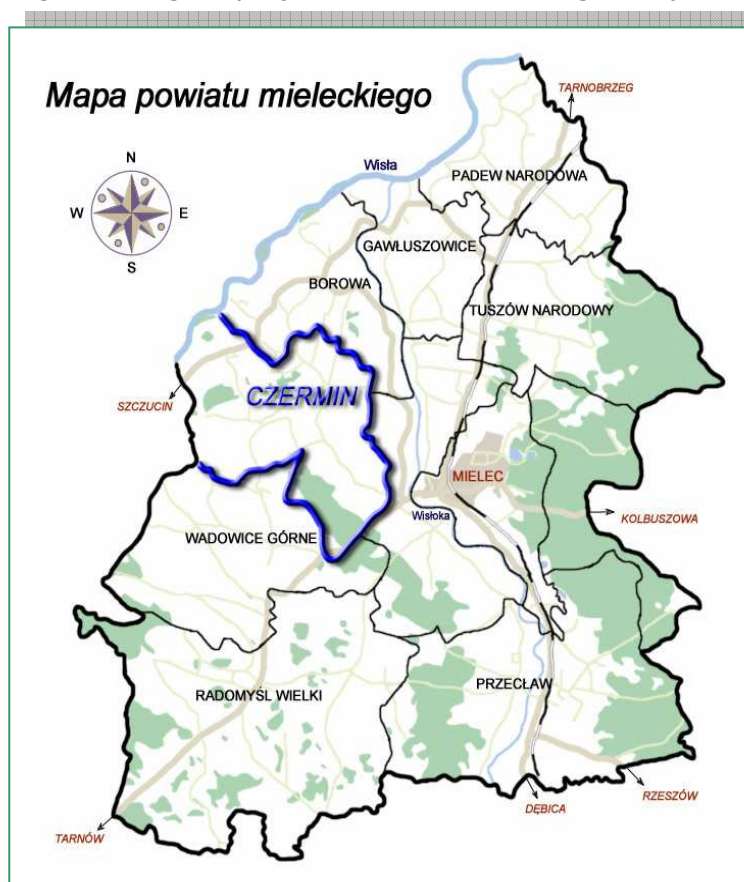
3.1. DANE PODSTAWOWE

Poprawna analiza sytuacji gminy Czermin jest podstawą do prawidłowego wyznaczenia wizji i misji gminy oraz wynikających z nich celów strategicznych.

3.1.1. Położenie

Czermin jest gminą wiejską położoną w północno-zachodniej części powiatu Mieleckiego należy do mniejszych obszarowo gmin województwa podkarpackiego. Zajmuje powierzchnię 80,3 km², zamieszkała jest przez 6829 osób (dane z 2006 r). Od północy Czermin graniczy z gminą Borowa, od południa z gminą Wadowice Górne, od wschodu z gminą Mielec, natomiast zachodnia granica gminy jest równocześnie granicą województwa podkarpackiego z województwem małopolskim.

Pod względem administracyjnym gmina przynależy do powiatu Mieleckiego i województwa podkarpackiego. Jest jedną z najmniejszych gmin w regionie. Powierzchnia Gminy Czermin zajmuje 80,32 km², co stanowi 9% powierzchni powiatu oraz 0,45% powierzchni województwa. (tabela nr 1). Gmina Czermin jest gminą średniej wielkości i na tle pozostałych gmin powiatu lokuje się na 6 pozycji.

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

Tabela nr1: Powierzchnia gmin powiatu Mieleckiego						
Lp.	Gmina	Powierzchnia w km ²	Ilość sołectw	Ludność	% do powierzchni powiatu	% do powierzchni województwa
1	Gmina miejska Mielec	47	-	64 794	5,34	0,26
2	Gmina Borowa	56	10	5 753	6,36	0,31
3	Gmina Czermin	80,32	9	6 829¹	9,09	0,45
4	Gmina Gawłuszowice	34	7	2 900	3,86	0,19
5	Gmina Mielec	122,12	13	12 347	13,89	0,68
6	Gmina Padew Narodowa	71	12	5 535	8,07	0,40
7	Gmina Przecław	134	11	10 700	15,23	0,75
8	Miasto i gmina Radomyśl Wielki	159	12	13 444	18,07	0,89
9	Gmina Tuszów Narodowy	90	13	7 419	10,23	0,50
10	Gmina Wadowice Górne	87	13	6 853	9,89	0,49
					100%	
					880	17 844
					POWIAT	WOJEWÓDZTWO
					Pow. Całkowita w km²	
<i>Dane: opracowanie własne na podst. Danych US 2006r. Województwo Podkarpackie- Podregiony; Powiaty; Gminy</i>						

W skład gminy wchodzi sołectwa: Czermin, Breń Osuchowski, Otałęż, Dąbrówka Osuchowska, Trzciana, Łysaków, Szafranów, Wola Otałęska, Ziempiów. Teren gminy leży w dorzeczu rzeki Wisły i jej prawobrzeżnych dopływów Nowego Brnia i Starego Brnia.

Wśród 9 sołectw gminy Czermin największą powierzchnię zajmuje sołectwo Trzciana (18,60 km²), a najmniejszą Szafranów 2,67 km² /tabela nr 2/.

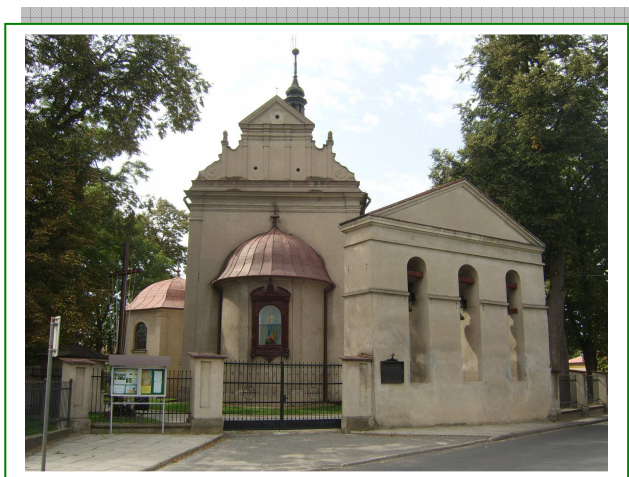
Tabela nr 2. Powierzchnia w km sołectw Gminy Czermin (dane na dzień 31.12.2006 r.)	
Wyszczególnienie	Km²
Breń Osuchowski	8,92
Czermin	12,25
Dąbrówka Osuchowska	4,84
Łysaków	9,61

¹ Dane UG
CZĘŚĆ I

Otałęż	9,60
Szafranów	2,67
Trzciana	18,60
Wola Otałęska	4,89
Ziempniów	8,94
Gmina ogółem	80,32

3.1.2. Uwarunkowania historyczne.

Pierwsze informacje o Czerminie na podstawie wykopalisk pochodzą z XII wieku. Opracowania historyczne wskazują, że już w 1190r. istniała osada Wisłoka, która w 1211r. stanowiąc własność klasztoru Premonstrantek z Buska występuje w dokumentach jako wieś Cirmino (Czermin). W 1238r. kanonik krakowski Michał z rodu Pacnowskich ufundował tej miejscowości kościół parafialny pod wezw. Św. Klemensa. Przy kościele od 1595r. funkcjonowała szkoła, a od 1721r. szpital. W czasie potopu szwedzkiego w okolicach Czermina wojska polskie i szwedzkie toczyły bitwy, z których do dnia dzisiejszego zachowały się pozostałości fortyfikacji ziemnych tzw. kopce szwedzkie. Po I rozbiore Czermin jako dobra królewskie przyłączono do Austrii i uznano za własność Habsburgów. W 1776r. do Czermina przybyli koloniści niemieccy obejmując jego część, którą nazwano Hohenbach. W 1853r. czermińskie tereny włączono do powiatu Mieleckiego. Po reformie administracji w 1932-1935r. Czermin został siedzibą gminy zbiorowej. W okresie okupacji hitlerowskiej ludność Czermina była masowo wysiedlana, a ziemię przejmowali koloniści. Przed wyzwoleniem koloniści niemieccy opuścili Czermin.

3.2. GOSPODARKA GMINY

Gmina Czermin ma charakter **rolniczy**. Występują tu różne kierunki produkcji rolnej, wśród których najbardziej rozwinęły się: uprawa zbóż, kukurydzy, i roślin okopowych, pastewnych i zdrowej żywności oraz hodowla bydła mlecznego i rzeźnego, drobiu, trzody chlewnej i żywca wołowego.

Na rozwój gospodarczy Gminy CZERMIN niewątpliwie ma wpływ jej położenie geograficzne, bliskość Gminy Mielec- zwłaszcza jej podmiotów gospodarczych oraz miasta Mielca i bliskość Specjalnej Strefy Ekonomicznej "EURO-PARK" Mielec, która stymulując rozwój lokalnej małej i średniej przedsiębiorczości, wpływa na tworzenie

nowych miejsc pracy i w znacznym stopniu zmniejsza występowanie zjawiska bezrobocia.

3.2.1. Stan zagospodarowania przestrzennego i przeznaczenie terenów.

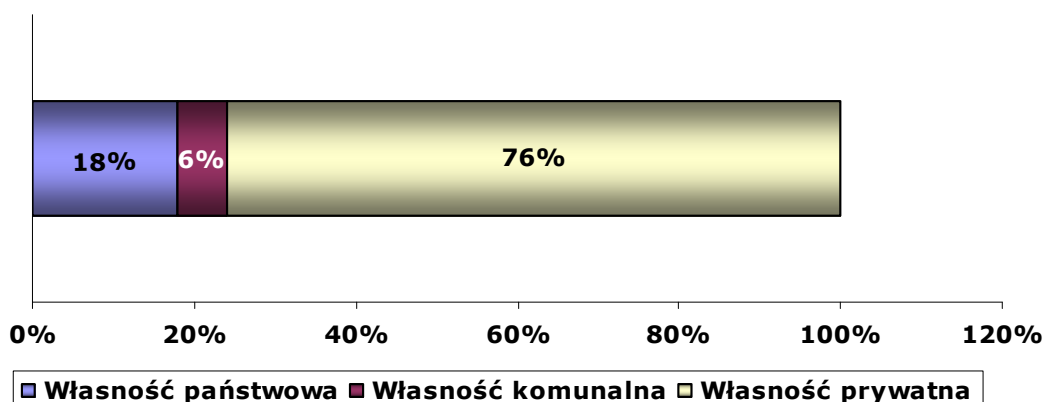
3.2.1.1. Użytkowanie i przeznaczenie terenów.

Ze względu na rodzaj użytkowania struktura gruntów przedstawia się następująco (w ha):

Tabela nr 3. Struktura gruntów (stan na 31.12.2006r.)						
Wyszczególnienie	Użytki rolne [ha]				Lasy i grunty leśne	Pozostałe
	grunty	sady	łąki	pastwiska		
Breń Osuchowski	665,4		60,5	95,9	18,4	51,8
Czermin	958,6		29,3	106,6	37,4	93,1
Dąbrówka Osuchowska	325,0		14,6	56,9	64,8	22,7
Łysaków	622,2		34,1	90,0	154,0	60,7
Otałęż	581,7	18,4	14,4	85,6	141,2	118,7
Szafranów	186,1		4,5	40,9	16,5	19,0
Trzciana	1145,5		29,0	134,1	476,3	75,1
Wola Otałęska	397,2		4,8	42,5	9,7	34,8
Ziempniów	543,8		16,5	126,0	141,6	66,1
Gmina ogółem	5425,5	18,4	207,7	778,5	1059,9	542,0

W Gminie Czermin grunty w przeważającej części (76%) są własnością prywatną oraz Własnością Skarbu Państwa.

Wykres nr 1. Struktura własności gruntów w gminie Czermin

Gminne zasoby to zaledwie 6% wszystkich gruntów w dziewięciu sołectwach , gdzie największa własność komunalna znajduje się w Woli Otałęskiej i Otałęży oraz w Łysakowie.

Tabela nr 4. Struktura własności gruntów w poszczególnych sołectwach Gminy Czermin

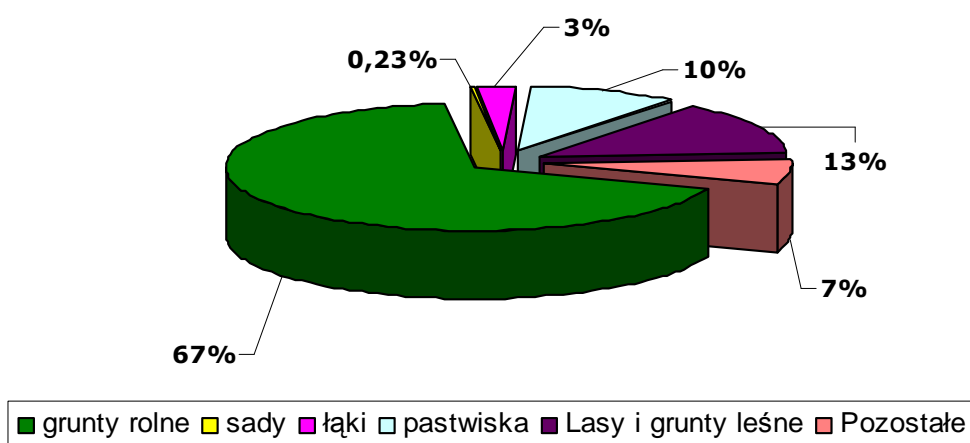
Wyszczególnienie	Własność państwowa	%	Własność komunalna	%	Własność prywatna	%
Breń Osuchowski	136	15	40	4	716	81
Czermin	61	5	51	4	1113	91
Dąbrówka Osuchowska	34	7	11	2	439	91
Łysaków	91	9	77	8	793	83
Otałęż	211	22	131	14	618	64
Szafranów	32	12	22	8	213	80
Trzciana	597	32	32	2	1231	66
Wola Otałęska	49	10	79	16	361	74
Ziempniów	248	28	39	4	607	68
Gmina ogółem	1459	18%	482	6%	6091	76%

3.2.1.2. Rolnictwo.

W gminie Czermin podstawową dziedziną gospodarki jest **rolnictwo**. W ogólnej powierzchni Gminy Czermin 8032 ha - grunty rolne zajmują 5425,5 ha .

Jak widać na wykresie ponad 67% w gminie to grunty rolne, 13% to lasy a pozostałe to głównie tereny mieszkalnictwa ,tereny zurbanizowane , drogi oraz w niewielkim procencie sady (0,23%).

Wykres nr 2. Struktura gruntów w gminie Czermin (w ha)

Również pod względem klimatycznym gmina posiada korzystne warunki do rozwoju gospodarki rolnej. Na terenie gminy występują gleby o zróżnicowanej wartości dla rolnictwa, stosunkowo znaczną powierzchnię zajmują gleby o wysokiej wartości dla rolnictwa zaliczone do klasy I – III. Ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy

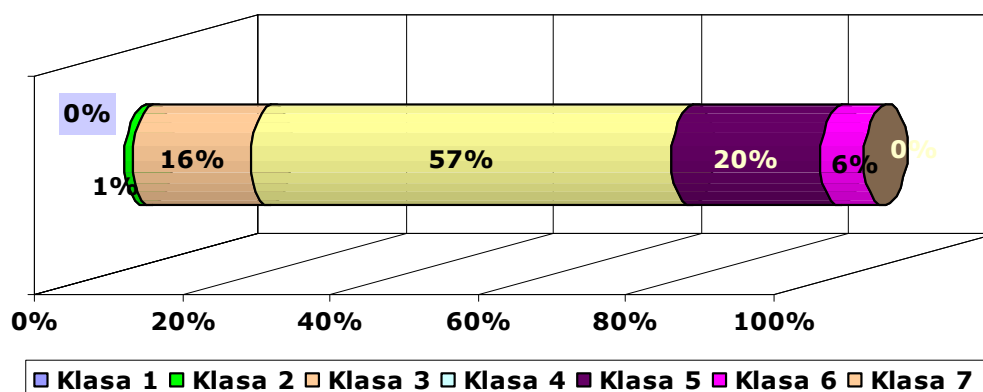
jest korzystna, średni wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej według IUNG w Puławach wynosi 72,9 punktów.

Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, oceniający poszczególne elementy środowiska - glebę, warunki klimatyczne i wodne a także rzeźbę terenu, jest wyższy od średniej krajowej i zbliżony do średniej dla powiatu Mieleckiego i województwa podkarpackiego.

Intensywność wykorzystania zasobów gruntów wzrosła również poprzez znaczny przyrost powierzchni lasów i gruntów leśnych do 1059,9 ha w 2006r. z 931 ha w 2001 roku.

Na terenie gminy Czermin największy udział posiadają gleby klasy IV bo ponad 57%, największe kompleksy tych gleb występują we wsiach: Czermin i Trzciana. Gleby klasy II – to 16% , a III stanowią 20 % ogólnej powierzchni użytków rolnych. Na glebach tych uprawia się rośliny o dużych wymaganiach glebowych.

Wykres nr 3. Kategorie gleb na terenie gminy Czermin.

Największe kompleksy gleb klasy III występują we wsiach: Breń Osuchowski, Łysaków, Czermin, Otałęż, Dąbrówka Osuchowska.

Tabela nr 5. Kategorie gleb na terenie Gminy Czermin (stan 31.12.2006r.)

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw w rolnych	Kategorie gleb [ha]						
		Klasa 1	Klasa 2	Klasa 3	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Klasa 7
Breń Osuchowski	136			256	402	139	43	
Czermin	226			167	816	136	9	
Dąbrówka Osuchowska	66			105	269	71	15	
Łysaków	193			177	395	289	39	
Otałęż	155		47	165	387	128	37	
Szafranów	53			78	95	49	25	
Trzciana	293			81	896	276	62	
Wola Otałęska	127		7	56	322	47	23	
Ziempniów	119			31	319	223	128	
Gmina ogółem	1368	0	54	1116	3901	1358	381	0

Średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na jedno gospodarstwo indywidualne w gminie jest niższa (3,97 ha) w porównaniu ze średnią krajową wynoszącą około 7 ha. Średnia powierzchnia indywidualnego gospodarstwa w Gminie Czermin wynosi 3,97 ha i jest wyższa od średniej wojewódzkiej (3,7 ha).

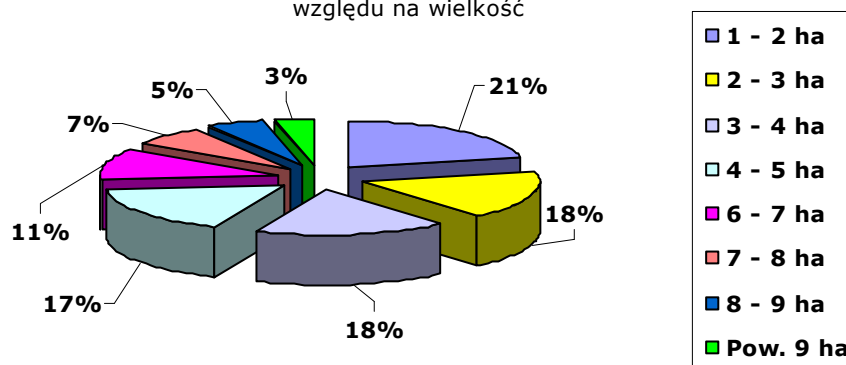
Tabela nr 6. Wielkość gospodarstw rolnych w Gminie Czermin

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw rolnych	Wielkość gospodarstw rolnych [liczba gospodarstw]								
		Do 1 ha	1 – 2 ha	2 – 3 ha	3 – 4 ha	4 – 5 ha	6 – 7 ha	7 – 8 ha	8 – 9 ha	Pow. 9 ha
Breń Osuchowski	136		22	29	28	16	20	8	6	7
Czermin	226		50	45	40	23	25	18	15	10
Dąbrówka Osuchowska	66		15	12	9	10	8	5	4	3
Łysaków	193		48	32	38	32	17	8	14	4
Otałęż	155		40	20	26	29	16	10	9	5
Szafranów	53		10	11	6	10	8	4	2	2
Trzciana	293		56	43	55	71	30	25	10	3
Wola Otałęska	127		29	23	20	21	12	8	5	9
Ziempniów	119		25	19	19	23	14	5	9	5
Gmina ogółem	1368		295	241	241	235	150	91	74	48

Największa ilość gospodarstw rolnych pow. 9 ha znajduje się w sołectwie Czermin (10) , Woli Otałęskiej (9) oraz w Brniu Osuchowskim (7).

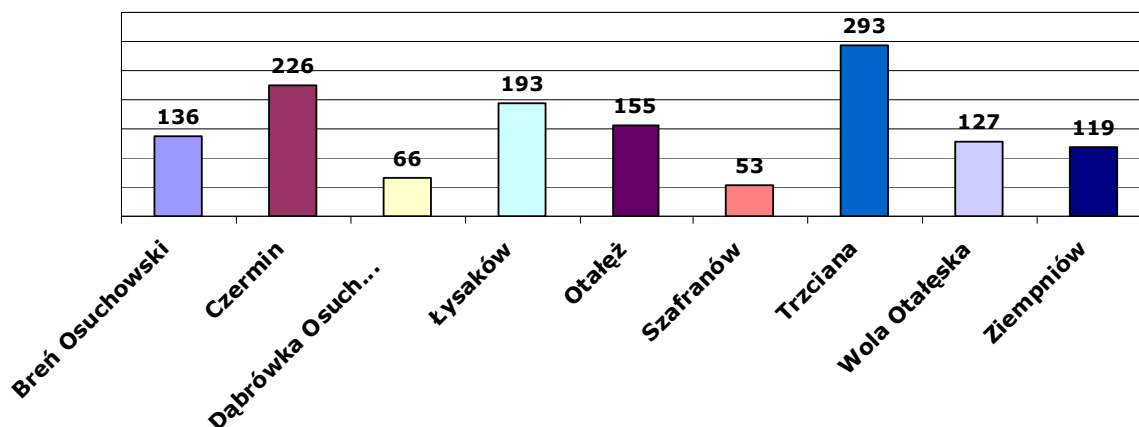
Jednakże w gminie najwięcej jest gospodarstw 1-2 ha (21% ogółu gospodarstw) ,2-3 ha i 3-4 ha (18% ogółu gospodarstw) oraz 4-5 ha (17% ogółu gospodarstw).

Wykres nr 4. Liczba gospodarstw w Gminie Czermin ze względu na wielkość

Najwięcej gospodarstw rolnych znajduje się w sołectwie Trzciana oraz Czermin-
powierzchniowo największe sołectwa Gminy Czermin.

Wykres nr 5. Liczba gospodarstw w sołectwach Gminy Czermin.

Gmina Czermin ma zdecydowanie charakter rolniczy.

Występują tu różne kierunki produkcji rolnej, wśród których najbardziej rozwinęły się: uprawa zbóż - 72%, roślin pastewnych - 16 % oraz ziemniaków 6%. Najwięcej gospodarstw uprawia warzywa gruntowe (1340).

Tabela nr 7. Rodzaj upraw na terenie Gminy Czermin.

Rodzaj uprawy	Liczba gospodarstw	Powierzchnia uprawy [ha]	Udział procentowy
Zboża	1290	3671	72,0
Ziemniaki	1180	312	6,0
Buraki cukrowe			
Rzepak	1	10	0,
Warzywa gruntowe	1340	42	0,8
Rośliny strączkowe	42	30	0,6
Rośliny przemysłowe	3	7	0,2
Rośliny pastewne	475	810	16,0
Warzywnictwo	25	70	1,4
Pozostałe	280	143	2,8

Wśród hodowli przeważa drób 35 000 szt. oraz:

Trzoda chlewna:

- Ogółem – 13945 szt.
 - Prosięta – 4300 szt.
 - Warchlaki – 4150 szt.
 - Tuczniaki – 4100 szt.
 - Knury – 45 szt.

- Lochy – 1350 szt.

Pogłowie zwierząt:

- Bydło ogółem: - 482 szt.
 - Cielęta do 1 roku życia – 60 szt.
 - Młode bydło 1 – 2 lat – 30 szt.
 - Bydło powyżej 2 lat w tym: - 392 szt.
 - Krowy – 380 szt.
 - Jałówki – 12 szt.
 - Buhaje i opasy

Owce:

- Ogółem: - 24 szt.
 - Jagnięta – 8 szt.
 - Jednoroczne
 - Powyżej 1 roku – 16 szt.

3.2.1.3. Przemysł.

Na terenie Gminy Czermin przemysł lokalny nie występuje. Wśród zarejestrowanych 210 podmiotów gospodarczych w przeważającej liczbie jest to działalność usługowa.

Zarejestrowanych jest 210 podmiotów gospodarczych, w tym:

- 43 - działalność handlowa,
- 16 - działalność produkcyjna,
- 151 - pozostała działalność usługowa (usługi rolnicze, rzemieślnicze, stolarskie, gastronomiczne, transportowe, ogólnobudowlane, itp.)

Sieć usług handlu, funkcjonująca na obszarze gminy, należy do sektora prywatnego i spółdzielczego. Zakres obsługi obejmuje poziom elementarny i podstawowy i w tym zakresie zapewnia obsługę mieszkańców gminy.

Baza lokalowa handlu obejmuje pomieszczenia wolnostojące lub wybudowane łącznie z innymi urządzeniami usługowymi w obiektach użyteczności publicznej lub w budynkach mieszkalnych. Stan techniczny urządzeń jest zróżnicowany pod względem technicznym i funkcjonalnym. Ponadto w gminie funkcjonuje targowisko o powierzchni około 500 m².

Sieć urządzeń rzemiosła usługowego nie jest bogata i obejmuje głównie branże: usługi rolnicze, rzemieślnicze, stolarskie, gastronomiczne, transportowe, ogólnobudowlane. Słabo rozwinięta sieć warsztatów naprawczych i gastronomicznych świadczy o małej aktywności gospodarczej mieszkańców gminy. Niewątpliwym wpływem na taki stan ma bliskość miasta Mielca z rozwiniętą siecią usług w tym zakresie.

3.3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

3.3.1. Gospodarka wodno- ściekowa

Gmina jest w większości objęta siecią wodociągową (96,3%). Długość sieci wodociągowej wynosi 107,4 [km].

Stan zaopatrzenia gminy w wodę wodociągową przedstawia poniższa tabela nr 8:

Lp.	Miejscowość	SIEĆ WODOCIĄGOWA			
		długość [km]	ilość budynków	liczba ludności korzyst.	% ludności korzyst.
1	Breń Osuchowski	14	126	490	95,5
2	Czermin	24,5	397	1759	100
3	Dąbrówka Osuchowska	6,1	71	409	97,1
4	Łysaków	19,3	182	798	98,9
5	Otałęż	9,6	166	719	98,9
6	Szafranów	2,5	55	254	97,3
7	Trzciana	11,6	282	1209	87,7
8	Wola Otałęska	8,5	102	416	98,3
9	Ziempniów	11,3	99	520	96,3
	Gmina ogółem	107,4	1480	6574	96,3

Na terenie gminy funkcjonują dwa ujęcia wody:

- w Woli Otałęskiej o zasobach udokumentowanych w kategorii „B” wynoszących odpowiednio 48 m³ /h, z którego woda jest przeznaczona dla wsi:

- Wola Otałęska,
- Otałęż,
- Ziempniów,
- Łysaków,
- Breń Osuchowski,
- Szafranów,

- w Trzcianie o zasobach udokumentowanych w kategorii „B” z którego zasobów korzystają mieszkańcy wsi

- Trzciana,
- Czermin,
- Dąbrówka Osuchowska,
- Breń Osuchowski
- Ziempniów

oraz Gospodarstwo Rolno-Hodowlane w Trzcianie.

Sieć wodociągowa w Trzcianie jest połączona z siecią wodociągową w Woli Otałęskiej.

W gminie funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków z siecią kanalizacyjną o długości **19,3** [km], obejmująca część miejscowości Gminy Czermin.

Do sieci kanalizacyjnej przyłączonych jest 302 budynki / jednostki gospodarcze, w tym gospodarstwa domowe i jednostki użyteczności publicznej/ .

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej przedstawia tabela nr 9:

Tabela nr 9. Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Czermin			
SIEĆ KANALIZACYJNA			
długość [km]	ilość budynków	liczba ludności korzyst.	% ludności korzystającej
19,3	302	1270	72,2

Z pozostałych gospodarstw domowych jednostek prowadzących działalność gospodarczą ścieki bytowe gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, a następnie dowożone na oczyszczalnię.

Funkcjonująca oczyszczalnia ścieków jest małym stopniu obciążona, w najbliższym latach planowana jest rozbudowa sieci kanalizacyjnej. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest potok Breń Stary.

Oczyszczalnia ścieków zarządzana jest przez Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Czerminie powołany uchwałą Rady Gminy Nr VII/37/2003 z dnia 30 czerwca 2003r.

3.3.2. Gospodarka odpadami.

Odpady z terenu gminy zbierane są z częstotliwością dwa razy w miesiącu przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Mielcu, zarówno z gospodarstw indywidualnych jak i podmiotów gospodarczych. Odpady zbierane z terenu gminy trafiają na składowisko odpadów komunalnych w Borowej. Zbiórką odpadów komunalnych objętych jest w gminie ok. 61,8% gospodarstw.

Pojemniki na odpady rozlokowane są we wszystkich miejscowościach w następujących ilościach

- poj. 120 dm³ - 819 szt.
- poj. 240 dm³ - 25 szt.
- poj. 1100 dm³ - 15 szt.

Pojemniki 120 dm³ ustawione są w gospodarstwach domowych a większe 240 i 1110 dm³ w jednostkach prowadzących działalność gospodarczą i jednostkach użyteczności publicznej.

3.3.3. Zaopatrzenie w energię ciepłą.

Na terenie gminy Czermin zaopatrzenie w ciepło odbywa się z indywidualnych kotłowni, brak jest centralnego systemu grzewczego obsługującego poszczególne miejscowości. Domy mieszkalne posiadają kotłownie indywidualne, w większości opalane są węglem i drewnem.

3.3.4. Energia elektryczna.

Zasilanie gminy Czermin w energię elektryczną odbywa się z Głównych Punktów Zasilających (GPZ), zlokalizowanych na terenie miasta Mielec.

Gmina Czermin jest 100% zelektryfikowana.

3.3.5. Sieć gazowa.

Na terenie gminy zgazyfikowane są sołectwa Czermin i Trzciana oraz przysiółek Podwale z sołectwa Szafranów- łącznie 41,3 km.

Zrealizowana w latach 80 i 90-tych sieć średnioprężna Ø 60, 50, 40, 32 zasilana jest ze stacji I^o Podolszyna o przepustowości $Q_n = 1500 \text{ Nm}^3/\text{h}$. Stacja nie posiada rezerw przepustowości w związku z powyższym brak aktualnie możliwości na rozbudowę sieci z tego źródła.

Wydano jedynie warunki zasilania na dokończenie gazyfikacji 60 sztuk domów na osiedlu w Czerminie.

Zrealizowana sieć to około 45 km razem z przyłączami.

Ilość przyłączy i odbiorców przedstawia się następująco:

- Trzciana 248 przyłączy, odbiorców 108;
- Czermin 350 przyłączy, odbiorców 85.

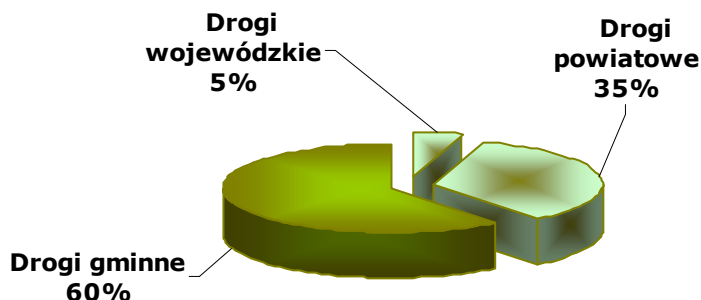
3.3.6. Infrastruktura drogowa.

Podstawową sieć dróg w gminie stanowi **4,5** km dróg wojewódzkich, **34** km dróg powiatowych oraz **58,9** km dróg gminnych.

Tabela nr 10.Zestawienie dróg publicznych w Gminie Czermin

Lp.	Wyszczególnienie	Długość dróg w km
1	Drogi wojewódzkie	4,5
2	Drogi powiatowe	34
3	Drogi gminne	58,9
	razem	97,4

Wykres nr 6.Zestawienie dróg publicznych na terenie Gminy Czermin.

Głównym elementem układu realizującym dostępność komunikacyjną i zewnętrzne powiązania jest droga wojewódzka (dawna krajowa) Nr 982 Szczucin – Sadkowa Góra – Jaślany. Zapewnia ona możliwość powiązań z systemem ponadlokalnym w skali województwa, regionu i kraju. Przechodzi obrzeżem obszaru gminy bezpośrednio obsługując miejscowość Otałęż.

Komunikację lokalną obsługującą gminę stanowi sieć dróg powiatowych

Droga wojewódzka – wieś Otałęż

(dawne drogi wojewódzkie) wraz z drogami gminnymi. Drogi powiatowe dysponują w 98% nawierzchnią bitumiczną.

Tabela nr 11. Drogi gminne na terenie Gminy Czermin (stan na 31.12.2006r.)

Wyszczególnienie	Nawierzchnia bitumiczna w km	Nawierzchnia betonowa w km	Nawierzchnia gruntowa ulepszona w km	Nawierzchnia gruntowa naturalna w km	Łączna długość w km
Breń Osuchowski	1,77		6,37		8,14
Czermin	2,47		2,89	0,40	5,76
Dąbrówka Osuchowska	2,28		0,08	0,44	2,80
Łysaków	4,40		3,78		8,18
Otałęż	2,10	0,7	3,00		5,80
Szafranów	1,39		2,91		4,30
Trzciana	2,59		4,55	2,48	9,62
Wola Otałęska	2,81		4,07	0,18	7,06
Ziempniów	4,39		2,85		7,24
Gmina ogółem	24,2	0,7	30,5	3,5	58,9

Na terenie Gminy Czermin przeważają drogi gminne o nawierzchni gruntowej (52% ogółu dróg gminnych) oraz ulepszonej bitumicznej (41%).

Obsługę komunikacyjną zbiorową realizują autobusy Przedsiębiorstwa Państwowej Komunikacji Samochodowej w Mielcu oraz ciesząca się dużym powodzeniem zorganizowana w ostatnich latach przez 4 prywatnych przewoźników obsługa tras łączących poszczególne wsie z Mielcem. Na zlecenie gminy prowadzony jest zorganizowany dowóz dzieci do szkół.

Polityka komunikacyjna gminy zakłada podporządkowanie układu komunikacyjnego dla swobodnego korzystania z samochodu osobowego. Nie stwarza się ograniczeń odnośnie użytkowania samochodów osobowych i parkowania.

Gmina dysponuje dobrze rozwiniętą ofertą miejsc do parkowania. Są to wydzielone place o nawierzchni utwardzonej lub ulepszonej gruntowej, zlokalizowane w miejscach występowania potrzeb parkingowych. Szacunkowo ilość miejsc postojowych ocenia się:

- ◆ Czermin: Urząd Gminy – 50 miejsc, kościół – 40 miejsc, centrum obsługi administracyjnej i gospodarczej (w realizacji) – 150 miejsc;
- ◆ Trzciana: kościół 80 – 100 miejsc (w realizacji), Dom Strażaka – 50 miejsc;
- ◆ Ziempniów: kościół 30 – 40 miejsc, Dom Strażaka – 30 miejsc;
- ◆ Otałęż: Dom Strażaka – 30 miejsc;
- ◆ Wola Otałęska: Dom Strażaka – 20 miejsc;
- ◆ Łysaków: Dom Strażaka – 20 miejsc;

- ◆ Szafranów: Dom Strażaka – 40 miejsc;
- ◆ Breń: Dom Strażaka – 30 miejsc;
- ◆ Dąbrówka Osuchowska: Dom Strażaka – 20 miejsc.

Na terenie gminy istnieje sześciokilometrowa sieć chodników z tego 3 km w Czerminie, 2,5km w Otałęży i 0,5 km w Trzcianie.

W bieżących planach uwzględnia się wykonanie 4,5km chodników w Łysakowie, Trzcianie i Czerminie. Na pozostałych drogach przechodzących przez tereny zabudowane chodniki nie występują. Wspólne użytkowanie jezdnii odbywa się równocześnie z ruchem rowerowym. Nasilający się w ostatnich latach ruch rowerowy potwierdza znaczącą jego rolę dla obsługi transportowej gminy w podróży na krótkie odległości jako dojazd do pracy, usług, pól itp.

3.4. ŚRODOWISKO NATURALNE

GLEBY

Gmina Czermin leży w tzw. okręgu Sandomiersko – Lubelskim. Typy gleb występujących w gminie to: bielice, mady, ziemie brunatne kwaśne. Dodatkowo występują tu piaski gliniaste mocne i lekkie, piaski słabo gliniaste, łąy, pylice, gliny lekkie i średnie oraz kompleksy gleb: żytnej dobry, pszennej dobry, żytnej słaby i zbożowo – pastewny mocny.

BOGACTWA NATURALNE

Bogactwa naturalne to bogate złoża pospółek i piasków wykorzystywanych w budownictwie oraz mady rzeczne o składzie glin piaszczystych używane do produkcji cegły. Na terenie gminy stwierdzono występowanie wód mineralnych.

KLIMAT

Pod względem klimatycznym obszar gminy znajduje się w zasięgu klimatu typu podgórskich nizin i kotlin. Średnia roczna temperatura wynosi 8°C, a średni opad roczny 720 mm.

RZEKI

Teren gminy leży w dorzeczu rzeki Wisły i jej prawobrzeżnych dopływów Brnia i Brnia Starego oraz ich dopływów. Zachodnia część odwadniana jest przez Wisłę i Breń oraz jego dopływ Rybicę, środkową i wschodnią część odwadnia Stary Breń z dopływami Wiśnia Łukawiec i Brnik. Sieć rzeczna gminy stanowią Wisła, Nowy Breń i Stary Breń oraz bezimienne ciek wodne i rowy melioracyjne.

KRAJOBRAZ

Rolniczy charakter gminy znajduje odzwierciedlenie w krajobrazie, w którym dominują pola uprawne przeplatane łąkami i pastwiskami. Wśród pól pojawiają się kępy zadrzewień

i zakrzewień oraz niewielkie lasy. Walory krajobrazowe podnoszą również źródła wodne, kępy szuwarów, stawy hodowlane i inne zbiorniki wodne.

W północno – zachodniej części gminy wyróżnia się dolina Wisły z fragmentami lasów łągowych i wiklin. Najbardziej

atrakcyjną krajobrazowo jest południowo – wschodnia część gminy porośnięta stosunkowo dużym kompleksem leśnym, przeplatany śródleśnymi łąkami, mokradłami, oczkami wodnymi.

Kompleks leśny w we wsi Łysaków

FLORA I FAUNA

Do najbardziej interesujących elementów flory należą rośliny objęte ochroną gatunkową. Z uwagi na znaczny stopień przekształcenia szaty roślinnej są one reprezentowane tu nielicznie. Na uwagę zasługuje: grąźel żółty, podkolan biały, konwalia majowa, kruszyna pospolita i kalina koralowa występujące w rejonie Szafranowa, Trzciany, Otałęży, Brnia Osuchowskiego.

POMINKI PRZYRODY

Na terenie gminy Czermin ochronę prawną (ustawa o ochronie przyrody z dnia 16.10.1991 r. Dz. U. Nr 114 poz. 492) zastosowano tylko dla jednego pomnika przyrody. Jest to **wiąz szypułkowy** rosnący w miejscowości Czermin na terenie prywatnym.

W wyniku przeprowadzonej w terenie lustracji w ramach inwentaryzacji przyrodniczej zaproponowano objęcie ochroną pomnikową 8 kwalifikujących się obiektów na terenie całej gminy. Są to:

- grupa drzew (dwa graby zwyczajne) we wsi Otałęż;
- stanowisko grąźela żółtego (zbiorniki wodne) we wsi Otałęż;
- wiąz szypułkowy we wsi Ziempińów;
- klon zwyczajny w miejscowości Czermin (obok kościoła);
- lipa drobnolistna w miejscowości Czermin (obok kościoła);

- grupa drzew (lipa drobnolistna i klon zwyczajny) w miejscowości Czermin (naprzeciwko kościoła po drugiej stronie drogi);
- grupa drzew (cztery klony zwyczajne) w miejscowości Czermin;
- dąb szypułkowy w miejscowości Trzciana.

Wszystkie proponowane formy ochrony przyrody posiadają karty ewidencyjne ze szczegółowymi danymi, szkicami sytuacyjnymi lokalizacji i dokumentację fotograficzną, które zawiera opracowana Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza gminy Czermin. Gmina posiada zasoby przyrodnicze o dużej wartości. Najważniejszymi obszarami o wysokich lub ponad przeciętnych walorach przyrodniczych są:

- kompleks stawów otoczonych lasem o powierzchni 3,75 ha we wsi Łysaków;
- terasa zalewowa Wisły ze starorzeczami u ujścia Brnia do Wisły o powierzchni 4,3 ha we wsi Otałęż;
- kompleks stawów o powierzchni 2,41 ha we wsi Otałęż;
- kompleks podmokłych łąk o powierzchni 16,9 ha we wsi Breń Osuchowski;
- stawy śródpolne o powierzchni 1,1 ha w Dąbrówce Osuchowskiej;
- staw śródpolny w sąsiedztwie mostu na rzece Wiśnia w Trzcianie o powierzchni 0,11 ha;
- staw śródpolny przy drodze Czermin – Mielec w sąsiedztwie lasów o powierzchni 0,14 ha w Trzcianie.

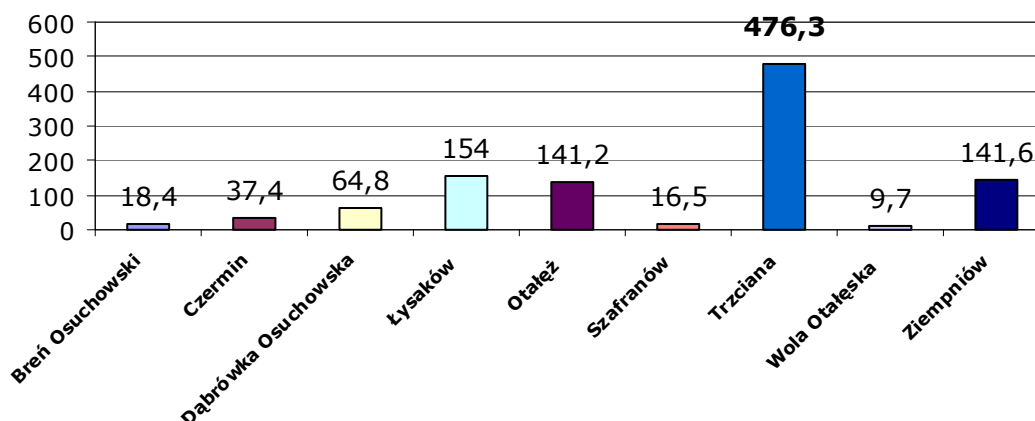
LASY

W ogólnej powierzchni gminy 8032 ha, lasy zajmują niewielką powierzchnię 1059 ha co stanowi 13 % powierzchni gminy

Wyszczególnienie	Lasy i grunty leśne (ha)
Breń Osuchowski	18,4
Czermin	37,4
Dąbrówka Osuchowska	64,8
Łysaków	154,0
Otałęż	141,2
Szafranów	16,5
Trzciana	476,3
Wola Otałęska	9,7
Ziempniów	141,6
Gmina ogółem	1059,9

Największy teren lasów znajduje się na południu gminy w sołectwie Trzciana- 44% powierzchni wszystkich lasów w gminie.

Wykres nr 7. Powierzchnia lasów w sołectwach Gminy Czermin.

3.5. KAPITAŁ SPOŁECZNY

3.5.1. Sytuacja demograficzna.

Gmina Czermin na tle gmin sąsiednich jak i na tle całego powiatu Mieleckiego jest gminą średnią pod względem liczby mieszkańców , i średnią od względem wielkości powierzchni. W roku 2006 gminę Czermin zamieszkiwało **6829** osób. Uśredniony wskaźnik gęstości zaludnienia dla wszystkich sołectw gminy Czermin kształtuje się na poziomie 85 osób na km² jest prawie dwukrotnie mniejszy od wielkości tego wskaźnika dla powiatu (ok.156 osób na km²) , a także minimalnie mniejszy od średniej dla gmin wiejskich powiatu Mieleckiego, liczącego około 86 osób/km². Jest również niższy od średniej gęstości zaludnienia województwa podkarpackiego, liczącej około 118 osób/km², od średniej w kraju, liczącej 122 osoby/km². Niemniej jednak w porównaniu do gmin wiejskich województwa (średnio 75 osób/1km²), obszar gminy charakteryzuje się znacznie większym zagęszczeniem ludności. Wśród gmin powiatu Mieleckiego, gmina Czermin posiada zbliżoną gęstość zaludnienia jak gmina Gawłuszowice , Tuszów Narodowy, Wadowice Górne.

Tabela nr 13. Gęstość zaludnienia w Gminie Czermin.

Wyszczególnienie	Powierzchnia Km2	Ludność	Wskaźnik gęstości zaludnienia W %
Breń Osuchowski	8,92	513	58
Czermin	12,25	1759	144
Dąbrówka Osuchowska	4,84	421	87

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

Łysaków	9,61	807	84
Otałęż	9,60	727	76
Szafranów	2,67	261	98
Trzciana	18,60	1378	74
Wola Otałęska	4,89	423	86
Ziempniów	8,94	540	60
Gmina ogółem	80,32	6829	85

Wskaźnik femininizacji w gminie wynosi 98 kobiet na 100 mężczyzn i jest poniżej nie tylko w porównaniu ze średnią powiatową, wojewódzką, czy krajową ale także ze średnią dla gmin wiejskich powiatu Mieleckiego wynoszącą 100, oraz średnią dla gmin wiejskich woj. podkarpackiego 101.

Tabela nr 14. Ludność gminy Czermin w podziale na k/m		
Wyszczególnienie	Ludność gminy Czermin w podziale na:	
	Kobiety	Mężczyźni
Breń Osuchowski	255	258
Czermin	867	892
Dąbrówka Osuchowska	201	220
Łysaków	398	409
Otałęż	357	370
Szafranów	126	135
Trzciana	677	701
Wola Otałęska	206	217
Ziempniów	262	278
Gmina ogółem	3349	3480

Gminę zamieszkuje 6829 mieszkańców z tego 3349 kobiet tj. 49 % ogółu mieszkańców. Pod względem liczby ludności gmina porównywalna jest z przeciętną gminą wiejską w kraju, liczącą 6,6 tysięcy mieszkańców. Mniejsza jest od przeciętnej gminy wiejskiej powiatu Mieleckiego, liczącej około 7,6 tysięcy mieszkańców i od przeciętnej gminy wiejskiej województwa podkarpackiego, liczącej 8,7 tysięcy mieszkańców.

Dla kształtowania się liczby mieszkańców podstawowe znaczenie ma przyrost naturalny rozumiany jako różnica pomiędzy liczbą urodzin a liczbą zgonów występujący na terenie gminy. W ostatnim dziesięcioleciu przyrost naturalny w gminie spadał osiągając wartość ujemną w 2003r., ale w następnych latach powrócił do wartości dodatnich, osiągając w 2006r. wartość +15.

Ważnym czynnikiem wpływającym na liczbę ludności jest także ruch migracyjny. Pozytywnym zjawiskiem jest dodatnie saldo migracji w 2006r. wynoszące + 13 osób, gdzie w roku ubiegłym wynosiło -18 osób.

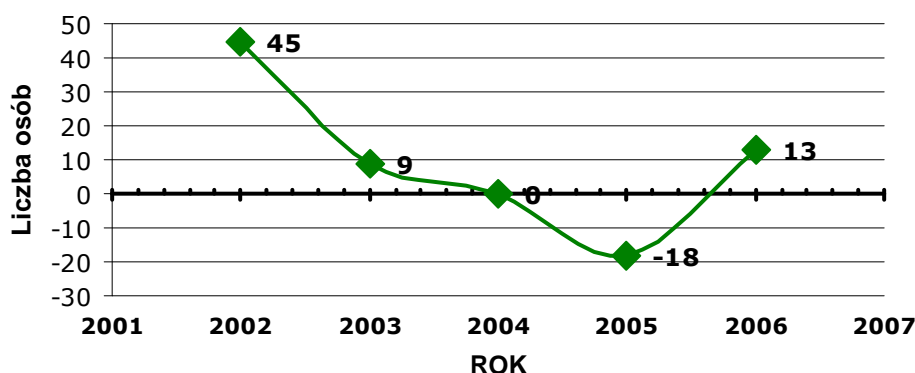
Tabela nr 15. Ruch wędrowniczy w Gminie Czermin (stan na 31.12.2006r.)					
Wyszczególnienie	Napływ	W tym ze wsi	Odływ	W tym do miast	Saldo migracji
Breń Osuchowski	16	12	14	6	+2
Czermin	39	23	37	17	+2
Dąbrówka Osuchowska	24	16	18	7	+6
Łysaków	12	4	14	6	-2
Otałęż	24	17	22	14	+2
Szafranów	9	6	10	4	-1
Trzciana	32	22	36	18	-4
Wola Otałęska	8	3	4	2	+4
Ziempniów	14	7	10	4	+4
Gmina ogółem	178	124	165	78	+13

Z punktu widzenia przyszłych potrzeb rozwojowych gminy migracja jest zjawiskiem negatywnym, ponieważ utrzymywanie się migracji (głównie młodzieży) prowadzi do deformacji struktury demograficznej w gminie, co z kolei ograniczyć może w przyszłości możliwości rozwojowe.

Gwałtowne zmiany dodatnie salda migracji przedstawione na rysunku pokrywają się z latami, w których następowały zmiany uregulowań ulg budowlanych stąd nasuwa się wniosek, że gmina dysponuje potencjalnymi możliwościami wpływania na dodatni ruch migracyjny poprzez stwarzanie warunków do osiedlania się na jej terenie.

Czynnikiem sprzyjającym jest trend zmiany miejsca zamieszkania ludności miejskiej (z miasta na tereny wiejskie).

Wykres nr 8. Saldo migracji w gminie Czermin 2002-2006

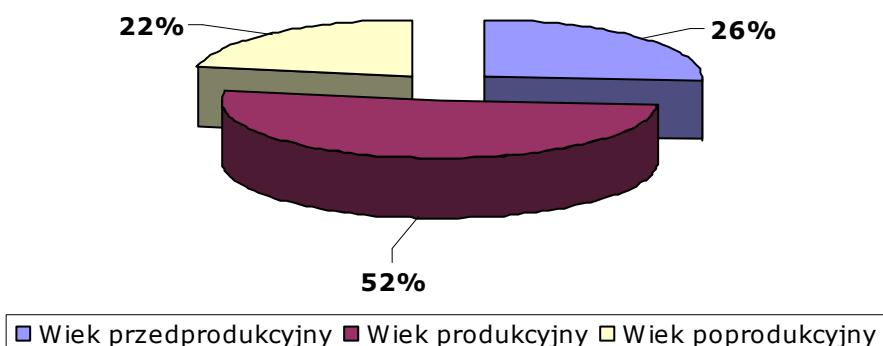

3.5.2. Rynek pracy.

POTENCJAŁ

Struktura ludności na terenie gminy Czermin jest zadowalająca, gdyż po pierwsze wśród ludności przeważają osoby w wieku produkcyjnym, a po drugie liczba osób w wieku przedprodukcyjnym jest większa niż w poprodukcyjnym (26% do 22%).

Wykres nr 9. Zasoby siły roboczej w Gminie Czermin
(stan na 31.12.2006r.)

Zasoby siły roboczej w gminie są duże. W przeważającej części są to osoby w wieku produkcyjnym – zarówno kobiety (50% ogółu kobiet) jak i mężczyźni (53% ogółu mężczyzn).

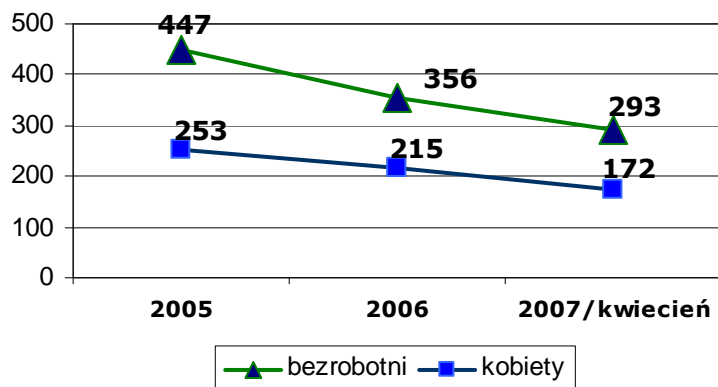
Tabela nr 16. Struktura ludności w sołectwach Gminy Czermin.

Wyszczególnienie	Kobiety			Mężczyźni		
	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
Breń Osuchowski	56	139	60	60	153	45
Czermin	227	483	157	239	503	150
Dąbrówka Osuchowska	53	104	44	55	119	46
Łysaków	107	190	101	115	199	95
Otałęż	88	172	97	96	189	85
Szafranów	29	65	32	33	64	38
Trzciana	158	350	169	168	381	152
Wola Otałęska	56	93	57	60	108	49
Ziempniów	70	126	66	69	151	58
Gmina ogółem	844	1722	783	895	1867	718

Liczba bezrobotnych z terenu gminy Czermin zarejestrowanych w PUP w Mielcu systematycznie spada od 3-ch lat (wykres 11).

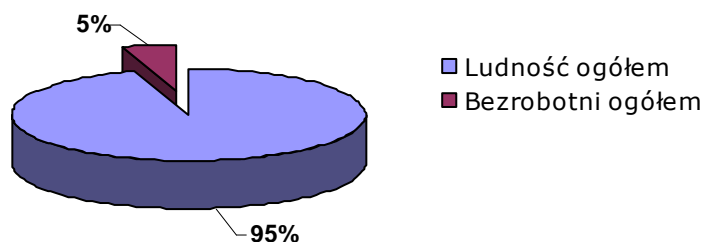
To pozytywne zjawisko dotyczy także kobiet, gdyż ich liczba jako bezrobotnych zmalała w analizowanym okresie o 81 osób , przy spadku udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych z 56% w roku 2005 do 38% w roku 2007/kwiecień.

Wykres nr 10. Liczba bezrobotnych w Gminie Czermin

Liczba bezrobotnych z gminy Czermin w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie powiatu Mieleckiego w badanym okresie utrzymuje się na zbliżonym poziomie 4,8%-5%, co wskazuje, że tendencje na gminnym rynku pracy są silnie związane ze zjawiskami na powiatowym rynku pracy.

Wykres nr 11. Struktura ludności w Gminie Czermin (2006r.)

Większość ludności w wieku powyżej 15 lat zamieszkującej gminę Czermin utrzymuje się z pracy (57,7%), natomiast pozostała ludność utrzymuje się z innych źródeł, w tym ze źródeł nie zarobkowych. Pod pojęciem nie zarobkowe źródła mieszczą się między innymi emerytury i renty. Z tych źródeł utrzymuje się 36,2% ludności gminy a łącznie z nie zarobkowych źródeł 42,3% .

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

Tabela nr 17. Rodzaje własnych źródeł utrzymania.									
Wyszczególnienie	z pracy				z pozostałych źródeł			pozostałe nie zarobkowe	
	razem	najemnej	na rachunek własny	gosp. rolne	razem	nie zarobkowe			
						emerytura	renta		
gmina Czermin	2420	1 492	85	843	1 777	1 019	500	258	
kobiety	1058	591	20	447	983	594	275	114	
w %									
gmina Czermin	100	57,7	35,6	2	20,1	42,3	24,3	11,9	6,1
kobiety	100	51,8	28,9	1	21,9	48,2	29,1	13,5	5,6

Źródło: GUS 2002 NSP

Źródła utrzymania 1885 gospodarstw domowych w gminie Czermin (wg NSP 2002r.) przedstawiają się następująco:

1. praca najemna:
 - poza rolnictwem w sektorze publicznym - 254 ,
 - poza rolnictwem w sektorze prywatnym - 517 ,
 - w rolnictwie w sektorze publicznym - 7,
 - w rolnictwie w sektorze prywatnym - 6,
2. praca na własny rachunek:
 - poza rolnictwem - 61 ,
 - w rolnictwie – 262,
3. na utrzymaniu - 11,
4. nie zarobkowe źródła utrzymania:
 - emerytura pracownicza, kombatancka -225,
 - emerytura rolna – 252,
 - renta z tytułu niezdolności do pracy – 147,
 - renta socjalna – 5,
 - renta rodzinna – 52,
 - zasiłek dla bezrobotnych – 35,
 - zasiłek pomocy społecznej - 8,
 - inne nie zarobkowe źródło - 41.

Główne dziedziny zatrudnienia w gminie to rolnictwo oraz szeroki wachlarz możliwości rynku pracy w mieście Mielec – szczególnie w Specjalnej Strefie Ekonomicznej.

Ponadto usługi rolnicze, rzemieślnicze, stolarskie, gastronomiczne, transportowe oraz ogólnobudowlane.

Gminnego rynku nie ominęło zjawisko pracy nie rejestrowanej: praca „na czarno” jest dla bezrobotnych często jedyną możliwością znalezienia zatrudnienia. Nielegalne zatrudnienie podejmują najczęściej osoby o niskich, bądź średnich kwalifikacjach, a występuje ono wśród wszystkich kategorii wiekowych.

Bezrobotni podejmują zajęcia najczęściej w sektorze ogrodniczo – rolnym, budownictwie, drobnych usługach np. krawieckich, przegląd i naprawa samochodów, usługi transportowe. Główną przyczyną podjęcia tego typu zatrudnienia jest ze strony pracownika chęć poprawy sytuacji materialnej, brak możliwości znalezienia pracy legalnej, zaś dla pracodawcy obniżenie kosztów pracy.

Otwarcie rynku pracy w ramach Unii Europejskiej spowodowało zainteresowanie pracą za granicą. Jakkolwiek zjawisko to wymyka się jeszcze statystykom, to na terenie gminy występuje na tyle silnie, że budzi obawy wśród miejscowej społeczności. Nie sposób ocenić czy wyjazdy te związane są z pracą sezonową czy stałą. Poszukiwanie pracy za granicą wynika z motywów ekonomicznych (wyższe zarobki), brak możliwości znalezienia pracy w kraju, oraz warunków stwarzanych przez pracodawców (mobing występujący szczególnie w dużych firmach na niższych szczeblach zarządzania).

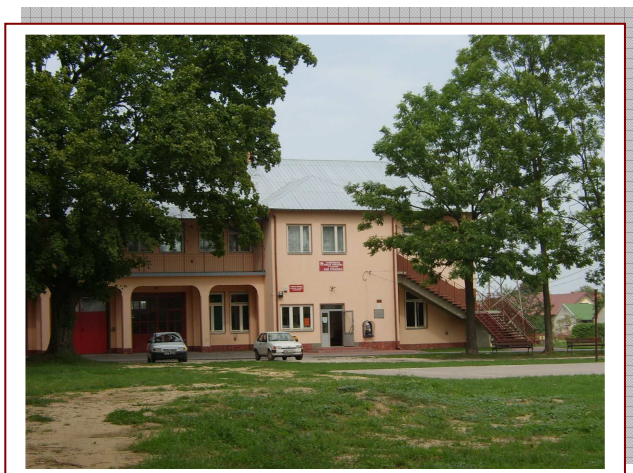
Otwarty rynek pracy stwarza z jednej strony szanse lecz z drugiej zagrożenia. Dzieci pozostają pod opieką jednego rodzica, bądź krewnych. Niektóre małżeństwa rozpadają się. Zjawiska te sprzyjają zachowaniom frustracyjnym, nadużywaniu alkoholu i przemocy w rodzinach, dezorganizacji funkcjonowania rodzin.

3.6. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

3.6.1. Kultura

Infrastrukturę związaną z upowszechnianiem kultury w gminie tworzą: biblioteki, sale widowiskowe, świetlice oraz obiekty szkolne. Organizatorem i koordynatorem życia kulturalnego jest Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Czerminie.

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Czerminie.

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Czerminie prowadzi działalność w zakresie upowszechniania i animacji kultury oraz sportu w Czermin. W ośrodku zatrudniane są osoby na 2 etaty tj. dyrektor i instruktor muzyki.

Działalność GOKIS polega na:

1. Organizacji przedsięwzięć kulturalnych i sportowych jak: festyny, turnieje, kursy, konkursy, koncerty, spotkania oraz imprezy okolicznościowe. Są to formy okazjonalne o zasięgu lokalny, gminnym i powiatowym.
2. Ośrodek prowadzi także działania o charakterze stałym, regularnym np. nauka gry na instrumentach muzycznych, prowadzenie zespołów artystycznych.
3. Dodatkowo Ośrodek Kultury prowadzi także świetlicę środowiskową w Czerminie w ramach realizowanego programu „Wychowanie w trzeźwości”.
4. Działalnością sportową obejmuje gminę Czermin, zaś środki finansowe na sport przeznaczone dla 5 kół LZS (Dąbrówka Osuch., Szafranów, Ziempińów, Łysaków, Wola Otałęska), w pozostałych miejscowościach funkcjonują Kluby Sportowe w formie stowarzyszeń tj. w Czerminie, Trzcianie, Brniu Osuchowskim i Otałęży, miejscowości, w których mają siedzibę.

W zakresie prowadzenia działalności stałej.

- 1) W ośrodku prowadzona jest nauka gry na instrumentach muzycznych w ilości ok. 16-20 godz. tygodniowo. Uczniowie pobierają naukę w systemie indywidualnym, jedna lekcja tygodniowo. Uczniowie uczęszczający na lekcje są z miejscowości: Czermin, Łysaków, Trzciana, Szafranów, Breń Osuch., Wola Otałęska i Dąbrówka Osuch.
- 2) Ośrodek Kultury prowadzi 4 w/w zespoły artystyczne. Zespoły te zabezpieczają program artystyczny na wszystkich wydarzeniach organizowanych przez ośrodek kultury.
- 3) Prowadzenie świetlicy środowiskowej w Czerminie.

W ramach programu „Przeciwdziałania alkoholizmowi” realizowanego przez GOKIS prowadzona jest świetlica środowiskowa w Czerminie przez pracowników Ośrodka Kultury i Sportu. W świetlicy dzieci i młodzież korzysta z gier: bilard, tenis stołowy, piłkarzyki, hokej stołowy, szachy, warcaby, gry planszowe. Udostępniony jest telewizor i video a także wieża stereo. W sezonie ciepłym udostępniony jest sprzęt sportowy do gry na boisku sportowym przy świetlicy. Młodzież aktywnie uczestniczy w grach zespołowych, np. siatkówkę, gry „w dwa ognie” i inne, a także gra w tenis ziemny. Świetlica otwarta jest codziennie od poniedziałku do piątku, z wolnym wstępem dla wszystkich chętnych. Średnio na dzień do świetlicy uczęszcza 20 osób. Pracownicy GOKIS dodatkowo utrzymują w czystości pomieszczenia ośrodka.

Liczba i opis zespołów kulturalnych działających na terenie gminy:

Zespoły prowadzone w Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Czerminie:

- 1) Kapela ludowa „Czerminiacy” powstała w 1997r. prowadzona od początku przez instruktora muzyki Krzysztofa Jagusiaka. Od strony muzycznej, kapela posługuje się instrumentami: kontrabas, skrzypce, akordeon, klarnet oraz wokal; ogółem to 7 osób. Kapela prezentuje folklor ziemi rzeszowskiej oraz ziemi Mieleckiej. Uczestniczy w wielu wydarzeniach kulturalnych na terenie gminy i powiatu, reprezentując Gminę Czermin na licznych koncertach i przeglądach.
- 2) Młodzieżowy zespół muzyczno-wokalny „Czar”, powstał w 2005r. Prezentuje repertuar muzyki współczesnej i rozrywkowej. Koncertuje na licznych koncertach i przeglądach na terenie gminy i powiatu, zyskując sobie bardzo duże uznanie publiczności.
- 3) Młodzieżowy zespół muzyczno-wokalny „Wenus”, powstał w 2007r. Prezentuje repertuar muzyki współczesnej, rozrywkowej. Rozszerza swój repertuar.
- 4) Młodzieżowy, dziewczęcy zespół tańca nowoczesnego cheerleaders „Angels”. Powstał w 2006r. jest w fazie poszerzenia repertuaru, występuje już na koncertach na terenie gminy oraz na konkursach o zasięgu wojewódzkim.

Dyrektor Ośrodka Kultury oprócz wszystkich działań organizacyjnych związanych z działalnością kulturalną, sportową i profilaktyczną prowadzi także cały zakres spraw administracyjno-biurowych od ośrodka. Ośrodek Kultury i Sportu współpracuje z instytucjami i organizacjami na terenie gminy, np. za szkołami podstawowymi, gimnazjum, parafią, Kołami Gospodyń, jednostkami OSP w gminie, sołtysami i radnymi a także z ośrodkami kultury w sąsiednich gminach.

Infrastruktura:

Ośrodek Kultury i Sportu używa w formie użyczenia pomieszczenia w Domu Strażaka w Czerminie tj. salę stanowiącą pomieszczenie świetlicy środowiskowej w Czerminie oraz biuro, które wykorzystywane jest do prowadzenia działalności przez dyrektora ośrodka, do prowadzenia lekcji muzyki w systemie indywidualnym oraz służy jako magazynek przechowujący sprzęt będący na wyposażeniu ośrodka.

WYKAZ IMPREZ ZORGANIZOWANYCH PRZEZ Gminny Ośrodek Kultury i Sporty w Czerminie w 2006r:

1. 23-02-2006r. – Gminny Konkurs ZIMA w Czerminie
2. 26-02-2006r. – Gminny Turniej piłki siatkowej w Czerminie
3. 11-03-2006r. – Dzień Kobiet w Brniu Osuchowskim
4. 23-03-2006r. – Turniej Wiedzy Pożarniczej w Czerminie
5. 23-03-2006r. – Ogólnopolski konkurs plastyczny „ Zapobiegajmy pożarom”
6. 06-04-2006r. – Eliminacje do konkursu „Poeci i Pisarze Dzieciom – Wiosna”
7. 10-04-2006r. – Gminny konkurs „Pisanek, Palm i Stroików Wielkanocnych”
8. 03-05-2006r. – Trzeci maja w Ziempiowie

9. 11-06-2006r. – Festyn w Szafranowie
10. 25-06-2006r. – Eliminacje Gminnego Turnieju Piłki Nożnej „O Puchar Wójta”
11. 02-07-2006r. – Finał Gminnego Turnieju Piłki Nożnej „O Puchar Wójta”
12. 09-07-2006r. – Festyn w Łysakowie
13. 16-07-2006r. – Pomoc przy Motokorsomanii
14. 30-07-2006r. – Festyn w Brniu Osuchowskim
15. 13-08-2006r. – Festyn w Czerminie
16. 27-08-2006r. – Przegląd Wieńca w Otałęży
17. 03-09-2006r. – Festyn w Woli Otałęskiej
18. 10-09-2006r. – Festyn w Dąbrowce Osuchowskiej
19. 17-09-2006r. – Festyn w Trzcianie
20. 17-10-2006r. – Gminny Konkurs JESIEŃ
21. 11-11-2006r. – Dzień Niepodległości
22. 09-12-2006r. – Gminny Turniej Tenisa Stołowego w Czerminie

Gminna Biblioteka Publiczna w Czerminie

Na koniec 2006r. na terenie Gminy Czermin działała jedna biblioteka publiczna i trzy filie biblioteczne w Brniu Osuchowskim, Otałęży i Trzcianie

i obsługuje około 2500 mieszkańców. Wraz z filiami bibliotecznymi na 2006r. obsługiwała 6820 mieszkańców. W 2006r. zarejestrowano 1119 czytelników. Księgozbiór wszystkich placówek bibl. Wynosił 36 174 wol.

Wypożyczono 25 236 wol. I 498 czasopism. Na miejscu udostępniono 795 wol. I 663 czasopism. Udzielono 1097 informacji z księgozbioru bibliotecznego i Internetu. Zakupiono 1224 wol., w tym 607 wol. Z dotacji Ministerstwa. W 2006r. zorganizowano spotkanie autorskie z poetą p. Tomaszem Pyciorem w fili bibl. W Trzcianie. Ogółem konkursów bibliotecznych, 19 lekcji i 13 wycieczek do biblioteki. GBP posiada dostęp do Internetu z 3 stanowiskami dla czytelników oraz realizuje wdrażanie programu bibliotecznego – Biblos.

Koła Gospodyń Wiejskich

Na terenie wszystkich wsi gminy działają Koła Gospodyń Wiejskich a do najprężniej działających zaliczyć należy koła funkcjonujące w:

- **Otałęży,**
- **Woli Otałęskiej,**
- **Szafranowie.**

Działalność tych organizacji kobiecych, choć jest wieloraka, daje się sprowadzić do kilku dziedzin. Pierwsza o charakterze rozrywkowym polega na organizowaniu biesiad, festynów czy zabaw. W zależności od pory roku i pogody odbywają się w salach wiejskich, lub w plenerze - na boiskach sportowych lub wiejskich placach zabaw. Niewątpliwie wartościową domeną niewieściej aktywności w ramach KGW jest pielęgnacja tradycji i zwyczajów, i dawnych obrzędów. Jest wtedy okazja, by młodzieży i dzieciom przybliżyć umiejętności malowania wielkanocnych pisanek, wyplatania dożynkowych wieńców, przygotowywania dań regionalnych Kolejną odmianą kobiecych inicjatyw jest edukacja. Polega ona na udziale pań w pogadankach, prelekcjach między innymi jak zdrowo się odżywiać, czy ubezpieczać mienie domowe czy inwentarz, jak dbać o zdrowie swojej rodziny.

We wsiach funkcję ośrodków życia kulturalnego pełnią domy strażaka wraz ze swoim zapleczem socjalnym oraz w mniejszym stopniu szkoły. Mankamentem w dziedzinie upowszechniania kultury jest brak odpowiedniej liczby wykwalifikowanej kadry instruktorskiej.

3.6.2. Zabytki

Na terenie gminy Czermin (pierwsze informacje o Czerminie pochodzą z XII wieku) znajduje się 10 obiektów zabytkowych umiejscowionych w sołectwach:

CZERMIN

1. Układ przestrzenny wsi - XIII wiek
2. Kościół parafialny pod wezwaniem Św. Klemensa, murowany - 1630-1650 r. Dzwonnica murowana z 1655 r. i ogrodzenie z kaplicami murowanymi z XVII wieku
3. Kaplica cmentarna murowana z 1750 roku i relikty nagrobków z XVII wieku
4. Zespół przestrzenny dawnej kolonii niemieckiej wraz z murowaną i drewnianą zabudową
5. Kopczyk ku czci poległych za wiarę i ojczyznę w 1655-1656

ŁYSAKÓW

1. Układ przestrzenny wsi z 1386 roku
2. Pozostałości fortyfikacji tzw. kopce szwedzkie z XVII wieku
3. Figura przydrożna, posąg Św. Jana Nepomucena, kamienna z 1725 roku

Dom Strażaka w Łysakowie

Kościół parafialny pw. Św. Klemensa

Figurka św. Jana Nepomucena

TRZCIANA

1. Wiatrak, właściciel Jan Grzelak, drewniany z 1889 roku (zachowany pełny mechanizm) .
2. Wiatrak, właściciel Janina Samborska, drewniany z połowy XIX wieku

DĄBRÓWKA OSUCHOWSKA

1. Pozostałości dawnego dworu obok domu nr 34, murowany z około połowy XIX wieku

3.6.3. Sport i turystyka.

Na terenie gminy działają: trzy kluby sportowe (LKS Victoria Czermin, LKS Wiśnia Trzciana, LKS „Barka” w Brniu Osuchowskim), sześć kół LZS (Dąbrówka Osuchowska, Szafranów, Ziempiów, Łysaków, Wola Otałęska, Otałęż) oraz trzy Uczniowskie Kluby Szkolne (ŻWIRKI Otałęż, GLADIATOR Ziempiów, GIMNAZJUM SOKÓŁ Czermin).

3.6.3. Oświata i edukacja

Opieka przedszkolna i szkolnictwo

W gminie funkcjonuje 1 przedszkole i 5 oddziałów przedszkolnych. Łącznie wychowaniem przedszkolnym objętych jest 156 dzieci, z czego 63 dzieci w przedszkolu w Czerminie i 93 dzieci w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Aktualna sieć placówek wychowania przedszkolnego zapewnia potrzeby opieki nad dziećmi tej grupie wiekowej.

W gminie funkcjonuje 6 szkół podstawowych z 34 oddziałami w Brniu Osuchowskim, Czerminie, Łysakowie, Otałęży, Trzcianie i Ziempiowie. W roku szkolnym 2006/2007, do szkół podstawowych uczęszczało 609.

Na terenie siedziby gminy działa również gimnazjum w którym uczyło się 326 dzieci. Placówka ta dysponowała 13 oddziałami. Z uczniami pracowało łącznie 93 nauczycieli.

Tabela nr 18. Szkoły na terenie Gminy Czermin.

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe			Gimnazja		
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli
Breń Osuchowski	74	4	11	-	-	-
Czermin	203	10	17	326	13	25
Dąbrówka Osuchowska	-	-	-	-	-	-
Łysaków	49	4	7	-	-	-
Otałęż	96	6	12	-	-	-
Szafranów	-	-	-	-	-	-
Trzciana	141	6	14	-	-	-
Wola Otałęska	-	-	-	-	-	-
Ziempniów	46	4	7	-	-	-
Gmina ogółem	609	34	68	326	13	25

We wszystkich szkołach istnieją pracownice komputerowe (7), a stan sprzętu jest systematycznie powiększany i wynosił 94 komputery z czego na szkoły podstawowe przypadało 77 sztuk, a na gimnazjum 17 sztuk. Podłączone do Internetu jest 47 stacji roboczych w szkołach podstawowych oraz 17 w gimnazjum. Na jeden komputer w szkole podstawowej przypada 15 uczniów, a w gimnazjum 26 uczniów.

W zakresie obsługi, sieć szkół podstawowych w gminie jest wystarczająca i spełnia swoje potrzeby. Wszystkie szkoły dysponują salami gimnastycznymi. Malejąca liczba uczniów może spowodować w przyszłości konieczność zmian organizacyjnych szkolnictwa w gminie.

Przy wszystkich szkołach na terenie gminy działają szkolne świetlice czynne w godzinach skorelowanych z czasem kursów autobusowych przywożących i odwożących dzieci dojeżdżające.

Sprawnie funkcjonuje system stypendialny na który składają się stypendia ministerialne obejmujące pomoc dla dzieci o najniższych dochodach w rodzinie (do 504 zł na osobę od 2006r.), oraz stypendia Rady Gminy łączące elementy dochodu w rodzinie

Szkoła podstawowa w Trzycanie

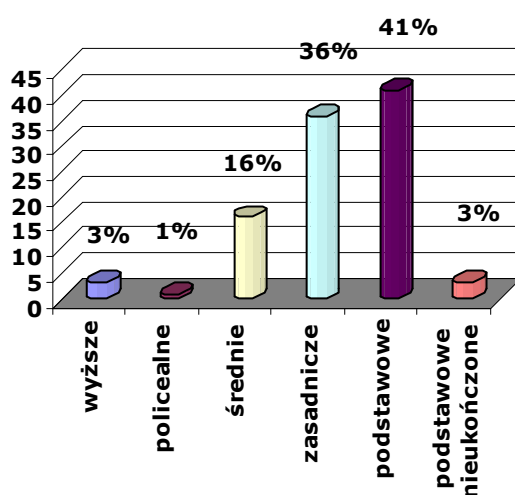
z wynikami w nauce. Stypendia te obejmują również absolwentów gimnazjum podejmujących naukę poza terenem gminy na poziomie szkół maturalnych. W czasie ferii dostępne dla uczniów są pracownie szkolne. Dostępność sal gimnastycznych zapewniona jest przez cały rok.

Zainteresowani uczniowie uczęszczają na kółko matematyczne, polonistyczne, informatyczne, recytatorsko-teatralne, ekologiczne, historyczne. We wszystkich szkołach prowadzone jest dożywianie dzieci.

O wysokim poziomie edukacji gminnej świadczą informacje uzyskane w Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie, z których wynika że w 2006r najlepiej w skali gmin całego województwa napisali egzamin gimnazjalny uczniowie gminy Czermin uzyskując średnio 61,97 pkt. Wysokość uzyskanej punktacji lepsza jest również od gimnazjów gmin woj. lubelskiego, a w województwie małopolskim dawałaby czwarte miejsce. Jest to efekt pracy kadry pedagogicznej, oraz polityki samorządu gminnego inwestującego w młode pokolenie.

Poziom wykształcenia mieszkańców gminy przedstawia wykres 13. Mając świadomość niekorzystnego stanu bieżącego władze gminy podejmują wysiłki systematycznego zwiększania nakładów na edukację dzieci i młodzieży.

Wykres nr 12. Wykształcenie mieszkańców Gminy Czermin.

Źródło: GUS NSP 2002

3.7. WARUNKI SOCJALNO-BYTOWE

3.7.1. Mieszkalnictwo

Do oceny warunków zamieszkania na obszarze gminy Czermin przeanalizowano następujące zagadnienia: warunki mieszkaniowe, stan zagospodarowania infrastruktury technicznej, instytucje obsługi ludności.

Zasoby mieszkaniowe gminy obejmowały w 2005 roku 1653 mieszkań tj. 5,89% zasobów mieszkaniowych powiatu Mieleckiego i 0,26% zasobów mieszkaniowych gmin województwa podkarpackiego. (tabela 16) Przeciętna wielkość mieszkania wynosi 89,4 m² i jest wyższa od średniej wielkości mieszkania gmin powiatu Mieleckiego wynoszącej 73,8m² i większa od średniej gmin województwa podkarpackiego wynoszącej 77,1m².

Przeciętnie 1 mieszkanie zamieszkuje 4,08 osoby. Wskaźnik ten jest wyższy od średniego dla powiatu Mieleckiego wynoszącego 3,53 i porównywalny do średniego wskaźnika dla województwa podkarpackiego, wynoszącego 3,49 osób / mieszkanie. Powierzchnia mieszkania przypadająca na jednego mieszkańca jest zbliżona do średniej powiatowej oraz większa o 0,12 m² od średniej wojewódzkiej.

Tabela 19. Zasoby mieszkaniowe Gminy Czermin na tle powiatu i województwa (stan na 31.12.2005r)						
Jednostka terytorialna	Liczba mieszkań	Liczba izb	Pow. użytkowa / 1 osobę w m ²	Średnia liczba osób / mieszkanie	Średnia liczba osób / 1 izbę	Powierzchnia użytkowa 1 mieszkania
gmina Czermin	1653	6765	21,9	4.08	1,00	89,4
powiat mielecki	37746	146038	20,9	3,53	0,91	73,8
woj. podkarpackie	601648	2371198	22,1	3,49	0,88	77,1

Źródło: Rocznik statystyczny województwa podkarpackiego 2006 r.

W 2006 roku gminie przybyło 13 nowych budynków mieszkalnych a liczbę budynków w poszczególnych wsiach przedstawia tabela 20 .

Tabela nr 20. Liczba domów w Gminie Czermin.									
Wyszczególnienie	Liczba domów jednorodzinnych			Liczba domów wielorodzinnych			Liczba mieszkań komunalnych		
	Liczba domów	Przecięt na liczba izb	Liczba osób mieszkających	Liczba domów	Przeciętna liczba izb	Liczba osób mieszkających	Przeciętna liczba izb	Liczba osób mieszkających	Liczba mieszkań
Breń Osuchowski	130	4	513						
Czermin	386	5	1678	1	4	42	4	39	10
Dąbrówka	74	4	357	2	4	64			

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

Osuchowska									
Łysaków	184	4	807						
Otałęż	168	5	727						
Szafranów	56	3	261						
Trzciana	316	5	1378						
Wola Otałęska	104	4	423						
Ziempniów	112	4	540						
Gmina ogółem	1530	4,2	6684	3	4	106	4	39	10

Na obszarze gminy można wyróżnić wsie wykazujące tendencje rozwojowe, do których należą: Czermin, Trzciana, Breń Osuchowski w których 2006 roku wydano odpowiednio 7,7 i 3 pozwolenia na budowę. Łącznie w 2006r. w gminie Czermin wydano 26 pozwoleń na budowę.

Pozostałe wsie: Otałęż, Dąbrówka Osuchowska, Łysaków, Szafranów, Wola Otałęska, Ziempniów wykazują stagnację i niewielkie zainteresowanie ludności do osiedlania się na ich terenie. Występuje i utrwała się tendencja do koncentracji zabudowy mieszkaniowej wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych, wzdłuż których przebiegają ciągi infrastruktury technicznej. Całkowicie zanikło zjawisko chęci rozpraszania zabudowy poza głównymi ciągami komunikacji i infrastruktury. W obrębie istniejącej rozproszonej zabudowy zachodzi sporadycznie zjawisko wymiany substancji budowlanej, utrwalającej rozproszenie tej zabudowy.

Na obszarze gminy budownictwo mieszkaniowe realizowane jest w systemie indywidualnym, dlatego też większość rodzin na tym terenie posiada własny dom lub odziedziczony po rodzinach.

Liczba wydawanych pozwoleń na nowe budynki mieszkalne jest zróżnicowana, a jej wielkość w ostatnich latach wynosiła średnio 37 rocznie (od 32 w 2005r. do 26 w 2006r.).

Średnio rocznie w latach 2000-2005 na terenie miejscowości gminy oddawano rocznie do użytku 16 mieszkań o powierzchni przekraczającej 100 m². (tabela 21) Liczba oddanych mieszkań w poszczególnych latach jest wypadkową możliwości finansowych inwestorów, przepisów podatkowych itp.

ogółem	j. m.	2001r	2002r	2003r	2004r	2005r.
mieszkania	sztuki	13	9	47	3	7
izby	izba	67	44	260	16	41
powierzchnia użytkowa	m ²	1 606	1 083	6 037	314	850

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Stan techniczny zasobów mieszkaniowych w jest dobry, a substancja zużyta lub wymagająca remontów szacowana jest na około 2 – 5% ogółu zasobów mieszkaniowych.

Gmina posiada znaczne rezerwy terenów budowlanych. Rezerwy terenów występują wzdłuż ciągów komunikacyjnych i planuje je się ująć w planach zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa jednorodzinne. Brak aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego jest zjawiskiem niekorzystnym nie pozwalającym wykorzystać możliwości rozwojowych budownictwa mieszkalnego.

Poziom uzbrojenia technicznego budynków mieszkalnych gminy w 2006r. nie odbiegał od średniej gmin wiejskich powiatu, będąc powyżej tego wskaźnika dla gmin wiejskich województwa, oraz kraju za wyjątkiem wyposażenia w instalacje co. Porównując gminę z pozostałymi gminami powiatu Mieleckiego można przyjąć, że plasuje się na czwartym miejscu pod względem wyposażenia mieszkań w instalacje komunalne.

Gmina Czermin - korzysta z 2 ujęć głębinowych – 3 studnie. Woda uzdatniana jest w stacji uzdatniania wody w Woli Otańskiej. Wydajność ujęcia wynosi 800 m³/dobę oraz w Trzcianie 1000 m³/dobę. Sieć wodociągowa o długości 107,4 km. dostępna jest dla 96,3% mieszkańców gminy. W 2006r gmina posiadała czynną sieć kanalizacyjną długości 19,3 km, a korzystało z niej 72,2% mieszkańców gminy.

Tabela nr 22. Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań na wsi/na terenie powiatu Mieleckiego

Jednostka terytorialna	wodociąg	łazienka	centralne ogrzewanie
Borowa	97,9	77,9	61,5
Czermin	88,6	77,6	60,8
Gawłuszowice	81,6	67,5	45,6
Mielec	91	82,4	71,2
Padew Narodowa	82,3	72,2	56
Przeclaw	84,5	75,3	59
Radomyśl Wielki	78,2	68,9	53,5
Tuszów Narodowy	82,2	72,6	57
Wadowice Górne	95,9	79,1	55,6
powiat Mielec	86,7	77,6	59,4
woj. podkarpackie	87,6	76,8	59,7
Polska	88,1	74,7	63,3

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Na terenie gminy nie występują problemy z dostępem do telefonów stacjonarnych, za wyjątkiem części wsi Szafranów. Cały obszar gminy jest w zasięgu sieci komórkowych. Do dyspozycji mieszkańców jest Oddział Banku Spółdzielczego oraz placówka pocztowa.

3.7.2. Bezpieczeństwo

Utrzymywaniem bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy zajmuje się Komenda Powiatowa Policji w Mielcu poprzez Rewir Dzielnicowy w Czerminie. Do jej głównych zadań należy pilnowanie przestrzegania prawa jak również zapewnienie ochrony i pomocy w sytuacjach kryzysowych zarówno wobec ludzi jak i mienia. Jeżeli jest to konieczne, policja nadzoruje na poziomie operacyjnym także wszelkie służby ratownicze. Na terenie gminy pracuje czterech funkcjonariuszy. Główne zdarzenia zarejestrowane na terenie gminy przedstawia tabela 23.

zdarzenie	liczba zdarzeń			
	2003r	2004r	2005r	2006r.
kradzież	20	10	13	11
przestępstwa drogowe	28	39	35	4
wykroczenia	8	22	18	12
kolizje drogowe	9	6	5	13
utonięcia	0	0	1	1

Źródło: KPP Rewir dzielnicowy Czermin

Gmina Czermin należy do gmin bezpiecznych. W ostatnich 4-ch latach nie notowano przypadków zabójstw, rozbojów czy przestępstw gospodarczych. Około 90% kradzieży dotyczyło kradzieży drzewa. Największy udział 42,1% (2006r) w odnotowanych zdarzeniach mają przestępstwa drogowe. W 54% przypadków jest to jazda pojazdami w stanie nietrzeźwym. Problem ten dotyczy kierujących samochodami, motocyklami, ciągnikami a także rowerzystów. Zdarzenia zarejestrowane jako wykroczenia dotyczą również alkoholu z tym że poziom alkoholu wynosi do 0,5 promila. Łącznie stanowią one 63,7% wszystkich zdarzeń. Również zarejestrowane przypadki przemocy w rodzinie (niebieskie karty) wskazują, że większość tych zdarzeń związana jest z alkoholem. Zanotowany przypadek utonięcia dotyczył nadużycia alkoholu.

W ocenie policjantów rewiru najniebezpieczniejszym okresem gdzie występuje najwięcej zdarzeń są soboty i niedziele zwłaszcza godziny wieczorne. Bezpieczeństwo drogowe na terenie gminy obrazuje tabela 24.

Potencjalnych źródeł zagrożenia bezpieczeństwa pracownicy policji dopatrują się w niezabezpieczonym zbiorniku wodnym wyrobiska żwiru w Otałęży, wciąż małej ilości chodników i ścieżek rowerowych wydzielających ruch pieszy i rowerowy od

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

samochodowego, niedostatecznego stosowania tzw. „odblasków” przez dzieci i rowerzystów, braku narzędzia (fotoradar) skutecznie dyscyplinującego kierowców przekraczających prędkość w terenie zabudowanym. Głównym problemem w codziennej działalności profilaktycznej i częstszym docieraniu do grup zagrożonych wykluczeniem jest niewystarczający limit paliwa do samochodu służbowego.

rok	wypadki ilość	ofiary śmiertelne osoby	ranni osoby
2003	3	2	2
2004	6	2	4
2005	6	1	6
2006	4	2	4

Źródło: KPP Rewir dzielnicowy Czermin

Na terenie wszystkich sołectw działają **Ochotnicze Straże Pożarne**, a ich głównymi zadaniami są:

- 1) prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami,
- 2) udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń,
- 3) informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi,
- 4) upowszechnianie, w szczególności wśród członków, kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalnej i oświatowej,
- 5) wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej,
- 6) działania na rzecz ochrony środowiska,
- 7) wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych na terenie działania.

Na terenie Gminy Czermin działa 9 ochotniczych straży pożarnych. Liczba strażaków: 382

Interwencje straży pożarnych:

- pożary – 14
- miejscowe zagrożenia – 4
- wypadki – 6

Ochotnicze Straże Pożarne Gminy Czermin są wyposażone w następujące samochody bojowe:

Marka, typ, model	Użytkownik	Rodzaj pojazdu i przeznaczenie
FSC STAR P 244 L	OSP OTAŁĘŻ	Specjalny pożarniczy - ŚREDNI

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

FS – LUBLIN Żuk A-06	OSP DĄBRÓWKA OSUCHOWSKA	Specjalny pożarniczy LEKKI
FS – LUBLIN ZUK A-15	OSP SZAFRANÓW	Specjalny pożarniczy LEKKI
FS LUBLIN ZUK A-07	OSP WOLA OTAŁĘZKA	Specjalny pożarniczy LEKKI
JELCZ 005	OSP CZERMIN	Specjalny pożarniczy ŚREDNI
FS-LUBLIN 3314.04	OSP Czermin	Specjalny pożarniczy osobowy LEKKI
FSC-STAR 660	OSP ŁYSAKÓW	Specjalny pożarniczy- CIĘŻKI
FSC-Starach. STAR A 26P	OSP TRZCIANA	Specjalny pożarniczy ŚREDNI
FS – LUBLIN ZUK A-11	OSP BREŃ OSUCHOWSKI	Specjalny pożarniczy LEKKI
IVECO FPT 135-17	OSP TRZCIANA	Specjalny pożarniczy ŚREDNI
RENAULT S 170	OSP ZIEMPNIÓW	Specjalny pożarniczy ŚREDNI

Wszystkie OSP posiadają podstawowy sprzęt bojowy jak i umundurowanie osobiste strażaków uczestniczących w akcjach ratowniczo – gaśniczych. Wszystkie OSP posiadają sztandary.

Daty powstania OSP:

- Breń Osuchowski – 1894 r.
- Czermin – 1877 r.
- Dąbrówka Osuchowska – 1957 r.
- Łysaków – 1900 r.
- Otałęż – 1898 r.
- Szafranów – 1950 r.
- Trzciana – 1905 r.
- Wola Otałęska – 1865 r.
- Ziempiów – 1928 r.

Zagrożenie pożarowe stwarza zwartość zabudowy budynków drewnianych i budynków o pokryciu łatwopalnym. Na terenach leśnych w rejonach zagrożonych pożarami przestrzennymi prowadzony jest monitoring zagrożeń, sprawowany przez służby nadleśnictw. Do tego celu wykorzystywane są wieże obserwacyjne. Gmina jest ewenementem w skali powiatu w zakresie fałszywych alarmów pożarowych - nie występują one na jej terenie.

Ze statystyk Państwowej Straży Pożarnej w Mielcu tabela wynika, że udział wyjazdów PSP do pożarów wynosił 3,6% ogólnej liczby wyjazdów dla powiatu.

Tabela nr 26. Statystyka interwencji PSP									
	Pożary			Miejscowe Zagrożenia			Alarmy fałszywe		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Czermin	10	14	9	23	15	16	1	0	1
Powiat Mielecki	241	358	356	601	563	777	32	32	33

W świadomości mieszkańców wsi OSP nie tylko chronią przed żywiołami, ale też pełnią rolę stabilizującą i integrującą ludzi różnych zawodów. Aktywność stowarzyszeń OSP jest postrzegana jako ważny czynnik aktywizujący społeczności lokalne. OSP stanowią jeden z głównych ośrodków w strukturze społecznej społeczności lokalnych wsi.

Klęski żywiołowe lub ekologiczne

Gmina należy do rejonu o średnim natężeniu czynników zagrażających życiu i zdrowiu ludności. Zagrożenia dla ludności mogą nastąpić na skutek awarii, uszkodzeń lub zniszczeń zbiorników (magazynów) i instalacji z toksycznymi środkami przemysłowymi, awarii elektrowni jądrowych lub ładunków jądrowych rozmieszczonych na obszarach państw sąsiadujących, pożary przestrzenne lasów oraz skażenia środowiska naturalnego w związku z transportem niebezpiecznych substancji chemicznych.

Zagrożenia naturalne wynikają z położenia gminy, budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych i na terenie gminy jest to zagrożenia powodziowe. Katastrofalna powódź w 1997r. objęła 2036 ha tj. 25,3 % powierzchni gminy i dotknęła ok. 1900 mieszkańców i oprócz strat materialnych przyczyniła się do nasilenia konfliktów, wśród mieszkańców terenów zalanych, nasilenia negatywnych stanów emocjonalnych i depresji, a także nadużywanie leków oraz używek.

Doświadczenia zarówno bliższej jak dalszej historii wpłynęły na podjęcie wspólnych działań (w skali całego powiatu). Opracowano „Lokalny Plan Ograniczania Skutków Powodzi i Profilaktyki Powodziowej”, który wdrażany etapowo zgodnie z harmonogramem pozwoli znacznie ograniczyć zagrożenia i minimalizować ich ewentualne skutki.

Gminne Centrum Reagowania

Gmina Czermin posiada Gminne Centrum Reagowania, powołane przez Wójta, który kieruje Systemem Ratowniczo-Gaśniczym, odpowiada za bezpieczeństwo, usuwanie i likwidację skutków klęsk żywiołowych.

Wydaje polecenia w stosunku do gminnej administracji zespolonej i niezespolonej.

Ustala zasady i zakresy odpowiedzialności dla poszczególnych podmiotów i osób w zakresie zarządzania kryzysowego.

Do realizacji tych zadań powołał **Gminny Zespół Reagowania**.

Gminne Centrum Reagowania zlokalizowane jest w budynku Urzędu Gminy w Czerminie pokój Nr 1 oraz w sali obrad w przypadku pracy w pełnym składzie Gminnego Zespołu Reagowania.

1. W sytuacjach normalnych - pełni funkcje koordynatora w zakresie prowadzonych działań ratowniczych oraz likwidacji zdarzeń i usuwanie ich skutków, a także organizuje współdziałanie wszystkich podsystemów ratowniczych, porządkowych i ochrony ludności.
2. W sytuacjach kryzysowych - zapewnia funkcjonowanie Gminnego Zespołu Reagowania oraz prace innych zespołów niezbędnych do wspomaganie akcji ratowniczych oraz dla likwidacji zdarzeń i usuwania ich skutków.

3.7.3. Opieka zdrowotna

W gminie funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej z poradniami podstawowej opieki zdrowotnej, dla kobiet, gabinetem położnej, pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej oraz medycyny szkolnej. NZOZ zatrudnia 2 lekarzy i 6 pielęgniarek. Placówka dysponuje: poradnią podstawowej opieki zdrowotnej, gabinetem higieny szkolnej, gabinetem pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, gabinetem położnej środowiskowo-rodzinnej. Obiekt przychodni nie jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, lecz planowana jest budowa nowej placówki w całości spełniającej te wymagania. Na terenie gminy prowadzone są trzy praktyki stomatologiczne. W czerwcu 2006 r. uruchomiono gabinet rehabilitacji zatrudniający 4 osoby. Gabinet

Ośrodek zdrowia w Czerminie

zlokalizowany jest na piętrze i zakłada się jego przemieszczenie na parter po oddaniu do użytku nowego ośrodka zdrowia, lub wyposażenie istniejącego budynku w podjazdy i windę.

W zakresie obsługi specjalistycznej, gmina znajduje się w zasięgu urządzeń zlokalizowanych w Mielcu, choć w zakresie oczekiwań mieszkańców gminy znajduje się lokalizacja na terenie gminy gabinetu poradni dla kobiet i okulistycznego.

Gmina posiada aptekę dysponującą zaopatrzeniem w podstawowe leki. Liczba mieszkańców na aptekę wynosząca 6 829 osób jest wyższa od średniej powiatu

Mieckiego która wynosi 4 590. Na 1 lekarza przypada średnio 3414,5 mieszkańców gminy, na 1 pielęgniarkę – 1138 mieszkańców gminy, na 1 stomatologa przypada średnio 2276,3 mieszkańców gminy, a 1707,2 osoby na jednego rehabilitanta.

3.7.4. Pomoc społeczna

Pomocą społeczną na terenie gminy Czermin zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerminie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerminie, jest samodzielną jednostką budżetową gminy i realizuje zadania własne i zlecone gminy w zakresie pomocy społecznej oraz inne zadania własne i zlecone wynikające ze statutu ośrodka oraz przepisów wyższego rzędu.

W ośrodku są zatrudnione cztery osoby: kierownik, dwie pracownice socjalne oraz pracownik d/s obsługi świadczeń rodzinnych. Obsługa księgową prowadzona jest przez komórkę księgową Urzędu Gminy. Niewielka obsada kadrowo ośrodka uzupełniana jest o absolwentów stażystów w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy w Mielcu.

W bieżącej działalności GOPS współpracuje z następującymi instytucjami:

- *Służbą Zdrowia,*
- *Policją,*
- *Szkołami,*
- *Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Społecznych,*
- *Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu,*
- *PCPR w Mielcu,*
- *Caritas Diecezji Tarnowskiej poprzez parafię,*
- *Powiatowy Urząd Pracy w Mielcu,*
- *Sądem Rodzinnym i Opiekuńczym w Mielcu,*
- *Ośrodkiem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Mielcu,*
- *Schroniskiem dla Bezdomnych im. św. Brata Alberta w Mielcu.*

Obserwuje się zmniejszającą liczbę rodzin korzystających ze świadczeń (zarówno zadań własnych jak i zleconych) tabela nr 27.

Rok	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba osób w rodzinach
2001r	211	1150
2002r	245	944
2003r	274	1233
2004r	185	844
2005r	169	782

Źródło: GOPS Czermin

Opracowano „ Strategię rozwiązywania problemów społecznych 2006-2015” która wdrażana etapowo zgodnie z harmonogramem pozwoli znacznie ograniczyć zagrożenia i minimalizować ich ewentualne skutki.

Na obszarze gminy nie ma zarejestrowanych organizacji pozarządowych zajmujących się zagadnieniami opieki społecznej. Przy Parafii rzymskokatolickiej pod wezwaniem Św. Klemensa PM w Czerminie prowadzone są działania Caritas Diecezji Tarnowskiej poprzez:

- pomoc rodzinom ubogim i wielodzietnym w formie dostarczanie odzieży, lekarstw podręczników paczek ok. 55 rocznie,
- zbiórki art. spożywczych w sklepach, z przeznaczeniem dla osób potrzebujących,
- babka wielkanocna dla samotnych – posługa kapłańska i paczka świąteczna ok. 50 rocznie,
- doraźna pomoc losowa finansowa.

Również przy pomocy parafii we współpracy ze szkołami można składać wnioski stypendialne do fundacji Fundacja Arcybiskupa Jerzego Ablewicza której podstawowym celem jest wspomaganie - poprzez fundowanie stypendiów - młodzieży, zdolnej i chcącej się uczyć, ale pochodzącej z rodzin biednych i wielodzietnych a uczących się w szkołach ponad gimnazjalnych.

Niezależnie w parafii prowadzone są następujące działania:

- comiesięczne wyjazdy do chorych z posługą kapłańską,
- organizacja dnia chorych i niepełnosprawnych na terenie parafii.

Uczestników dowożą członkowie rodzin bądź sąsiedzi w ramach samopomocy dwukrotnie w roku: 1-go sierpnia i w czasie rekolekcji wielkopostnych.

Dane źródłowe:

- Urząd Statystyczny w Rzeszowie – „Województwo Podkarpackie ;PODREGIONY; POWIATY; GMINY” 2006r.
- NSP 2002
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych 2006-2015
- Program ochrony środowiska dla Gminy Czermin na lata 2004 – 2015
- Plan Gospodarki Odpadami
- Dane –Urząd gminy Czermin
- <http://www.czermin.pl/?m=1>
- opracowania własne

ROZDZIAŁ 4

Zarys polityki państwa a Strategia

Strategia rozwoju gminy CZERMIN na lata 2007 – 2015 z prognozą do 2020 roku jest powiązana z następującymi dokumentami na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym:

POZIOM KRAJOWY

1. Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015
2. Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju
3. Narodowa Strategia Spójności 2007-2013
4. PO Infrastruktura i Środowisko
5. PO Rozwój Obszarów Wiejskich
6. PO Kapitał Ludzki
7. PO Innowacyjna Gospodarka
8. PO Rozwój Polski Wschodniej
9. PO Europejskiej Współpracy Terytorialnej
10. Strategia Długofalowego Rozwoju Sektora Mieszkaniowego 2005- 2025
11. Strategia Wdrażania w Polsce Zintegrowanej Polityki Produktowej
12. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2003-2010
13. Polityka Ekologiczna Państwa 2007-2010
14. Polityka Leśna Państwa
15. Założenia polityki energetycznej Polski do 2020 roku
16. Strategia Rozwoju Edukacji Narodowej 2007-2013
17. Strategia Gospodarki Wodnej (do 2020r.)
18. Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej
19. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury 2004- 2020
20. Strategia Rozwoju Sportu (do 2016 r.)

21. Strategia Rozwoju Transportu (do 2013 r.)
22. Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013
23. Strategia Rozwoju Turystyki 2007-2015

POZIOM REGIONALNY

24. Regionalny Program Operacyjny województwa podkarpackiego 2007-2013,
25. Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego Na Lata 2007 – 2020,
26. Program ochrony środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2010, z uwzględnieniem lat 2011- 2014
27. Program Opieki nad Zabytkami w województwie podkarpackim na lata 2006 - 2009

POZIOM LOKALNY

28. Strategia Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2000 - 2010,
29. Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości
30. Strategia rozwiązywania problemów społecznych 2006-2015
31. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Czermin na lata 2004 – 2015
32. Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Czermin

POZIOM KRAJOWY

4.1.	Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015	[D1]
-------------	--	-------------

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (SRK) jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele i priorytety w obszarze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić.

Strategia wyznacza cele oraz identyfikuje obszary uznane za najważniejsze z punktu widzenia osiągnięcia tych celów, na których koncentrowane będą działania państwa. Uwzględnia jednocześnie najważniejsze trendy rozwoju światowej gospodarki oraz cele, jakie stawia Unia Europejska w odnowionej Strategii Lizbońskiej. SRK nadaje priorytet działaniom, jakie będą podejmowane w latach 2007-2015 w celu realizacji wizji Polski.

SRK spaja wszelkie działania rozwojowe podejmowane na rzecz poprawy warunków społeczno-gospodarczych. Jej zadaniem jest odważne, lecz jednocześnie realistyczne zaprogramowanie rozwoju i modernizacji kraju, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości wykorzystania obecności Polski w UE, a także wszystkich zasobów i atutów, które nasz kraj posiada, na rzecz rozwoju i poprawy poziomu i jakości życia. SRK umożliwia także integrację i koordynację polityki spójności z innymi politykami współfinansowanymi z funduszy unijnych, takimi jak Wspólna Polityka Rolna i Wspólna Polityka Rybacka oraz z innymi politykami krajowymi.

SRK stanowi podstawę dla efektywnego wykorzystania przez Polskę środków rozwojowych, zarówno krajowych, jak i z Unii Europejskiej, na realizację celów społeczno-gospodarczych, a zarazem podstawę do pomnażania ilości środków przez szybszy i efektywniejszy wzrost gospodarczy. Istotną rolą SRK jest koordynowanie reform instytucjonalno-regulacyjnych z działaniami finansowanymi ze środków UE, tak aby poprzez efekt synergii te dwa obszary polityki gospodarczej przynosiły możliwie największy rezultat prorozwojowy.

Cel główny strategii:

Głównym celem strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin.

Cel główny, a także problemy społeczno-gospodarcze wynikające z zapóźnień rozwojowych, niedoinwestowania polskiej gospodarki oraz uwarunkowań zewnętrznych, wskazują na priorytety. Określają one najważniejsze kierunki i główne działania, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie głównego celu SRK.

Priorytety SRK:

- 1) *Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*
- 2) *Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej*
- 3) *Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości*
- 4) *Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa*
- 5) Rozwój obszarów wiejskich**
- 6) *Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej*

4.2.

Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju

[D2]

Koncepcja określa system strategicznych celów rozwoju i zagospodarowania przestrzennego kraju.

Głównym motywem wyboru celów strategicznych, kreujących politykę przestrzenną jest historyczna konieczność i szansa dynamizacji rozwoju zmierzająca do osiągnięcia europejskich standardów życia społeczeństwa poprzez zwiększenie konkurencyjności gospodarki w otwartym systemie światowym.

Cel generalny wyznacza system celów współzależnych :

- *kształtowanie mechanizmów generujących efektywny ekonomicznie rozwój społeczno-gospodarczy kraju, dostosowany do zróżnicowanych przestrzennie uwarunkowań i zasobów, które stanowiłyby naczelną i niczym nie zastępowalną imperatyw działania wszystkich podmiotów gospodarujących*
- *stopniowa, lecz stała i społecznie odczuwalna poprawa standardu cywilizacyjnego społeczeństwa, która byłaby osiągnięta wraz z postępującym rozwojem gospodarczym według zasady „tworzenia szans dla każdego”,*
- *ochrona i racjonalne kształtowanie środowiska przyrodniczego, wkomponowane w procesy rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego zagospodarowania, które prowadziłyby stopniowo do coraz pełniejszego urzeczywistnienia ekorozwoju,*
- *ochrona dziedzictwa kulturowego poprzez nie konfliktogenne wkomponowywanie zagospodarowania kraju, regionów, miast i osiedli w przestrzeń historyczną co kształtowałoby i utrwalało tożsamość polskiej przestrzeni w systemie europejskim,*
- *podnoszenie bezpieczeństwa państwa w nowej sytuacji gospodarczej Europy dla zapewnienia maksymalnej zdolności obronnej kraju i ochrony ludności, oraz niezawodności i ciągłości funkcjonowania państwa.*

Generalne kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, które realizują politykę rozwoju społeczno-gospodarczego oraz współzależne z nią cele zagospodarowania przestrzennego, zmierzają do dynamizacji polskiej przestrzeni w europejskim systemie konkurencji, innowacyjności i efektywności przez kształtowanie warunków przestrzennych :

- ***tworząc lokalne, regionalne i europejskie systemy innowacji, umożliwiające podmiotom gospodarczym efektywne wejście do gry konkurencyjnej w systemie gospodarki globalnej;***
- ***ułatwiając dostępność polskich i zagranicznych podmiotów gospodarczych do systemów (węzłów i pasm) infrastruktury technicznej i społecznej o standardach europejskich;***
- ***stymulując współpracę międzynarodową gmin i regionów w europejskim systemie gospodarowania, w tym współpracę transgraniczną instytucjonalnie zorganizowaną (związki celowe gmin i euroregiony);***
- ***umożliwiając zagospodarowanie w oparciu o popyt międzynarodowy polskiej przestrzeni rekreacyjnej oraz ośrodków i obiektów polskiej kultury materialnej;***

- **pozwalając na osiągnięcie najwyższych korzyści z wydatkowania środków publicznych na inwestycje wieloletnie (np. infrastrukturalne), także w powiązaniu z efektywnością wykorzystania środków wspomaganie zagranicznego;**

4.3.	Narodowa Strategia Spójności 2007-2013	[D3]
-------------	---	-------------

Narodowa Strategia Spójności 2007-2013 wspiera wzrost gospodarczy i zatrudnienie (NSS) i jest dokumentem określającym działania o charakterze rozwojowym, jakie Rząd polski zamierza podjąć w latach 2007-2013 w zakresie promowania trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz wzrostu zatrudnienia. NSS służy jednocześnie zapewnieniu skutecznej pomocy na rzecz regionów i grup społecznie zmarginalizowanych oraz pomocy w restrukturyzacji sektorów i regionów problemowych.

Cel strategiczny:

Celem strategicznym Narodowej Strategii Spójności dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Polski w ramach Unii Europejskiej i wewnątrz kraju.

Cel strategiczny osiągnąć będzie poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych. Pomoże to w zdefiniowaniu kluczowych wskaźników, pozwalających na analizę globalnych rezultatów uzyskanych w ramach konsekwentnie realizowanej polityki, a jednocześnie oznacza, że wszystkie programy, działania i projekty podejmowane w ramach NSS realizują je jednocześnie aczkolwiek w różnym zakresie.

Cele horyzontalne:

- 1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa,*
- 2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej,*
- 3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski,*
- 4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług,*
- 5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,*
- 6. Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.*

4.4.

PO Infrastruktura i Środowisko

[D4]

Głównym celem Programu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.

PO Infrastruktura i Środowisko koncentruje się na działaniach o charakterze strategicznym i ponadregionalnym.

Główny cel Programu realizować będzie dwa cele horyzontalne wymienione w NSS, tj.:

- ↳ *Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski.*
- ↳ *Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.*

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko będzie realizował zasadę zrównoważonego rozwoju poprzez wspieranie inwestycji związanych bezpośrednio oraz pośrednio z ochroną środowiska:

- **Działania związane bezpośrednio z ochroną środowiska:** *projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami i rekultywacji, działania związane ze zwiększeniem bezpieczeństwa ekologicznego, działania mające na celu dostosowania polskich przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska, działania związane z ochroną różnorodności biologicznej, obszarami chronionymi, kształtowaniem postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska etc. W ramach projektów będą również realizowane działania dotyczące stosowania i rozwijania technologii środowiskowych (ETAP) zgodnie z VI Programem Działań na Rzecz Środowiska.*
- **Działania związane pośrednio z ochroną środowiska:** *wspieranie działań oraz projektów związanych z tzw. transportem przyjaznym środowisku – transport kolejowy, transport morski, transport miejski w obszarach metropolitalnych, rozwój transportu intermodalnego, poprawa stanu śródlądowych dróg wodnych; wspierane będą również działania dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz rozwojem inteligentnych systemów transportowych. W sektorze energetyki zaplanowano finansowanie projektów z zakresu zwiększenia stopnia wykorzystania energii i obniżenia energochłonności, wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych.*

Zgodnie z tymi zasadami i wynikami diagnozy, wzrost atrakcyjności Polski i regionów będzie

osiągnięty dzięki inwestycjom w sześciu obszarach – transportu, środowiska, energetyki, kultury, ochrony zdrowia i szkolnictwa wyższego – poprzez realizację następujących

celów szczegółowych Programu:

1. Budowa infrastruktury zapewniającej, że rozwój gospodarczy Polski będzie dokonywał się przy równoczesnym zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego.
2. Zwiększenie dostępności głównych ośrodków gospodarczych w Polsce poprzez powiązanie ich siecią autostrad i dróg ekspresowych oraz alternatywnych wobec transportu drogowego środków transportu.
3. Zapewnienie długookresowego bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez dywersyfikację dostaw, zmniejszenie energochłonności gospodarki i rozwój odnawialnych źródeł energii.
4. Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego o znaczeniu światowym i europejskim dla zwiększenia atrakcyjności Polski.
5. Wspieranie utrzymania dobrego poziomu zdrowia zasobów pracy.
6. Rozwój nowoczesnych ośrodków akademickich, w tym kształcących specjalistów w zakresie nowoczesnych technologii.

PO Infrastruktura i Środowisko koncentruje się na działaniach o charakterze strategicznym i ponadregionalnym. Ponad 66% wydatków będzie przeznaczonych na realizację celów Strategii Lizbońskiej. W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko realizowanych będzie **17 priorytetów**:

- I. Gospodarka wodno - ściekowa
- II. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi
- III. Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
- IV. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska
- V. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych
- VI. Drogowa i lotnicza sieć TEN-T
- VII. Transport przyjazny środowisku
- VIII. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe
- IX. Infrastruktura drogowa w Polsce Wschodniej
- X. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku
- XI. Bezpieczeństwo energetyczne
- XII. Kultura i dziedzictwo kulturowe
- XIII. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia
- XIV. Infrastruktura szkolnictwa wyższego
- XV. Pomoc techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
- XVI. Pomoc techniczna – Fundusz Spójności
- XVII. Konkurencyjność regionów

4.5.	PO Rozwój Obszarów Wiejskich 2007-2013	[D5]
------	--	------

Misją Funduszu jest promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich na terenie całej Wspólnoty w sposób komplementarny do instrumentów rynkowych i wspierania dochodów w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz do Polityki Spójności i do Wspólnej Polityki Rybołówstwa.

Rada wskazuje trzy zasadnicze zakresy problemów i wyzwań stojących przed obszarami wiejskimi:

- *Ekonomiczne* (niższy od przeciętnego dochód, starzenie się ludności wiejskiej, wysoka zależność od pierwszego sektora);

- *Społeczne* (wyższy od przeciętnego poziom bezrobocia, wykluczenie społeczne, niska dywersyfikacja rynku pracy oraz niska gęstość zaludnienia, co wpływa na gorszy dostęp do podstawowych usług);
- *Środowiskowe* (pro-środowiskowa rola rolnictwa i leśnictwa).

Biorąc pod uwagę problemy i wyzwania, przed jakimi stoją obszary wiejskie, wyznaczono główne cele nowej polityki ROW:

Cel 1: Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez ich restrukturyzację,

Cel 2: Poprawa stanu środowiska oraz krajobrazu poprzez racjonalną gospodarkę ziemią,

Cel 3: Poprawa warunków życia ludności wiejskiej i promocja dywersyfikacji działalności gospodarczej.

Każdemu z celów głównych polityki odpowiada oś priorytetowa obejmująca odpowiednie instrumenty polityki rozwoju obszarów wiejskich:

- **oś priorytetowa 1** (gospodarcza): wsparcie konkurencyjności sektora rolnego i leśnego,
- **oś priorytetowa 2** (środowiskowa): zrównoważone gospodarowanie zasobami gruntów rolnych i leśnych,
- **oś priorytetowa 3** (społeczna): dywersyfikacja ekonomiczna obszarów wiejskich i podniesienie jakości życia na obszarach wiejskich.

Dodatkowo wyodrębniono tzw. inicjatywę LEADER w celu wzmocnienia inicjatywy oddolnej, wymiany najlepszych praktyk i aktywizacji społeczności obszarów wiejskich. Inicjatywa LEADER tworzy oś priorytetową 4, której zakres realizacji powinien głównie bazować na działaniach zdefiniowanych w ramach poszczególnych 3 osi priorytetowych.

4.6.	PO Kapitał Ludzki	[D6]
------	--------------------------	------

PO Kapitał Ludzki jednym z programów operacyjnych służących realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 i obejmuje całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w Polsce. Przyjęcie Programu przez Radę Ministrów stanowi potwierdzenie głównych kierunków rozwoju i prowadzenia polityki prozatrudnieniowej rządu z wykorzystaniem środków EFS.

Program stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie przed państwami członkowskimi UE, w tym również Polską, stawia odnowiona Strategia Lizbońska. Do wyzwań tych należą: uczynienie z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca do lokowania inwestycji i podejmowania pracy, rozwijanie wiedzy i innowacji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. Zgodnie z założeniami Strategii Lizbońskiej oraz celami polityki

spójności krajów unijnych, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego przyczynia się do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy oraz wsparcia wzrostu konkurencyjności gospodarki. Dążąc do efektywnego rozwoju zasobów ludzkich, **Program będzie koncentrował wsparcie na następujących obszarach:** zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich, budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli, wdrażaniem zasady dobrego rządzenia oraz promocją zdrowia zasobów pracy.

Celem głównym Programu jest: umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa.

4.7.	PO Innowacyjna Gospodarka	[D7]
-------------	----------------------------------	-------------

PO IG ma na celu wspieranie szeroko rozumianej innowacyjności. Interwencja w ramach PO IG będzie obejmowała zarówno bezpośrednie wsparcie dla przedsiębiorstw, instytucji otoczenia biznesu oraz jednostek naukowych świadczących przedsiębiorstwom usługi o wysokiej jakości, a także wsparcie systemowe zapewniające rozwój środowiska instytucjonalnego innowacyjnych przedsiębiorstw.

Cel główny programu zdefiniowano jako:

Rozwój polskiej gospodarki w oparciu o innowacyjne przedsiębiorstwa.

Do jego realizacji przyjęto następujące **cele szczegółowe:**

- 1. Zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw.**
- 2. Wzrost konkurencyjności polskiej nauki.**
- 3. Zwiększenie roli nauki w rozwoju gospodarczym.**
- 4. Zwiększenie udziału innowacyjnych produktów polskiej gospodarki w rynku międzynarodowym.**
- 5. Tworzenie trwałych i lepszych miejsc pracy.**
- 6. Wzrost wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w gospodarce.**

W ramach programu realizowane będą następujące **priorytety:**

1. Badania i rozwój nowoczesnych technologii,

Celem osi priorytetowej 1 jest zwiększenie znaczenia sektora nauki w gospodarce poprzez realizację prac B+R w najważniejszych kierunkach dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także zwiększenie zapotrzebowania gospodarki na wysokie technologie bazujące na wynikach prac B+R.

2. Infrastruktura sfery B+R,

Celem osi priorytetowej 2 jest wzrost konkurencyjności polskiej nauki dzięki konsolidacji oraz modernizacji infrastruktury naukowo-badawczej i informatycznej najlepszych jednostek naukowych działających w Polsce

3. Kapitał dla innowacji,

Celem osi priorytetowej 3 jest zwiększenie liczby nowopowstałych przedsiębiorstw innowacyjnych, a także zwiększenie dostępu do zewnętrznych źródeł ich finansowania

4. Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia,

Celem osi priorytetowej 4 jest podniesienie poziomu konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez wzmocnienie popytu na nowe lub nowoczesne rozwiązania w gospodarce

5. Dyfuzja innowacji,

Celem osi priorytetowej 5 jest zapewnienie przedsiębiorcom wysokiej jakości usług służących wzmocnieniu oraz wykorzystaniu ich potencjału innowacyjnego oraz tworzenie korzystnych warunków współpracy, które przyczynią się do wzmocnienia pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw

6. Polska gospodarka na rynku międzynarodowym,

Celem osi priorytetowej 6 jest wzmocnienie marki „Polska” przez promocję Polski jako kraju atrakcyjnego pod względem inwestycyjnym i turystycznym, a także jako miejsca nawiązywania wartościowych kontaktów gospodarczych

7. Budowa i rozwój społeczeństwa informacyjnego .

Celem osi priorytetowej 7 jest rozwój aplikacji informatycznych na potrzeby przedsiębiorców – głównie z zakresu gospodarki, handlu oraz nauki - w celu zwiększenia innowacyjności przedsiębiorstw oraz konkurencyjności polskiej gospodarki.

4.8.	PO Rozwój Polski Wschodniej	[D8]
------	-----------------------------	------

Celem głównym PO Rozwój Polski Wschodniej jest przyspieszenie tempa rozwoju społeczno – gospodarczego Polski Wschodniej (tj. województw: lubelskiego, **podkarpackiego**, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko – mazurskiego). Cel ten

nawiązuje do Programu Rządu „Solidarne Państwo” i wynika ze sformułowanych w perspektywie średniookresowej celów Strategii Rozwoju Kraju 2007 – 2015 oraz jest zgodny z celem NSRO 2007 – 2013, którym jest „Tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.”

Priorytety i obszary wsparcia w ramach PO RPW

1. Nowoczesna gospodarka – cel: stymulowanie rozwoju konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy:
 - infrastruktura uczelni
 - infrastruktura społeczeństwa informacyjnego
 - wspieranie innowacji
 - promocja i współpraca
2. Wojewódzkie ośrodki wzrostu – cel: rozwój wybranych funkcji metropolitalnych miast wojewódzkich
 - system miejskiego transportu zbiorowego
 - infrastruktura turystyki kongresowej i targowej
3. Infrastruktura transportowa – cel: poprawa dostępności i jakości powiązań komunikacyjnych województw Polski Wschodniej
 - Infrastruktura drogowa
 - Trasy rowerowe
4. Pomoc techniczna – cel: wsparcie procesu wdrażania Programu
 - Wsparcie procesu wdrażania Programu
 - Działania informacyjne i promocyjne Programu

Projekty realizowane w ramach Programu będą współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Pula środków przeznaczonych na ten cel to ok. 2,27 mld euro, w tym ok. 992 mln euro specjalnych środków, przeznaczonych, decyzją Rady Europejskiej, dla pięciu regionów Unii Europejskiej o najniższym poziomie PKB na mieszkańca, wyznaczonych na podstawie danych Eurostatu z 2002 r. - tj. 120 euro. Pozostała kwota, tj. ok. 1,21 mld euro z EFRR stanowi dodatkowe środki wyasygnowane przez Rząd RP z puli funduszy strukturalnych przyznanych Polsce, które zostały podzielone za pomocą odrębnego algorytmu.

Województwo	Podział kwoty 992,19 mln Euro	Podział kwoty 1213,39 mln Euro	Łączna kwota EFRR w mln Euro	Łączna kwota EFRR na 1 mieszkańca w Euro
Lubelskie	264,85	243,72	508,57	233,33

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

Podkarpackie	253,41	234,07	487,48	232,33
Podlaskie	145,61	241,25	386,86	322,49
Świętokrzyskie	156,21	219,09	375,30	292,07
Warmińsko- mazurskie	172,11	275,26	447,37	313,15
Polska Wschodnia	992,19	1213,39	2205,58	269,27

4.9.	PO Europejskiej Współpracy Terytorialnej	[D9]
-------------	---	-------------

W latach 2007-2013 współpraca w wymiarze transgranicznym, transnarodowym i międzyregionalnym będzie realizowana w ramach odrębnego celu polityki spójności Unii Europejskiej –Cel Europejska Współpraca Terytorialna (EWT).

Europejska Współpraca Terytorialna służy wspieraniu, promocji i realizacji wspólnych projektów o charakterze międzynarodowym na terytorium całej Unii Europejskiej. Stanowi kontynuację programów współpracy transgranicznej, transnarodowej i międzyregionalnej realizowanych w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III 2004-2006.

Europejska Współpraca Terytorialna wdrażana będzie za pomocą 3 typów programów operacyjnych:

- **współpracy transgranicznej**, której celem jest rozwijanie wspólnych inicjatyw lokalnych i regionalnych,
- **współpracy transnarodowej**, ukierunkowanej na integrację terytorialną Unii Europejskiej poprzez wspieranie dostępności, zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, innowacyjność i ochronę środowiska naturalnego,
- **współpracy międzyregionalnej**, umożliwiającej wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie m.in. wspierania innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy oraz ochrony środowiska.

4.10.	Strategia Długofalowego Rozwoju Sektora Mieszkaniowego (2005- 2025)	[D10]
--------------	--	--------------

Strategia Długofalowego Rozwoju Sektora Mieszkaniowego definiuje długofalowe cele rozwoju sektora mieszkaniowego, podstawowy katalog zasad kreowania polityki mieszkaniowej na poziomach lokalnym i centralnym, priorytety operacyjne oraz kierunki i działania rozwojowe w latach 2005-2013.

Zasadniczym celem **Strategii Długofalowego Rozwoju Sektora Mieszkaniowego na lata 2005-2025** jest harmonizacja rozwoju rynku mieszkaniowego i rynku pracy pod kątem zapewnienia spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w ujęciu regionalnym i krajowym.

Celem strategicznym długofalowego rozwoju mieszkalnictwa jest maksymalne zbliżenie poziomu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych obywateli do obecnego poziomu średniej całej UE w okresie do 2025 r., przy wykorzystaniu sposobności tkwiących w perspektywie stabilizacji demograficznej, przewidywanym wzroście gospodarczym oraz członkostwie Polski w UE.

Osiągnięcie celu strategicznego będzie przebiegało na płaszczyznach odpowiadających podstawowym obecnie deficytom cywilizacyjnym w mieszkalnictwie, wyznaczających tym samym trzy **cele szczegółowe strategii**:

- likwidacja zjawiska niedobrowolnego wspólnego zamieszkiwania,
- zbliżenie się do europejskich standardów powierzchniowych,
- likwidacja deficytów w zakresie wyposażenia mieszkań w podstawowe instalacje i istotna poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych.

4.11.	Strategia Wdrażania w Polsce Zintegrowanej Polityki Produktowej	[D11]
--------------	--	--------------

Zintegrowana Polityka Produktowa jest inicjatywą Komisji Europejskiej i krajów członkowskich Unii Europejskiej stanowiącą element szerszego procesu wspólnotowego polegającego na tworzeniu w ramach Strategii Lizbońskiej najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej w świecie gospodarki opartej na wiedzy. Proces ten zmierza jednocześnie do osiągnięcia większej spójności społecznej w Unii Europejskiej, stworzenia nowych miejsc pracy i wysoko wydajnej gospodarki, której rozwój nie prowadziłyby do dalszej degradacji środowiska, lecz sprzyjał zachowaniu jego zasobów dla przyszłych pokoleń. Pozytywna synergia między tymi wyżej wymienionymi elementami jest określana jako rozwój zrównoważony i jako jedna z naczelných wytycznych znalazła swe odbicie w wielu dokumentach wspólnotowych.

Zintegrowana Polityka Produktowa opiera się na instrumentach stosowanych w ramach wdrażania systemu zarządzania środowiskowego (np. EMAS), ekoznakowania i stosowania informacji o oddziaływaniu produktu na środowisko. Innowacją jest koordynacja tych instrumentów i wprowadzenie do systematycznego stosowania metod oceny cyklu życia produktu.

Przedmiotem Zintegrowanej Polityki Produktowej są **produkty i usługi**. Zintegrowana Polityka Produktowa ma być realizowana na poziomie krajowym i wspólnotowym. Na poziomie krajowym zadania mają być realizowane we współdziałaniu przez przedsiębiorców, organizacje konsumenckie, ekologiczne oraz administrację publiczną. Na poziomie wspólnotowym zadania będzie realizowała Komisja Europejska we współpracy z Europejską Agencją Środowiska i wymienionymi wyżej podmiotami z krajów członkowskich UE.

Główne cele ZPP :

Poprawa efektywności wykorzystania zasobów oraz lepsze zarządzanie surowcami i odpadami. Ma to zapewnić, że o nie zostanie przekroczona odporność środowiska na presję wynikającą z konsumpcji zasobów odnawialnych i nieodnawialnych.

Zintegrowana Polityka Produktowa powinna wpływać na:

- *poprawę warunków rynkowych dla produktów przyjaznych środowisku (greener products),*
- *wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw oraz całych gałęzi przemysłowych Unii Europejskiej poprzez udział produktów przyjaznych środowisku w tworzeniu nowego rynku.*

4.12.	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2003-2010	[D12]
--------------	---	--------------

Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych został przygotowany w oparciu o zobowiązania Traktatu o Akcesji Polski do Unii Europejskiej z wykorzystaniem analizy i oceny danych zawartych w przekazanych przez gminy i przedstawicieli wojewodów do Ministerstwa Środowiska. Informacjach o stanie i zamierzeniach dotyczących realizacji przez gminę przedsięwzięć w zakresie wyposażenia terenów zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę, w zbiorcze sieci kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych (wg stanu na koniec 2002r.)."

Realizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych wymaga podjęcia przez administrację rządową i samorządową szeregu działań o zasadniczym znaczeniu dla realizacji Programu:

- ↳ wprowadzenie w odpowiednich aktach prawnych uproszczonych procedur podejmowania przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie modernizacji oczyszczalni ścieków rozumianej jako podwyższanie efektu oczyszczania ścieków i rozwiązanie gospodarki osadami bez zwiększania przepustowości oczyszczalni,
- ↳ przyspieszenie procedur prowadzących do zawarcia umów z funduszami o udziały w finansowaniu przedsięwzięć i postępowanie o przyznanie środków pomocowych UE,

W wyniku realizacji Programu - to znaczy wypełnienia przez gminy wymagań artykułów 43 i 08 ustawy z dnia 18 lipca 2001r. - Prawo wodne (oraz rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy) - będą mogły być osiągnięte zobowiązania wynikające z Traktatu Akcesyjnego, odwołującego się do dyrektywy 91/271/EWG. Ww. zapisy ustawy z dnia 18 lipca 2001r. - Prawo wodne zobowiązują gminy do realizacji zadania własnego gmin w zakresie usuwania i oczyszczania ścieków (ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym . Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) na obszarach aglomeracji wyznaczonych na ich terenie w terminach:

- do 31 grudnia 2015r. w przypadku aglomeracji o RLM wynoszącej od 2000 do 15000,
- **do 31 grudnia 2010r. w przypadku aglomeracji o RLM wynoszącej powyżej 15 000.**

Dla osiągnięcia zgodności z zobowiązaniami Traktatu Akcesyjnego w 2005r. i 2010r. szczególna uwaga powinna być zwrócona na realizację przedsięwzięć w aglomeracjach o RLM wynoszącej $\geq 15\ 000$, które to przedsięwzięcia będą miały decydujące znaczenie w wypełnieniu tych zobowiązań.

Zgodność z dyrektywą obejmuje także redukcję o 75% ładunków azotu ogólnego i fosforu ogólnego odprowadzonego do odbiorników z oczyszczonymi ściekami komunalnymi na terenie całego kraju (art. 45 ust. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001r. - Prawo wodne i art. 5 ust 4 dyrektywy 91/271/EWG).

4.13.	Polityka Ekologiczna Państwa 2003-2010	[D13]
--------------	---	--------------

„Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010” została sporządzona jako realizacja ustaleń ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

Podstawowym warunkiem skutecznej realizacji polityki ekologicznej państwa jest respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju w strategiach i politykach w poszczególnych dziedzinach gospodarowania, tj. uwzględnianie przy sporządzaniu tych strategii, polityk oraz ich programów wykonawczych, na równi z celami gospodarczymi i społecznymi właściwymi dla danego sektora, również celów ekologicznych. Dotyczy **to energetyki, przemysłu, transportu, gospodarki komunalnej i budownictwa, rolnictwa, leśnictwa, turystyki i nnych dziedzin działalności**, które okazują presję

na środowisko w formie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jego zasobów oraz generowania zanieczyszczeń i/ lub szkodliwych oddziaływań fizycznych. Instrumentem wspierającym lub wymuszającym ekologizację polityk sektorowych będą strategiczne oceny ich oddziaływania na środowisko, wykonywane przede wszystkim dla polityk i programów wymaganych ustawowo.

Wśród metod realizacji **celów polityki ekologicznej** państwa w ramach polityk sektorowych

priorytet będzie miało stosowanie tzw. **dobrych praktyk** gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają kojarzyć efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi.

4.14.

Polityka Leśna Państwa

[D14]

Przedmiotem polityki leśnej Państwa są lasy wszystkich form własności i ich funkcje, cele i zasady prowadzenia gospodarki leśnej oraz związki leśnictwa ze społeczeństwem z innymi działami gospodarki narodowej i zarządzania, oraz innymi jednostkami organizacyjnymi współdziałającymi z leśnictwem.

Nadrzędnym celem polityki leśnej jest wyznaczenie kompleksu działań kształtujących stosunek człowieka do lasu, zmierzających do zachowania w zmieniającej się rzeczywistości przyrodniczej i społeczno-gospodarczej warunków do trwałej w nieograniczonej perspektywie czasowej wielofunkcyjności lasów, ich wszechstronnej użyteczności i ochrony oraz roli w kształtowaniu środowiska przyrodniczego zgodnie z obecnymi i przyszłymi oczekiwaniami społeczeństwa.

Zapewnienie trwałości lasów wraz z ich wielofunkcyjnością będzie osiągnięte przez:

- *powiększanie zasobów leśnych kraju,*
- *polepszenie stanu zasobów leśnych i ich kompleksową ochronę,*
- *reorientację zarządzania lasami z poprzedniej dominacji modelu surowcowego na model proekologicznej i zrównoważonej ekonomicznie, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej odpowiadającej kryteriom sformułowanym dla Europy w procesie helsińskim z uwzględnieniem specyfiki leśnictwa polskiego.*

Partnerami w realizacji polityki leśnej państwa są także **administracja lokalna i samorządy** w zakresie:

- ↳ *bezpośredniej współpracy z nadleśnictwami i wzajemnej partycypacji w procesach planistycznych (plany urządzenia lasów, plany przestrzennego zagospodarowania gmin, plany ochrony parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych),*
- ↳ *w programach podnoszenia poziomu wiedzy i świadomości ekologicznej społeczności lokalnej,*

- ↳ doskonalenie lokalnych modeli zrównoważonego rozwoju w oparciu m.in. o zasoby i walory lasów.

4.15.

Polityka energetyczna Polski do 2025

[D15]

Polityka energetyczna Polski do 2025 roku to dokument, który zawiera pakiet działań, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, konkurencyjności gospodarki, jej efektywności energetycznej oraz ochrony środowiska.

Za najistotniejsze zasady polityki energetycznej uważa się : zasadę harmonijnego gospodarowania energią w warunkach społecznej gospodarki rynkowej, pełną integrację polskiej energetyki z europejską i światową, wypełnianie zobowiązań traktatowych Polski, zasadę rynku konkurencyjnego z niezbędną administracyjną regulacją w obszarach, w których mechanizmy rynkowe nie działają oraz wspomaganie rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii (OZE).

Główne cele krajowej polityki energetycznej.

Zasadniczym wyzwaniem dla polskiej polityki energetycznej jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju. Oznacza to: konieczność podejmowania działań gwarantujących zaspokojenie potrzeb odbiorców po jak najniższych kosztach przy równoczesnym uwzględnianiu wymagań bezpieczeństwa energetycznego i ochrony środowiska, a także równoważenie interesów wszystkich podmiotów życia społecznego i gospodarczego.

Za kluczowe elementy polskiej polityki energetycznej uznaje się:

1) **bezpieczeństwo energetyczne** co oznacza pokrycie bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania na paliwo i energię. (Integralnym elementem tego bezpieczeństwa jest dywersyfikacja dostępu do gazu i ropy naftowej.);

2) **odnawialne źródła energii**- celem strategicznym polityki państwa jest wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii i uzyskanie 7,5 proc. udziału energii, pochodzącej z tych źródeł, w bilansie energii pierwotnej do roku 2010. Planuje się przeprowadzenie do 2008 r. systemowej analizy mechanizmów wsparcia wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a także podjęcie inicjatywy dotyczącej objęcia nowych krajów członkowskich UE systemem dopłat ze środków unijnych do wszystkich upraw energetycznych.

3) **efektywność energetyczna gospodarki**- zwiększenie efektywności nastąpi poprzez: zmniejszenie energochłonności wyrobów, zwiększenie sprawności wytwarzania energii, zmniejszenie energochłonności procesów przemysłowych, zmniejszenie strat

energii w przesyłce i dystrybucji oraz wdrożenie systemów zarządzania popytem na energię.

4) **poprawę konkurencyjności** krajowych podmiotów gospodarczych oraz produktów i usług oferowanych na rynkach międzynarodowych oraz rynku wewnętrznym;

5) **ochronę środowiska przyrodniczego** przed negatywnymi skutkami oddziaływania energetyki;

4.16.	Strategia Rozwoju Edukacji Narodowej (2007-2013)	[D16]
--------------	---	--------------

Celem głównym rozwoju edukacji w Polsce jest podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, tak by wykształcenie co najmniej średnie stało się bardziej powszechne -(70%) w grupie wiekowej 25 – 45 lat w 2013 r., **przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia.**

Równocześnie konieczne jest stałe podnoszenie poziomu kwalifikacji osób dorosłych, przede wszystkim kwalifikacji zawodowych oraz ogólnych kompetencji niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym społeczeństwie.

Strategia systemu edukacji na lata 2007-2013 zakłada, że edukacja w Polsce jako integralny system kształcenia (umożliwianie zdobycia wiedzy i umiejętności) oraz wychowania (kształtowanie i promowanie postaw) będzie:

- ↳ ułatwiać każdemu realizację aspiracji oraz rozwój własny i wykorzystanie możliwości,
- ↳ przygotowywać do aktywnego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu społecznym, kulturalnym i gospodarczym - w wymiarze lokalnym, narodowym i globalnym,
- ↳ skutecznie przeciwdziałać wykluczeniu i marginalizacji osób oraz grup społecznych,
- ↳ reagować na zmiany związane z rozwojem nauki, nowoczesnych technologii i globalizację,
- ↳ szybko i elastycznie dostosowywać się do zmian zachodzących na rynku pracy.

4.17.	Strategia Gospodarki Wodnej(do 2020 r.)	[D17]
--------------	--	--------------

Ogólnym celem Strategii jest określenie podstawowych kierunków rozwoju gospodarki wodnej do roku 2020 oraz sprecyzowanie działań umożliwiających realizację konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu wodami. Na tym tle

można wyodrębnić następujące cele kierunkowe, odnoszące się do obszarów działań zawartych w Strategii:

- ↳ **zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód;**
- ↳ **osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych;**
- ↳ **podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy.**

CELE KIERUNKOWE GOSPODARKI WODNEJ :

Cel I : Zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód.

Cel II : Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych.

Cel III : Podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy.

4.18.	Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej	[D18]
--------------	---	--------------

Przedmiotem Strategii jest **cała różnorodność biologiczna** na wszystkich poziomach jej organizacji, a więc różnorodność wewnątrzgatunkowa (genetyczna), międzygatunkowa i ponadgatunkowa (ekosystemów i krajobrazów).

Całokształt działań podejmowanych we wszystkich sferach działalności człowieka (gospodarczej, ekonomicznej, naukowo-badawczej, prawnej i edukacyjnej) powinien służyć osiągnięciu celu nadrzędnego, jakim jest:

Zachowanie całego rodzimego bogactwa przyrodniczego oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jego organizacji (wewnątrzgatunkowego, międzygatunkowego i ponadgatunkowego).

Osiągnięcie celu nadrzędnego wymaga realizacji czterech zasadniczych działań strategicznych:

I. Rozpoznawanie i monitorowanie stanu różnorodności biologicznej oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń;

II. Usuwanie lub ograniczanie aktualnych i potencjalnych zagrożeń różnorodności biologicznej;

III. Zachowanie i/lub wzbogacanie istniejących oraz odtwarzanie znikłych elementów różnorodności biologicznej;

IV. Integracja działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej z działaniami ważnych dla tej ochrony sektorów gospodarki oraz administracji publicznej i społeczeństwa (w tym organizacji pozarządowych).

4.19.	Narodowa Strategia Rozwoju Kultury (2004-2020)	[D19]
-------	--	-------

Opracowana przez Ministerstwo Kultury Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2020, ma służyć kształtowaniu polityki kulturalnej oraz rozwojowi kultury w regionach.

Strategicznymi obszarami w okresie programowania 2004-2020 są:

- a) *promocja czytelnictwa i wsparcie sektora książek i wydawnictw,*
- b) *ochrona dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie ochrona i rewaloryzacja zabytków,*
- c) *rozwój szkolnictwa artystycznego, w tym rozbudowa i modernizacja infrastruktury oraz unowocześnianie programów edukacji artystycznej i dostosowanie ich do rynku pracy,*
- d) *wzmocnienie efektywności działania i roli instytucji artystycznych w kreowaniu sfery kultury, w tym i promocji polskiej twórczości artystycznej,*
- e) *stworzenie systemu wspierania współczesnej twórczości artystycznej, stworzenie instytucji zajmujących się jej dokumentowaniem, gromadzeniem i udostępnianiem.*

Strategia jest tworzona centralnie, dla obszaru całej Polski. Określa spójne działania horyzontalne, realizowane w regionach.

W ramach prac nad Narodową Strategią Rozwoju Kultury na lata 2004-2020 sformułowano następujący **cel strategiczny**:

ZRÓWNOWAŻENIE ROZWOJU KULTURY W REGIONACH
--

oraz cele cząstkowe, w których uznano za istotne:

- 1. zmniejszenie dysproporcji regionalnych w rozwoju kultury,**
- 2. zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków,**
- 3. zmniejszenie luki cywilizacyjnej poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury kultury.**

4.20.	Strategia Rozwoju Sportu (2007 -2015)	[D20]
-------	---	-------

Strategia rozwoju sportu w Polsce do roku 2015, jest dokumentem wytyczającym kierunki działań dla kultury fizycznej i sportu, określa realizację celów i zadań, które mają doprowadzić do znaczącej poprawy stanu polskiego sportu.

Główny cel strategiczny : **AKTYWNE I SPRAWNE SPOŁECZEŃSTWO** będzie realizowany poprzez zadania ujęte w 3 priorytetach:

- 1. Popularyzacja sportu dla wszystkich.**

Zakres priorytetu obejmuje szeroką problematykę działań mających wpływ na rozwój fizyczny i osobowościowy człowieka, jego zdrowie i jakość życia. Celem

strategii w realizacji tego priorytetu jest osiągnięcie optymalnego poziomu utrwalenia zachowań prozdrowotnych społeczeństwa w różnych grupach wiekowych, środowiskowych i zawodowych.

2. Wzrost poziomu wyników sportowych.

Zagadnienia wchodzące w zakres tego priorytetu obejmują swoim zasięgiem szeroko rozumiany sport kwalifikowany, zarówno ten na najwyższym poziomie, jak i sport młodzieżowy, akademicki i paraolimpijski. Sukcesy sportowców na arenach międzynarodowych a w szczególności w rywalizacji olimpijskiej, przyczyniają się do upowszechniania sportu w świadomości społecznej. Podnosi się prestiż państwa na arenie międzynarodowej. Zwiększa się tym samym zainteresowanie dzieci i młodzieży zorganizowanymi formami aktywności fizycznej, co przyczynia się do szybszego rozwoju poszczególnych dyscyplin sportowych.

3. Rozwój infrastruktury sportowo - rekreacyjnej

Bez nowoczesnej bazy sportowo-rekreacyjnej nie jest możliwe odniesienie pełnego sukcesu sportowego i upowszechnienie sportu. Celem priorytetu jest zmniejszenie dystansu, jaki w tej dziedzinie dzieli Polskę od krajów europejskich. Szczególnie problem ten dotyczy stadionów piłkarskich, pełnowymiarowych basenów pływackich i ogólnodostępnych obiektów rekreacyjnych. Planowane obiekty muszą mieć najwyższy standard wykonawczy, spełniający normy międzynarodowych federacji sportowych. Zakłada się wyrównanie wieloletnich zaniedbań w małych miastach i na wsi. Strategia zakłada wzmocnienie inwestycji strategicznych likwidując zaniedbania i wzmacniając infrastrukturę czołowych dyscyplin olimpijskich.

4.21.

Strategia Rozwoju Transportu (2007- 2013)

[D21]

Przyjmuje się, że jakość systemu transportowego jest jednym z czynników decydujących o warunkach życia mieszkańców, o rozwoju gospodarczym kraju i regionów. Bez dobrze rozwiniętej sieci transportowej nie można mówić o konkurencyjności gospodarki.

Transport jest również warunkiem koniecznym swobodnego przepływu towarów i usług. Jednocześnie, niezbędne jest zapewnienie równowagi w systemie transportowym między aspektami: społecznym, gospodarczym, przestrzennym i ekologicznym.

Strategia podkreśla znaczenie rozbudowanej sieci transportowej na bazie wysokiej jakości jej infrastruktury oraz uwzględniając potrzebę równoważenia różnych aspektów rozwoju transportu. Strategia przyjęła w dziedzinie transportu cele, które powinny zapewniać:

- ↳ poprawę bezpieczeństwa drogowego i nadanie temu bezpieczeństwu znaczenia priorytetowego;
- ↳ zapobieganie zagęszczaniu dróg i przeniesienie obciążeń transportowych na kolejnictwo i śródlądowe drogi wodne;
- ↳ przeciwdziałanie zagęszczeniu dróg powietrznych dzięki urzeczywistnieniu idei stworzenia jednego europejskiego nieba;

- ↳ wspieranie praw pasażerów poprzez umiejscowienie potrzeb użytkowników transportu w centrum strategii i zapewnienie skutecznego respektowania praw pasażerów;
- ↳ realizację dużych inwestycji infrastrukturalnych zgodnych z opracowaną Paneuropejską Siecią Transportową;
- ↳ podwyższanie poziomu jakości usług transportowych;
- ↳ wprowadzenie nowoczesnych metod zarządzania transportem.

Jako **podstawowy cel** polityki transportowej państwa przyjmuje się zdecydowaną poprawę jakości systemu transportowego, jego rozbudowę zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Dla jego osiągnięcia sformułowano **sześć celów szczegółowych**:

Cel 1. Poprawa dostępności transportowej i jakości transportu, jako czynnik poprawy warunków życia i usuwania barier gospodarczych.

Cel 2. Poprawa konkurencyjności gospodarki polskiej, jako kluczowy instrument rozwoju gospodarczego.

Cel 3. Poprawa efektywności funkcjonowania systemu transportowego.

Cel 4. Integracja systemu transportowego w układzie gałęziowym i terytorialnym.

Cel 5. Poprawa bezpieczeństwa prowadząca do radykalnej redukcji liczby wypadków i ograniczenia ich skutków (zabici i ranni) oraz – w rozumieniu społecznym – do poprawy bezpieczeństwa osobistego użytkowników transportu i ochrony ładunków.

Cel 6. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko warunków życia.

4.22.	Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013.	[D22]
-------	---	-------

Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013 oraz perspektywiczna prognoza transformacji społeczeństwa informacyjnego do roku 2020 - dokument przyjęty przez Radę Ministrów 29 czerwca 2005 r.

Diagnoza stanu informatyzacji w Polsce wyraźnie pokazuje, że poziom rozwoju usług elektronicznych świadczonych przez sektor publiczny i prywatny znacząco odbiega od wskaźników Unii Europejskiej. Niezbędne jest podjęcie działań wspierających i stymulujących wdrażanie eUsług w administracji publicznej, biznesie i ochronie zdrowia.

Promowane powinny być rozwiązania nowoczesne, innowacyjne w skali europejskiej oparte w szczególności o praktyczne wykorzystanie efektów programów ramowych badań i rozwoju.

Cele procesu informatyzacji Polski w perspektywie roku 2013 można nakreślić następująco:

- zlikwidowanie zjawiska „wykluczenia cyfrowego” w zagrożonych grupach społecznych i obszarach geograficznych – sprowadzenie do poziomu marginalnego,
- wzrost penetracji wielokanałowego dostępu do szerokopasmowego Internetu do poziomu
ponad 90 % powierzchni kraju i co najmniej 75% populacji,
- dalsze wzmocnienie infrastruktury teleinformatycznej nauki umożliwiające aktywne uczestnictwo wszystkich jednostek naukowych w nowych formach aktywności jak np. wirtualne organizacje naukowe,
- stworzenie wewnętrznej, bezpiecznej sieci administracji publicznej (centralnej i samorządowej) docierającej do wszystkich jednostek administracji w całym kraju;
- stworzenie ogólnokrajowych, wielokanałowych zintegrowanych platform _świadczania usług elektronicznych administracji wykorzystujących podpis cyfrowy i identyfikator elektroniczny, w tym platform usług specjalizowanych (jak eTurystyka, eTransport),
- wdrożenie systemu identyfikacji obywatela bazującego na wielofunkcyjnych dokumentach osobistych, stworzenie warunków do uruchomienia systemów eDemokracji;
- zapewnienie bezpiecznego i skutecznego dostępu on-line do wszystkich rejestrów państwowych i systemów ewidencyjnych administracji publicznej;
- zwiększenie dostępności do systemu usług elektronicznych w Polsce _świadczonych zarówno przez sektor publiczny, jak i prywatny do poziomu co najmniej 80 % usług – w przypadku administracji 100 % usług _świadczonych on-line,
- osiągnięcie 95% wskaźnika dostępności i 90% wskaźnika nasycenia dla telewizji cyfrowej
- zwiększenie dostępności polskich zasobów cyfrowych w wersji wielojęzycznej w Internecie – minimum 80% zasobów dostępnych dodatkowo w przynajmniej jednym języku oficjalnym UE (obok polskiego),
- stworzenie warunków dla powszechności edukacji teleinformatycznej. Wzrost liczby użytkowników wykorzystujących Internet w celach szkoleniowych i edukacyjnych do poziomu minimum 75 %,
- wzrost liczby przedsiębiorstw wykorzystujących aplikacje eLearning w doskonaleniu zawodowym swoich pracowników do ponad 90 %.

4.23.	Strategia Rozwoju Turystyki 2007-2013	[D23]
--------------	--	--------------

Strategia Rozwoju Turystki 2007-2013 (projekt) opierając się na stwierdzeniu, iż „Turystykę, z uwagi na jej złożony charakter, należy postrzegać wielopłaszczyznowo.

Jest, bowiem sferą aktywności gospodarczej i ważnym instrumentem zharmonizowanego rozwoju gospodarek narodowych państw Unii Europejskiej, ale też sferą działalności społecznej” jest zorientowana na osiągnięcie takich efektów jak:

- ↪ wykorzystywanie nieuaktywnionych lub niewłaściwie użytkowanych potencjałów, zwłaszcza zaś potencjału ludzkiego, kulturowego i środowiskowego,
- ↪ wzmacnianie kapitału społecznego, kreowanie lokalnych liderów, rozwijanie korzystnych postaw i wartości,
- ↪ tworzenie nowych szans dla obszarów o słabszym tempie rozwoju i zwiększanie spójności społecznej i gospodarczej kraju i regionów,
- ↪ eksponowanie i zachowywanie cennych wartości kulturowych i środowiskowych,
- ↪ stymulowanie przedsiębiorczości oraz postaw innowacyjnych związanych z umiejętnością kreowania nowych usług, tworzenia nowych produktów oraz zdolnością do ich stałego doskonalenia,
- ↪ kształtowanie pozytywnego wizerunku kraju i regionów przekładającego się na wzrost atrakcyjności życiowej i inwestycyjnej.

Dla turystyki, jako sektora wywierającego coraz większy wpływ na gospodarkę kraju i wielu polskich regionów, wyznaczono ważne miejsce w realizacji celów ogólnospołecznych.

Realizowana polityka Rządu RP wyznacza turystyce OBSZARY PRIORYTETOWE i Cele Operacyjne.

- **OBSZAR PRIORYTETOWY I - PRODUKT TURYSTYCZNY O WYSOKIEJ KONKURENCYJNOŚCI**

- Cel operacyjny I.1 - Kreowanie i rozwój konkurencyjnych produktów turystycznych
- Cel operacyjny I.2 – Rozwój infrastruktury turystycznej
- Cel operacyjny I.3 – Integracja produktów i oferty turystycznej regionów
- Cel operacyjny I.4 – Rozwój przedsiębiorczości i działalności organizacji w dziedzinie turystyki
- Cel operacyjny I.5 - Rozwój wiodących typów turystyki

- **OBSZAR PRIORYTETOWY II – ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH NA RZECZ ROZWOJU TURYSTYKI**

- Cel operacyjny II.1 – Przygotowanie kadr operacyjnych gospodarki turystycznej
- Cel operacyjny II.2 – Rozwój edukacji turystycznej i turystyki społecznej

- Cel operacyjny II.3 – Monitorowanie potrzeb branży turystycznej w zakresie kadr zawodowych.

• **OBSZAR PRIORYTETOWY III – WSPARCIE MARKETINGOWE**

- Cel operacyjny III.1 - Usprawnienie systemu informacji turystycznej
- Cel operacyjny III.2 – Zwiększenie efektywności działań marketingowych w turystyce

• **OBSZAR PRIORYTETOWY IV – KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI
TURYSTYCZNEJ**

- Cel operacyjny IV.1 – Kształtowanie rozwoju turystyki w sposób zachowujący i podnoszący wartość przestrzeni
- Cel operacyjny IV.2 – Zwiększanie dostępności turystycznej regionów przez rozwój transportu

POZIOM REGIONALNY

4.24.	Regionalny Program Operacyjny województwa podkarpackiego 2007-2013	[D24]
--------------	---	--------------

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 jest najważniejszym instrumentem polityki rozwoju regionu dla nowej perspektywy finansowej. **Celem nadrzędnym** RPO WP jest wzrost krajowej i międzynarodowej konkurencyjności

gospodarki oraz poprawa dostępności przestrzennej Podkarpacia. Cel ten realizowany będzie poprzez zidentyfikowane osie priorytetowe określające podstawowe rozwiązania strategiczne na poziomie regionalnym.

Program nawiązuje bezpośrednio do celów strategicznych, priorytetów i kierunków działań określonych w Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020. Koncentruje się na wybranej grupie działań, które są efektem procesu konsultacji z podmiotami i środowiskami zaangażowanymi w rozwój regionu. Jest dokumentem przedstawiającym w syntetycznej i skonkretyzowanej formie osie priorytetowe i kierunki działań przewidziane do realizacji w oparciu o finansowe wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju regionalnego. Program jest zgodny z aktualnie obowiązującym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego. Układ osi priorytetowych RPO WP jest spójny z priorytetami Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, Strategii Rozwoju Kraju oraz ze Strategicznymi Wytycznymi Wspólnoty. **Osie priorytetowe RPO WP** odpowiadają obszarom interwencji przewidzianym do wsparcia w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

- ↔ **OŚ PRIORYTETOWA 1. KONKURENCYJNA I INNOWACYJNA GOSPODARKA**
- ↔ **OŚ PRIORYTETOWA 2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA**
- ↔ **OŚ PRIORYTETOWA 3. OCHRONA ŚRODOWISKA I ZAPOBIEGANIE ZAGROŻENIOM**
- ↔ **OŚ PRIORYTETOWA 4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA**
- ↔ **OŚ PRIORYTETOWA 5. SPÓJNOŚĆ WEWNĄTRZREGIONALNA**
- ↔ **OŚ PRIORYTETOWA 6. POMOC TECHNICZNA**

4.25.

**Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na Lata
2007 – 2020**

[D25]

Województwo podkarpackie stało się częścią jednolitego europejskiego rynku pracy i konsumpcji, może więc korzystać - podobnie jak wszystkie pozostałe regiony w Unii Europejskiej - z wolnego przepływu kapitału, osób i usług. Stało się również przedmiotem oddziaływania funduszy strukturalnych. Opierając się na analizie aktualnego stanu rozwoju, dokument strategii jest odpowiedzią na zidentyfikowane słabości i zagrożenia województwa, określa również cele wspólne z unijną polityką spójności gospodarczej, społecznej i przestrzennej.

Cel główny strategii:

Podniesienie krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki regionu poprzez wzrost jej innowacyjności, a tym samym efektywności, która stworzy warunki do zwiększenia zatrudnienia oraz wzrostu dochodów i poziomu życia ludności.

Realizacja celu zakłada:

- utrzymanie gospodarki regionu na ścieżce dynamicznego wzrostu gospodarczego,
- podnoszenie konkurencyjności przedsiębiorstw, podmiotów gospodarczych, instytucji,
- rozwój rynku pracy,
- nasilanie powiązań gospodarczych, społecznych i kulturowych przestrzeni wewnątrzregionalnej z różnymi kategoriami otoczenia (światowe, europejskie, krajowe, ponadregionalne).

Umożliwi to podniesienie międzynarodowej i krajowej konkurencyjności gospodarki regionu poprzez:

- wzrost jej innowacyjności, a tym samym efektywności, która tworzyć będzie warunki do zwiększenia zatrudnienia,
- wzrost dochodów gospodarstw domowych i poziomu życia ludności.

Prowadzić to będzie do poprawy jakości życia społeczności regionu podkarpackiego poprzez:

- stopniowe zwiększanie zasobów finansowych, kapitałowych i intelektualnych społeczeństwa,
- rozwijanie powiązań z otoczeniem regionalnym,
- intensyfikowanie wykorzystania wewnętrznych zasobów oraz wykreowanych nowych zasobów potencjalnych,
- ograniczanie zarysowującej się tendencji marginalizacji regionu w przestrzeni europejskiej.

4.26.

**Program ochrony środowiska dla Województwa
Podkarpackiego na lata 2007-2010, z uwzględnieniem lat
2011- 2014**

[D26]

„ Program ochrony środowiska wraz z Planem gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem lat 2011-2014 i Prognozą oddziaływania na środowisko”. Program ten sporządza się w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, z uwzględnieniem:

- 1) celów ekologicznych
- 2) priorytetów ekologicznych,
- 3) rodzaju i harmonogramu działań proekologicznych,
- 4) środków niezbędnych do osiągnięcia celów, w tym mechanizmów prawnoekonomicznych i środków finansowych.

Cel nadrzędny programu:

Poprawa jakości, zachowanie walorów środowiska naturalnego i zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego, przy jednoczesnym podnoszeniu krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki regionu.

Zakładane cele ekologiczne i działania o charakterze taktycznym i strategicznym:

- zasada zrównoważonego rozwoju,

Najważniejsze cele ekologiczne, w tym o charakterze systemowym to:

- ↗ zapewnienie zgodności polityki ekologicznej z kierunkami i zakresem działań przyjętych w polityce ekologicznej Unii Europejskiej i polityce ekologicznej państwa,
- ↗ poprawa jakości środowiska we wszystkich jego elementach (powietrze, wody, gleby, ekosystemy, gatunki roślin i zwierząt i ich naturalne siedliska, klimat, krajobraz) i na wszystkich specyficznych obszarach (obszary zdegradowane, tereny rolnicze, obszary o dużej różnorodności biologicznej, obszary leśne, bagienne, doliny rzeczne, obszary górskie i podgórskie, strefy przygraniczne),
- włączenie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych,
- wdrożenie we wszystkich sektorach gospodarki proekologicznych wzorców produkcji i nowoczesnych technologii aktywizacja rynku na rzecz ochrony

środowiska (partnerstwo z biznesem, kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji, ograniczanie subsydiów szkodliwych dla środowiska, ekologizacja sektora finansowego, zarządzanie środowiskowe, odpowiedzialność za skutki środowiskowe realizowanych przedsięwzięć),

- *zapewnienie dostępu społeczeństwa do informacji o środowisku, do udziału w podejmowaniu decyzji oraz procedur sądowych w sprawach dotyczących środowiska,*
- *edukacja ekologiczna,*
- *współpraca z sąsiadami i innymi krajami w rozwiązywaniu problemów transgranicznych, zwłaszcza w zmniejszeniu wzajemnych przepływów zanieczyszczeń oraz budowie systemów zapobiegania i ostrzegania,*
- *rozwój badań i postęp techniczny, stymulowanie innowacji oraz wzmocnienie instytucjonalne,*
- *ekologizacja planowania przestrzennego i użytkowania terenu .*

4.27.

**Program Opieki nad Zabytkami w województwie podkarpackim
na lata 2006 - 2009**

[D27]

Program Opieki nad Zabytkami w województwie podkarpackim jest dokumentem o charakterze uzupełniającym w stosunku do innych aktów planowania wojewódzkiego. Przedmiotem programu jest województwo podkarpackie jako region administracyjny oraz miejsce lokalizacji objętych programem zabytków, zasobu dziedzictwa kulturowego oraz krajobrazu kulturowego.

Główne cele programu:

1. *Włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;*
2. *Uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;*
3. *Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;*
4. *Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;*
5. *Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;*
6. *Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;*
7. *Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.*

POZIOM LOKALNY

4.28.

Strategia Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2000 - 2010

[D28]

Strategia rozwojowa powiatu Mieleckiego na lata 2000 do 2010 określa główne zagadnienia rozwojowe w 5 polach problemowych, determinujących rozwój społeczno - gospodarczy, a mianowicie:

- Przedsiębiorczość;
- Kapitał intelektualny (kapitał ludzki i strukturalny);
- Obszary wiejskie;
- Infrastrukturę i ochronę środowiska;
- Atrakcyjność inwestycyjną.

Misja powiatu:

Integracja powiatowych zasobów materialnych i intelektualnych oraz ich aktywizacja w celu znaczącego podniesienia poziomu życia mieszkańców wspólnoty

Cele strategiczne- długo okresowe, na lata 2007- 2013:

1. *Maksymalne wykorzystanie potencjału ekonomiczno-społecznego dla potrzeb rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw oraz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich powiatu.*
2. *Tworzyć warunki do napływu inwestycji polskich i zagranicznych do obszarów przemysłowych powiatu.*
3. *Promocja powiatu jako atrakcyjnego miejsca działalności gospodarczej i przyjaznego otoczenia biznesowego.*

4.29.

**POWIATOWY PROGRAM ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI
ORAZ OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI I PORZĄDKU
PUBLICZNEGO NA LATA 2007-2009**

[D29]

Poczucie bezpieczeństwa – lub jego brak – przesądza o jakości życia i rozwoju społeczności powiatu Mieleckiego. Dlatego ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego należą do zasadniczych zadań władzy publicznej na każdym szczeblu. Żadne okoliczności nie mogą zdejmować z instytucji państwowych i samorządowych odpowiedzialności za wykonywanie zadań. Policja i inne formacje ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego nie powinny być zastępowane przez obywateli, czy organizacje

społeczne. Jeżeli Policja i inne formacje zyskają na zaufaniu obywateli, „jeśli zaczniemy działać razem – możemy zbudować społeczeństwo bardziej stabilne”. Wymaga to od Policji zwiększenia skuteczności. Konieczne jest też zapewnienie mechanizmów stałej współpracy Policji, administracji rządowej i samorządowej, organizacji społecznych, ludzi aktywnych, aby poprawić bezpieczeństwo. Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli wpisuje się w treść Rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej”, który ma ograniczyć skalę zjawisk i zachowań, budzących powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia. Przy współpracy z lokalnymi społecznościami należy dążyć do tworzenia efektywnych lokalnych systemów bezpieczeństwa oraz wspierać działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa lokalnego, w szczególności mając na celu ograniczenie najbardziej dokuczliwej dla obywateli przestępczości pospolitej. Program, realizowany przy właściwej diagnozie zagrożeń i oczekiwań społecznych, obejmować może wiele obszarów i być otwarty na wszelkie inicjatywy instytucjonalne i obywatelskie. Tak zbudowane bezpieczeństwo będzie traktowane przez społeczeństwo jako dobro wspólne.

CELE PROGRAMU.

- 1) wzrost realnego bezpieczeństwa mieszkańców powiatu Mieleckiego,
- 2) poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- 3) zapobieganie przestępczości i aspołecznym zachowaniom:
 - a) zwalczanie chuligaństwa i wandalizmu,
 - b) produkcji i handlu narkotykami,
 - c) zwalczanie przestępstw i wykroczeń godzących w środowisko naturalne, estetykę miejsc publicznych i w miejscach zamieszkania.
- 4) ograniczenie liczby czynów karalnych, których sprawcami są nieletni,
- 5) zapewnienie porządku publicznego podczas imprez masowych, zwłaszcza o charakterze sportowym,
- 6) edukacja dla bezpieczeństwa,
- 7) poprawa stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego, sanitarno – epidemiologicznego, epizootycznego oraz pozostałych zagrożeń naturalnych,
- 8) inicjowanie współpracy mieszkańców powiatu Mieleckiego z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- 9) poprawienie wizerunku Policji i wzrost zaufania społecznego do tej i innych służb działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego

4.30.

**Strategia rozwiązywania problemów społecznych
2006-2015**

[D30]

Realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada wdrożenie w Gminie Czermin nowoczesnego modelu polityki społecznej.

Strategia ukierunkowuje działania władz samorządowych i instytucji opieki społecznej w tym Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej do pełnienia aktywnej roli w budowaniu nowoczesnego modelu systemu pomocy społecznej.

Celem Strategii jest działanie długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, system edukacji, poprawę sytuacji materialnej, działania na rzecz poprawy rynku zatrudnienia, mające powiązania ze wzrostem przedsiębiorczości.

Zakładana misja Strategii rozwiązywania problemów społecznych :

Wspólne działanie osób, organizacji i instytucji w celu podniesienia jakości życia społeczności gminy Czermin.

jest zgodna z zakładaną misją i wizją całej gminy określonej w Strategii ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020.

4.31.

**Program Ochrony Środowiska dla GMINY CZERMIN
na lata 2004 – 2015**

[D31]

Uwzględniając zmiany środowiskowe i gospodarcze, jakie zaszły w ostatnich latach na obszarze gminy i w jej otoczeniu określono poniżej przypuszczalne dalsze kierunki zmian w środowisku gminy.

Kluczowymi zadaniami, ujęte w Programie dotyczą przede wszystkim:

- ***rozwiązanie problemu ścieków bytowych poprzez skanalizowanie gminy,***
- ***ograniczenie niskiej emisji,***
- ***przyjazne środowisku zagospodarowanie gruntów wyłączonych z produkcji żywności,***
- ***systemowe rozwiązanie gospodarki odpadami.***

Podstawowymi celami w gospodarce odpadami wytwarzanymi w sektorze gospodarczym są: **redukcja u źródła ilości wytwarzanych odpadów, odzysk, unieszkodliwianie i w ostateczności bezpieczne ich składowanie.**

Do osiągnięcia zamierzonych celów niezbędne będzie przede wszystkim preferowanie nowoczesnych technologii w nowo powstałych podmiotach gospodarczych a także utrzymanie wysokiego stopnia odzysku wytworzonych odpadów innych niż niebezpieczne.

Jednym z celów nadrzędnych założonych w wojewódzkim planie gospodarki odpadami w perspektywie lat 2005-2014 będzie podjęcie działań w kierunku rekultywacji składowiska odpadów przemysłowych wyłączonego z eksploatacji.

Niezbędne do realizacji założonych celów będzie przede wszystkim:

- *preferowanie wprowadzania technologii "czystszej" produkcji oraz uwzględnianie w programach gospodarki odpadami działań zmierzających do minimalizacji powstawania*
- *odpadów w zakładach produkcyjnych,*
- *zwiększenie wysokiego stopnia odzysku odpadów przemysłowych innych niż niebezpieczne wytwarzanych na terenie miasta,*
- *bezpieczne dla środowiska unieszkodliwianie odpadów,*
- *poddanie procedurze uzyskiwania zezwoleń na wytwarzanie odpadów oraz przedkładanie informacji o wytworzonych odpadach i sposobach postępowania z nimi przez wszystkie podmioty gospodarcze wytwarzające odpady w mieście,*
- *stosowanie do prac inżynierskich (niwelacja, rekultywacja, itp.) prowadzonych na terenie miasta w pierwszej kolejności możliwych do wykorzystania odpadów wytworzonych przez podmioty gospodarcze z terenu Mielca. W szczególności ziemia z wykopów winna być w pierwszym rzędzie, wykorzystywana w miejscach jej pozyskiwania,*
- *rekultywacja zapełnianych części składowiska odpadów przemysłowych.*

Matryca logiczna powiązania dokumentów Strategicznych z celami Strategii rozwoju Gminy CZERMIN - rozdział 11

ROZDZIAŁ 5

Gmina i region

Gmina Czermin jest gminą wiejską, położoną w północno – zachodniej części województwa podkarpackiego, w Kotlinie sandomierskiej. Sąsiaduje z trzema większymi formacjami geologicznymi: Płaskowyżem Tarnowskim, Płaskowyżem Kolbuszowskim oraz Pradolina Podkarpacką. Teren ten pod względem klimatycznym, glebowym oraz botanicznym i biologicznym zalicza się do równin akumulacji wodnej. Z rzadka występują obszary o charakterze wydmowym.

Gmina Czermin

Województwo Podkarpackie

Powiat Mielecki

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

Czermin należy do mniejszych obszarowo gmin województwa podkarpackiego. Zajmuje powierzchnię 80,3 km², zamieszkała jest przez 6829 osób (dane z 2006 r). Od północy

Czermin graniczy z gminą Borowa, od południa z gminą Wadowice Górne, od wschodu z gminą Mielec, natomiast zachodnia granica gminy jest równocześnie granicą województwa podkarpackiego z województwem małopolskim.

Pod względem administracyjnym gmina przynależy do powiatu Mieleckiego i

województwa podkarpackiego.

Poniżej przedstawione są podstawowe dane porównawcze, które pokazują Gminę Czermin na tle innych gmin na terenie powiatu Mieleckiego. Wszystkie dane pochodzą z informacji Urzędu Statystycznego w Rzeszowie z lat 2000 – 2005.

POWIERZCHNIA Gminy Czermin zajmuje 80,32 km², co stanowi 9% powierzchni powiatu oraz 0,45% powierzchni województwa. (tabela nr 28). Jest 6, co do wielkości gmin w powiecie.

Tabela nr 28. Powierzchnia gmin w powiecie Mieleckim

Lp.	Gmina	Powierzchnia w km ²	Ilość sołectw	% do powierzchni powiatu	% do powierzchni województwa
1	Gmina miejska Mielec	47	-	5,34	0,26
2	Gmina Borowa	56	10	6,36	0,31
3	Gmina Czermin	80,32	9	9,09	0,45
4	Gmina Gawłuszowice	34	7	3,86	0,19
5	Gmina Mielec	122,12	13	13,89	0,68
6	Gmina Padew Narodowa	71	12	8,07	0,40
7	Gmina Przecław	134	11	15,23	0,75
8	Miasto i gmina Radomyśl Wielki	159	12	18,07	0,89
9	Gmina Tuszów Narodowy	90	13	10,23	0,50
10	Gmina Wadowice Górne	87	13	9,89	0,49
				100%	
				880	17 844
				POWIAT	WOJEWÓDZTWO
				Pow. Całkowita w km²	

LUDNOŚĆ

Gminę Czermin zamieszkuje 6829 osób co stanowi prawie 5% ogółu ludności zamieszkującej powiat Mielecki i zaledwie 0,32% ogółu ludności całego województwa podkarpackiego.

Tabela nr 29. Liczba ludności w powiecie Mieleckim				
Lp.	Gmina	Ludność	% do ludności powiatu	% do ludności województwa
1	Gmina miejska Mielec	64 794	48,62	3,09
2	Gmina Borowa	5 753	4,32	0,27
3	Gmina Czermin	6 829	4,97	0,32
4	Gmina Gawłuszowice	2 900	2,18	0,14
5	Gmina Mielec	12 347	9,27	0,59
6	Gmina Padew Narodowa	5 535	4,15	0,26
7	Gmina Przecław	10 700	8,03	0,51
8	Miasto i gmina Radomyśl Wielki	13 444	10,09	0,64
9	Gmina Tuszów Narodowy	7 419	5,57	0,35
10	Gmina Wadowice Górne	6 853	5,14	0,33
			100%	
			133 255	2 098 263
			POWIAT	WOJEWÓDZTWO
			Liczba całkowita	

W Gminie Czermin pracujący 359 osób stanowią ok.1,3% ogółu ludzi pracujących na terenie powiatu Mieleckiego, ale w porównaniu do innych gmin wiejskich , Gmina Czermin jest na szóstej pozycji.

Tabela nr 30. Liczba osób pracujących w powiecie Mieleckim				
Lp.	GMINA	LICZBA PRACUJĄCYCH	% do ludności powiatu	% do ludności województwa
1.	Gmina miejska Mielec	22230	80,75	5,83
2.	Gmina Borowa	348	1,26	0,09
3.	Gmina Czermin	359	1,30	0,09
4.	Gmina Gawłuszowice	204	0,74	0,05
5.	Gmina Mielec	889	3,23	0,23
6.	Gmina Padew Narodowa	237	0,86	0,06
7.	Gmina Przecław	687	2,50	0,18
8.	Miasto i gmina Radomyśl Wielki	934	3,39	0,24
9.	Gmina Tuszów Narodowy	663	2,41	0,17
10.	Gmina Wadowice Górne	977	3,55	0,26
		liczba ogółem	27528	381288

Zasoby siły roboczej w gminie są duże. Jednakże poziom bezrobocia w gminie, mimo iż z roku na rok zmniejsza się (*patrz: rozdział :3.5.2. Rynek pracy*) na tle innych gmin powiatu Mieleckiego nie jest niski.

Tabela nr 31. Bezrobotni zarejestrowani wg. płci/2005r./				
Lp.	GMINA	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1.	Gmina miejska Mielec	4090	1636	2454
2.	Gmina Borowa	358	157	201
3.	Gmina Czermin	447	194	253
4.	Gmina Gawłuszowice	200	93	107
5.	Gmina Mielec	866	340	526
6.	Gmina Padew Narodowa	337	164	173
7.	Gmina Przecław	1054	443	611
8.	Miasto i gmina Radomyśl Wielki	995	444	551
9.	Gmina Tuszów Narodowy	590	217	373
10.	Gmina Wadowice Górne	403	181	222

ROLNICTWO

Gmina Czermin jest typową gminą rolniczą. Na terenie powiatu Mieleckiego, jest na miejscu piątym do innych gmin wiejskich ze względu na ilość gospodarstw rolnych (1608) , w tym powyżej 1 ha na pozycji szóstej.

Tabela nr 32. Liczba gospodarstw powiatu Mieleckiego (2005r.)									
lp.	Gmina	Liczba gospodarstw		Powierzchnia w ha					
		ogółem	w tym powyżej 1 ha	ogółem	w tym użytki rolne			łąki	pastwiska
					razem	grunty orne	sady		
1.	Gmina miejska Mielec	1543	518	1716	1459	1174	21	228	37
2.	Miasto i gmina Radomyśl Wielki	2777	2247	12437	10707	8818	7	1448	453
3.	Gmina Borowa	1210	902	4487	4009	3669	44	217	79

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

Tabela nr 32. Liczba gospodarstw powiatu Mieleckiego (2005r.)									
4.	Gmina Czermin	1608	1229	6297	5772	5271	29	325	147
5.	Gmina Gawłuszowice	656	536	2441	2176	1834	21	255	66
6.	Gmina Mielec	2744	1593	6039	5496	4649	39	646	161
7.	Gmina Padew Narodowa	1169	952	4910	4288	3591	24	558	115
8.	Gmina Przecław	2409	1592	6021	5051	3770	19	962	300
9.	Gmina Tuszów Narodowy	1729	1199	4574	3967	3119	5	724	118
10.	Gmina Wadowice Górne	1504	1273	7250	6361	5240	46	755	320

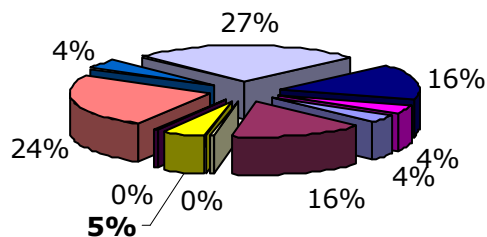
LEŚNICTWO

Lasy w Gminie Czermin zajmują prawie 1001,2 ha powierzchni.

Tabela nr 33. Powierzchnia gruntów leśnych(dane z 2005r.)			
lp.	Gmina	ogółem	Lesistość w %
1.	Gmina miejska Mielec	756	15,4
2.	Miasto i gmina Radomyśl Wielki	3156,6	19,5
3.	Gmina Borowa	62,6	1,1
4.	Gmina Czermin	1001,2	12,2
5.	Gmina Gawłuszowice	97,2	2,9
6.	Gmina Mielec	4846,5	41
7.	Gmina Padew Narodowa	798,3	11
8.	Gmina Przecław	5356,9	38,7
9.	Gmina Tuszów Narodowy	3192,2	34,6
10.	Gmina Wadowice Górne	768,5	8,7

W porównaniu z innymi gminami (lesistość 12,2%) ,powoduje iż Gmina Czermin nie jest gminą o dużym potencjale leśnym w porównaniu do innych gmin; posiada zaledwie 5 % powierzchni lasów całego powiatu.

Wykres nr 13. % ujęcie obszarów leśnych w powiecie Mieleckim

■ Gmina miejska Mielec	■ Miasto i gmina Radomyśl Wielki
■ Gmina Borowa	■ Gmina Czermin
■ Gmina Gawłuszowice	■ Gmina Mielec
■ Gmina Padew Narodowa	■ Gmina Przeclaw
■ Gmina Tuszów Narodowy	■ Gmina Wadowice Górne

PODMIOTY GOSPODARCZE

Na terenie Gminy Czermin przemysł lokalny nie występuje. Wśród zarejestrowanych 210 podmiotów gospodarczych w przeważającej liczbie jest to działalność usługowa.

Na rozwój gospodarczy Gminy Czermin wpływa jej położenie geograficzne, zwłaszcza bliskość Specjalnej Strefy Ekonomicznej **"EURO-PARK"** Mielec, która stwarza warunki zatrudnieniowe dla mieszkańców gminy.

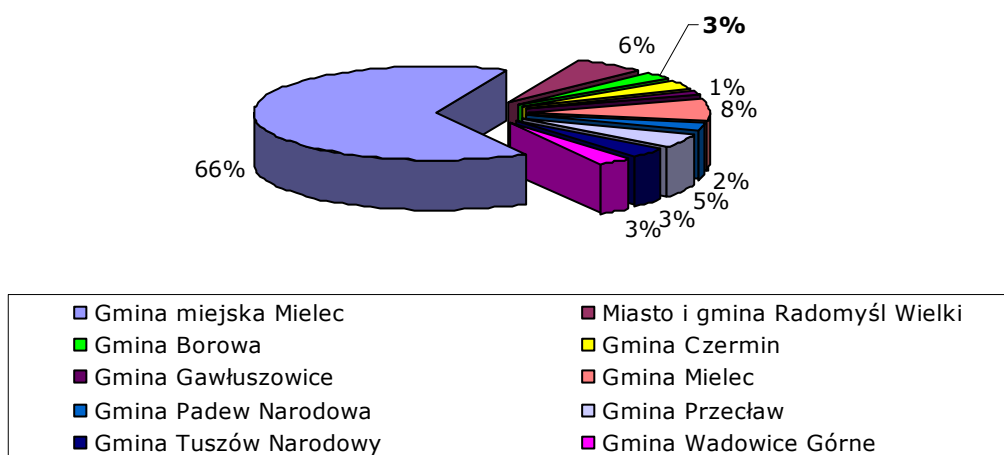
Podmioty gospodarki ¹ zarejestrowane w rejestrze REGON (stan na 2005r.) stanowią 3% wszystkich podmiotów powiatu Mieleckiego, wśród których dominują podmioty prywatne (95% - ogółu podmiotów w Gminie Czermin).

¹ Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualnie w rolnictwie

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

Tabela nr 34. Podmioty gospodarki ² zarejestrowane w rejestrze REGON (stan na 2005r.)				
Ip.	Gmina	ogółem	SEKTOR	
			publiczny	prywatny
1.	Gmina miejska Mielec	5721	210	5511
2.	Miasto i gmina Radomyśl Wielki	571	26	545
3.	Gmina Borowa	243	14	229
4.	Gmina Czermin	286	15	271
5.	Gmina Gawłuszowice	124	7	117
6.	Gmina Mielec	668	18	650
7.	Gmina Padew Narodowa	209	8	201
8.	Gmina Przecław	439	29	410
9.	Gmina Tuszów Narodowy	306	15	291
10.	Gmina Wadowice Górne	266	13	250
POWIAT		8833	210	8475

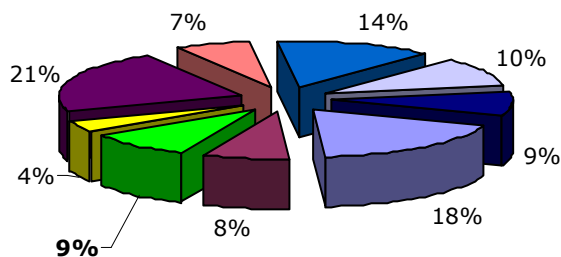
Wykres nr 14. Podmioty gospodarcze w powiecie Mieleckim (2005r.)

Na terenie powiatu Mieleckiego, Gmina Czermin nie odstaje od innych gmin wiejskich swym potencjałem gospodarczym.

² Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualnie w rolnictwie

Wykres nr 15. Podmioty gospodarcze w powiecie Mieleckim
/z wyłączeniem miasta Mielec /(2005r.)

Dane źródłowe:

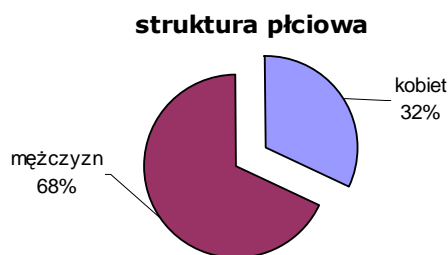
- Urząd Statystyczny w Rzeszowie – „Województwo Podkarpackie ;PODREGIONY; POWIATY; GMINY” 2006r.
- Dane –Urząd Gminy Czermin
- <http://www.czermin.pl/?m=1>
- opracowania własne

ROZDZIAŁ 6

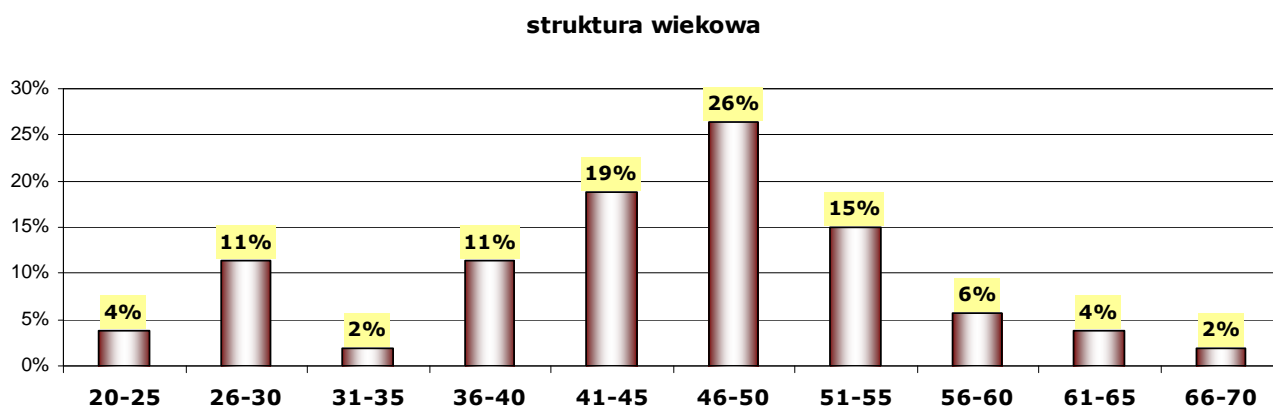
Wyniki badań ankietowych: KIM JESTEŚMY? KIM CHCEMY BYĆ

CZĘŚĆ I: CHARAKTERYSTYKA GRUPY BADANYCH.

Ankieta została przeprowadzona w ramach konsultacji społecznych przeprowadzonych 6 lipca 2007 roku w Gminie Czermin i objęła 63 osoby. Zarówno mężczyzn jak i kobiety. Przeważała liczba osób płci męskiej.

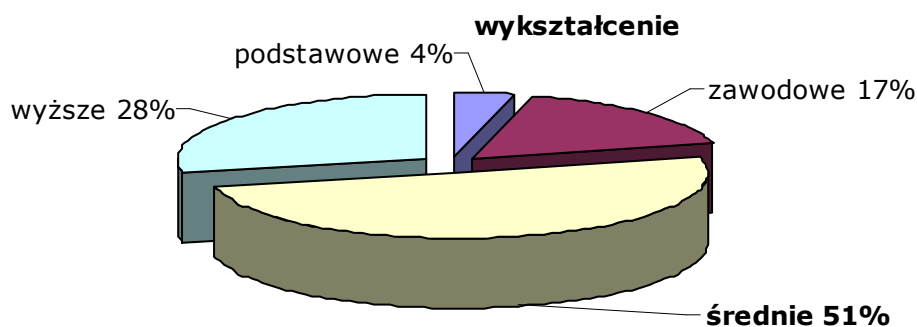

Najwięcej badań przeprowadzono w przedziale wiekowym od 46-50 lat (26% badanych).

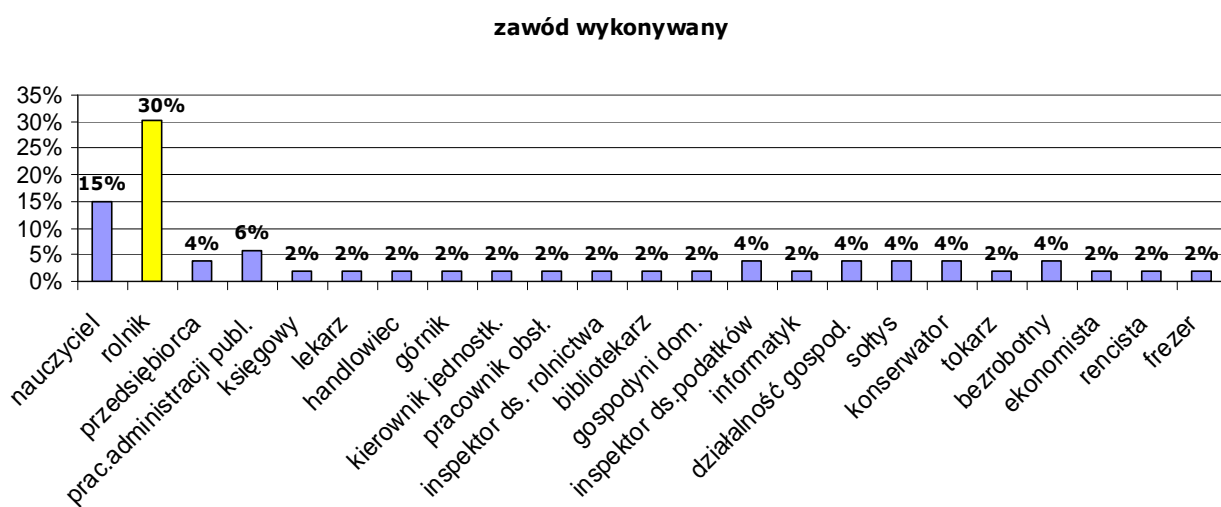
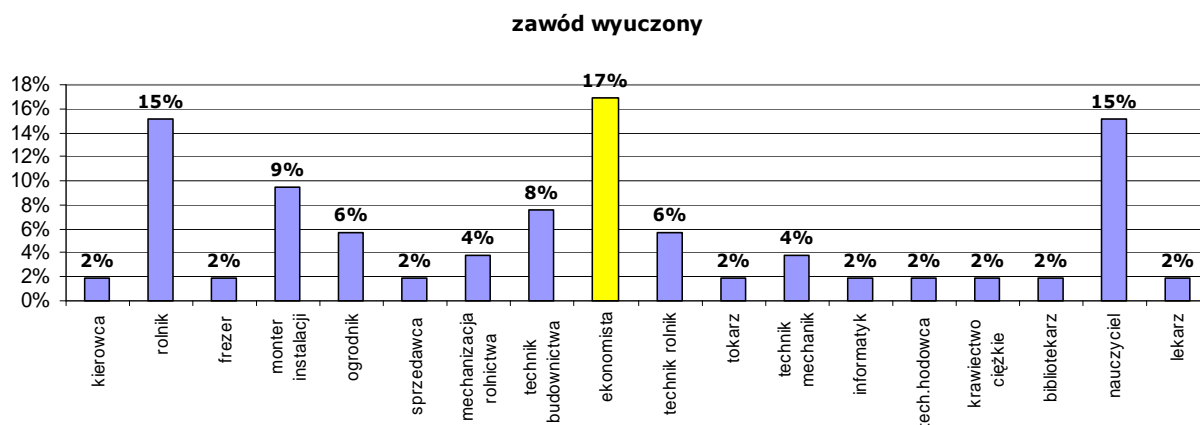

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

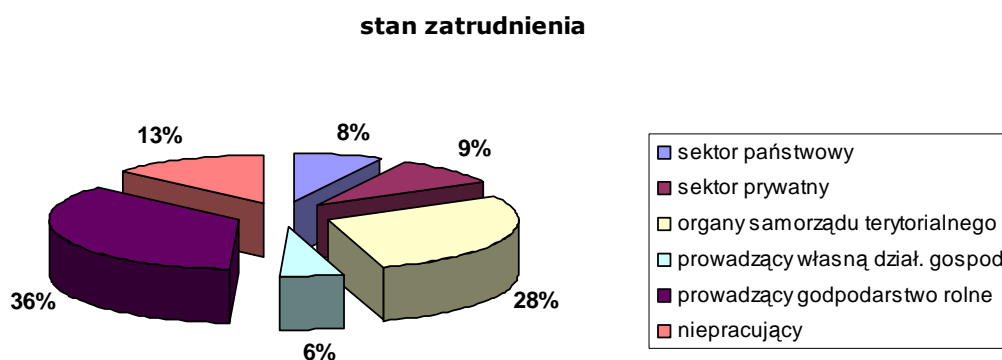
Wśród badanych przeważała liczba osób z średnim wykształceniem (51%).

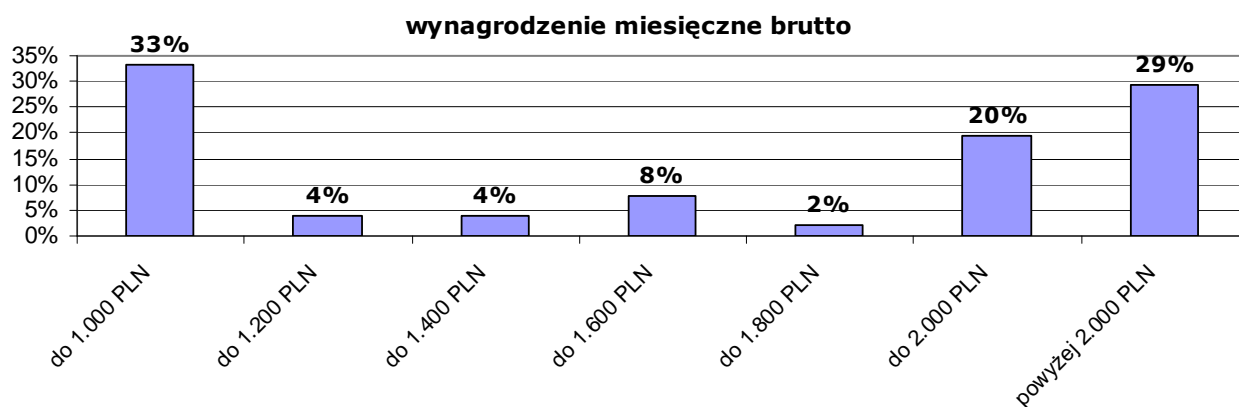
Wśród osób badanych najwięcej ma zawód wyuczony ekonomista (prawie 17%), ale najwięcej pracuje w rolnictwie (30%).

Najwięcej badanych osób prowadzi gospodarstwo rolne 36%, grupa osób zatrudniona w organach samorządu terytorialnego to 28%. Zatrudnieni w sektorze państwowym 8% i sektorze prywatnym 9%. Prowadzący własną działalność to 6% badanych a bezrobotnych aż 13%.

Najwięcej badanych osób osiąga miesięczne wynagrodzenie brutto wynoszące powyżej 2000 PLN (prawie 29%).

CZĘŚĆ II: STRUKTURA ODPOWIEDZI NA PYTANIA

Pytanie I:

Czy Pana(i) zdaniem Gminie potrzebny jest program ożywienia gospodarczego, społecznego i przestrzennie – środowiskowego w postaci Strategii?

Na pytanie wszyscy badani z wyjątkiem 8 %, którzy uchyliłi się od odpowiedzi, odpowiedzieli **tak**.

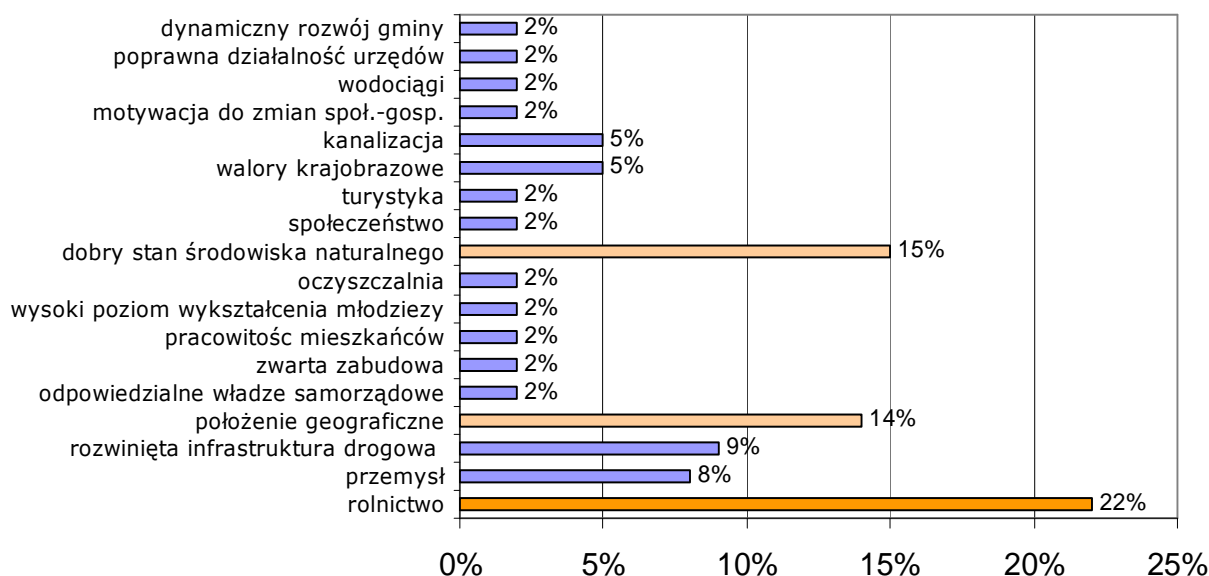
Pytanie II

Proszę wskazać, co Pana(i) zdaniem jest największym atutem gminy?

Wśród atutów najwięcej gminy najwięcej badanych wskazało na rolnictwo gminy z możliwością rozwoju rolnictwa ekologicznego - 22%, niedaleką odległość sołectw od Mielca i Specjalnej Strefy Ekonomicznej (14%), oraz na dobry stan środowiska naturalnego (15%).

Atuty Gminy Czermin		
1	rolnictwo z możliwością rozwoju rolnictwa ekologicznego	22%
2	przemysł	8%
3	rozwinięta infrastruktura drogowa	9%
4	położenie geograficzne- miasto Mielec i Specjalna Strefa Ekonomiczna	14%
5	odpowiedzialne władze samorządowe	2%
6	zwarta zabudowa	2%
7	pracowitość mieszkańców	2%
8	wysoki poziom wykształcenia młodzieży	2%
9	oczyszczalnia	2%
10	dobry stan środowiska naturalnego	15%
11	społeczeństwo	2%
12	turystyka	2%
13	walory krajobrazowe	5%
14	kanalizacja	5%
15	motywacja do zmian społ.-gosp.	2%
16	wodociągi	2%
17	poprawna działalność urzędów	2%
18	dynamiczny rozwój gminy	1%

Atuty gminy Czermin

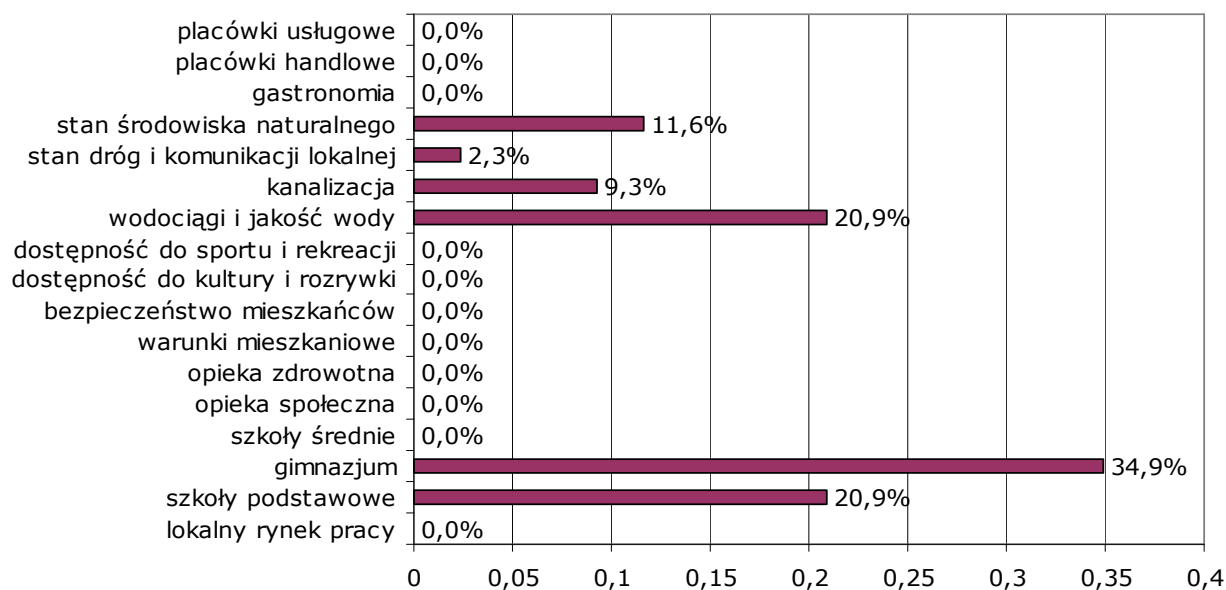

Pytanie III:

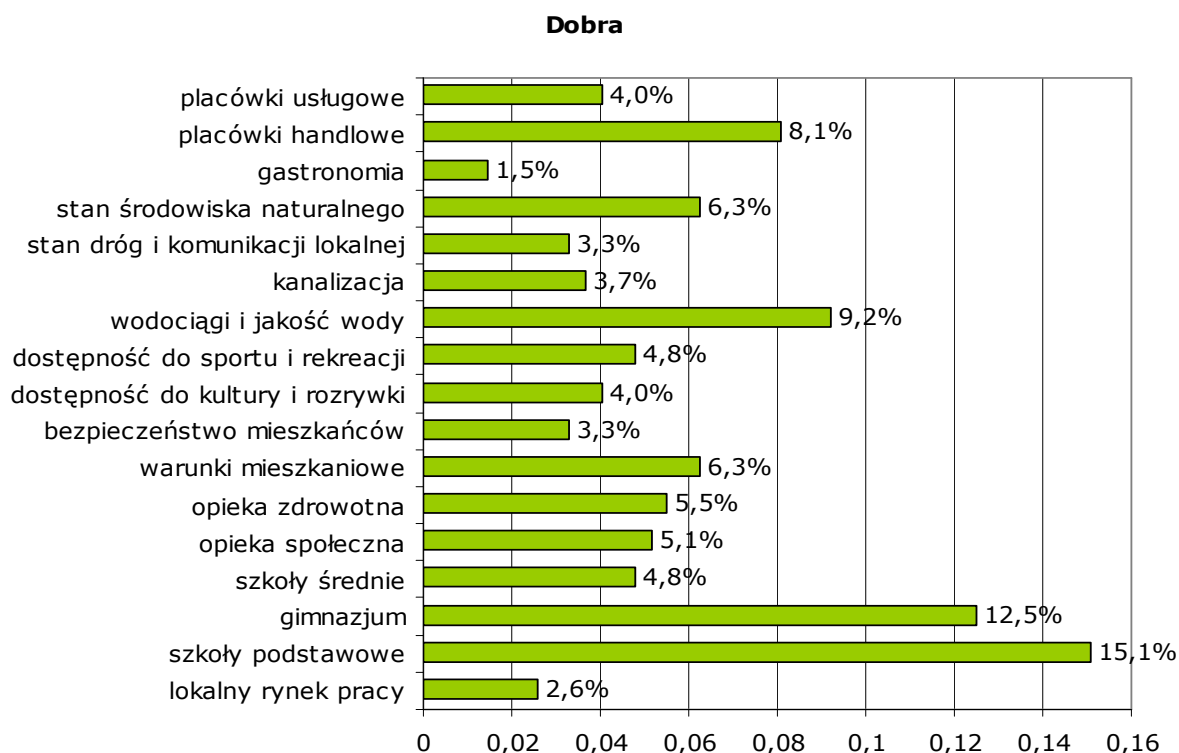
Jaka jest Pana/i ocena warunków życia w gminie?

34,9% badanych bardzo dobrze oceniło poziom gimnazjum, 20,9% wodociągi i jakość wody oraz szkoły podstawowe.

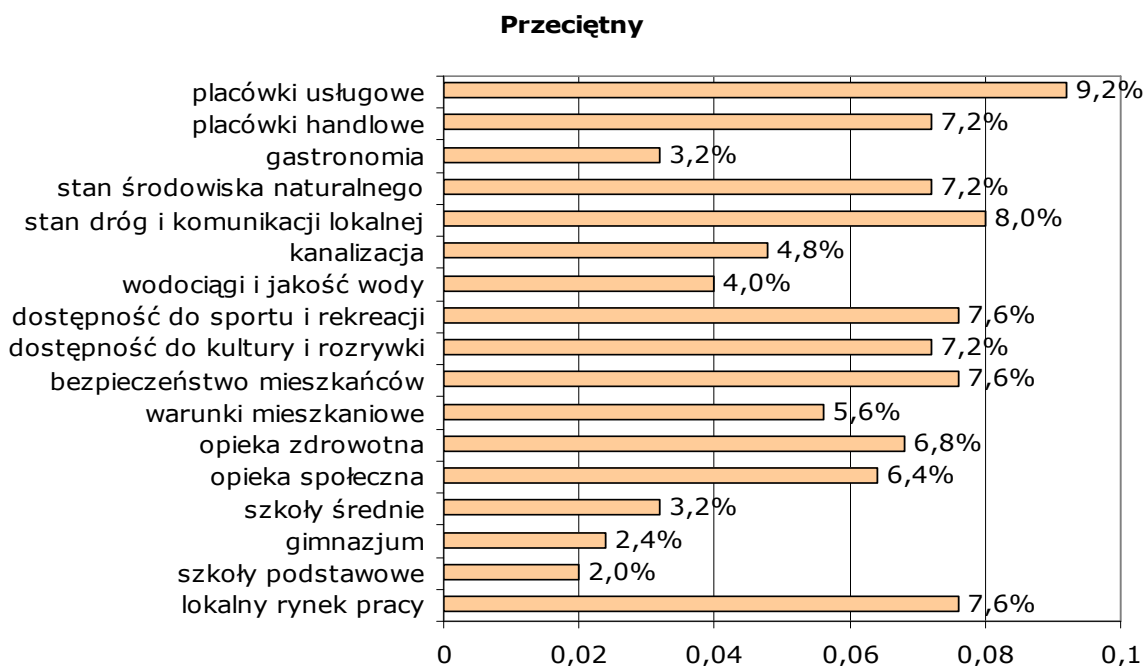
Bardzo dobra

15 % ankietowanych oceniło, że szkoły podstawowe ,12,5% gimnazjum , 9,2% wodociągi i jakość wody zasługują na ocenę dobrą.

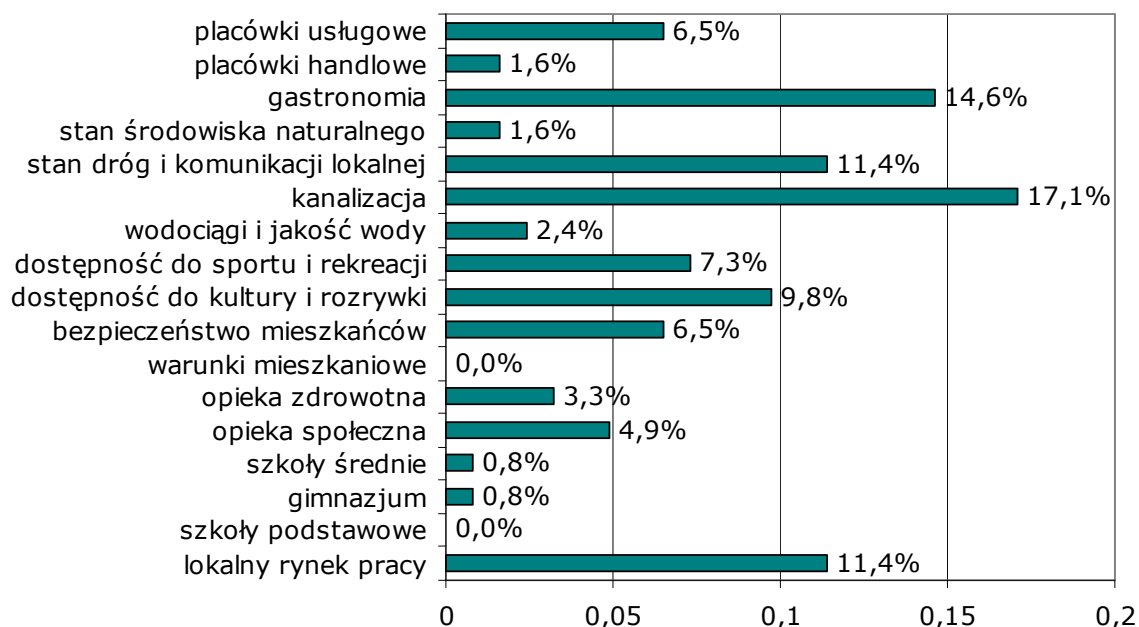
Na ocenę przeciętną zasługuje według ankietowanych placówki usługowe (9,2% ankietowanych) , stan dróg i komunikacji lokalnej 8% ankietowanych oraz bezpieczeństwo mieszkańców, lokalny rynek pracy oraz dostępność do sportu i rekreacji (7,2% ankietowanych).

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

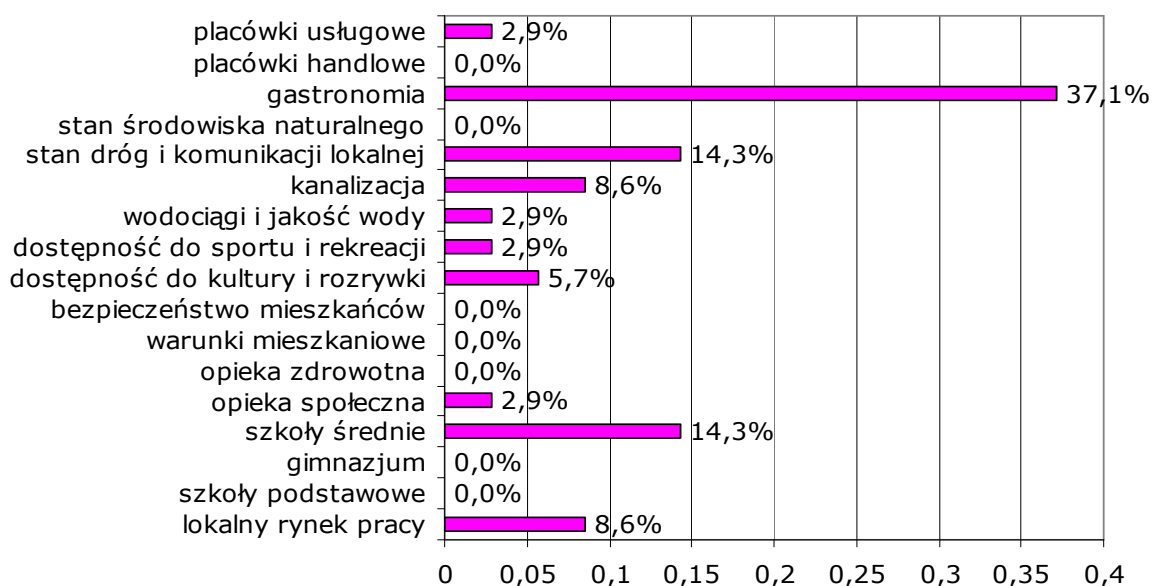
Ocenę złą w przeważającej mierze uzyskała kanalizacja (17,1% ankietowanych), gastronomia (14,6% ankietowanych) oraz stan dróg i komunikacji lokalnej oraz lokalny rynek pracy (11,4% ankietowanych).

Zła

Ocenę bardzo złą 37,1% ankietowanych przyznało gastronomii, 14,3% stanowi dróg i komunikacji lokalnej, 8,6% kanalizacji.

Bardzo zła

Uśredniając ocenę warunków życia w gminie wg ankietowanych na najwyższą ocenę zasługuje szkolnictwo – szkoły podstawowe jak i gimnazjum oraz środowisko naturalne i jakość wody , dobrą ocenę ankietowani przypisali opiece społecznej, warunkom mieszkaniowym i placówkom handlowym.

Złą ocenę otrzymała zdecydowanie kanalizacja oraz rynek pracy , a bardzo złą stan dróg i komunikacji lokalnej i gastronomia.

L.p.	Pytanie	Ocena				
		B. Dobra	Dobra	Przeciętna	Zła	B. Zła
1	lokalny rynek pracy	0,0%	2,6%	5,6%	11,4%	8,6%
2	szkoły podstawowe	20,9%	15,1%	2,0%	0,0%	0,0%
3	gimnazjum	34,9%	12,5%	2,4%	0,8%	0,0%
4	szkoły średnie	0,0%	4,8%	3,2%	0,8%	14,3%
5	opieka społeczna	0,0%	6,4%	6,1%	4,9%	2,9%
6	opieka zdrowotna	0,0%	5,5%	6,8%	3,3%	0,0%
7	warunki mieszkaniowe	0,0%	6,3%	5,6%	0,0%	0,0%
8	bezpieczeństwo mieszkańców	0,0%	3,3%	7,6%	6,5%	0,0%
9	dostępność do kultury i rozrywki	0,0%	4,0%	7,2%	9,8%	5,7%
10	dostępność do sportu i rekreacji	0,0%	4,8%	7,6%	7,3%	2,9%
11	wodociągi i jakość wody	20,9%	9,2%	4,0%	2,4%	2,9%
12	kanalizacja	9,3%	3,7%	4,8%	17,1%	8,6%
13	stan dróg i komunikacji lokalnej	2,3%	3,3%	8,0%	11,4%	14,3%
14	stan środowiska naturalnego	11,6%	6,3%	7,2%	1,6%	0,0%
15	gastronomia	0,0%	1,5%	3,2%	14,6%	37,1%
16	placówki handlowe	0,0%	8,1%	7,2%	1,6%	0,0%
17	placówki usługowe	0,0%	4,0%	9,2%	6,5%	2,9%

Pytanie IV

Jakie problemy społeczne występują na terenie gminy?

Wśród problemów społecznych najwyższy stopień zagrożenia stanowią: emigracja z młodych i dobrze wykształconych osób (wskazało 29% ankietowanych), niedobór organizacji pomagających w znalezieniu pracy (przekwalifikowania, szkolenie) – 19% oraz alkoholizm (14%) i bezrobocie - 10%.

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

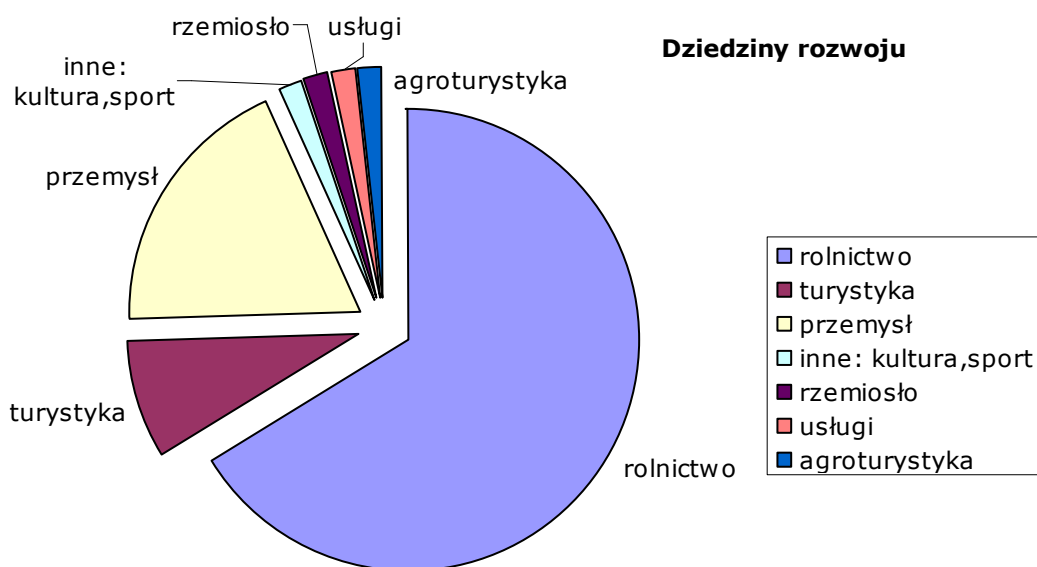
L.p.	Wyszczególnienie	Brak problemu	Niskie zagrożenie problemem	Średnie zagrożenie problemem	Wysokie zagrożenie problemem
1	Przestępczość	5%	14%	9%	0%
2	Bezrobocie	0%	2%	14%	15%
3	Bieda	3%	8%	12%	6%
4	Alkoholizm	3%	4%	13%	14%
5	Przemoc w rodzinie	5%	16%	7%	1%
6	Narkomania	41%	15%	3%	2%
7	Przestępczość młodocianych	3%	13%	9%	2%
8	Chuligaństwo	5%	9%	11%	5%
9	Utrudniony dostęp do dobrych szkół	36%	9%	7%	5%
10	Niedobór organizacji pomagających w znalezieniu pracy (przekwalifikowanie, szkolenia)	0%	5%	8%	19%
11	Emigracja ze wsi młodych i dobrze wykształconych osób	0%	4%	7%	29%
12	Inny (jaki?)	0%	0%	0%	1%
13	Utrudniony dostęp do przedszkoli	5%		0,4%	
14	Dbłość o mienie społeczne	0%		0,4%	

Pytanie V

Co zdaniem Pana (i) powinno decydować o rozwoju gminy?

Według 66 % ankietowanych o rozwoju gminy powinno decydować rolnictwo, 19% badanych twierdzi, że przemysł.

Lp.	Dziedzina rozwoju	
1	rolnictwo	66%
2	turystyka	8%
3	przemysł	19%
4	inne: kultura,sport	2%
5	rzemiosło	2%
6	usługi	2%
7	agroturystyka	2%

Pytanie VI

Proszę wskazać maks. 5 najważniejszych działań dla mieszkańców i rozwoju gminy, na które powinny być wydane w pierwszej kolejności pieniądze z budżetu gminy.

Jako pięć najważniejszych działań ankietowani wymienili:

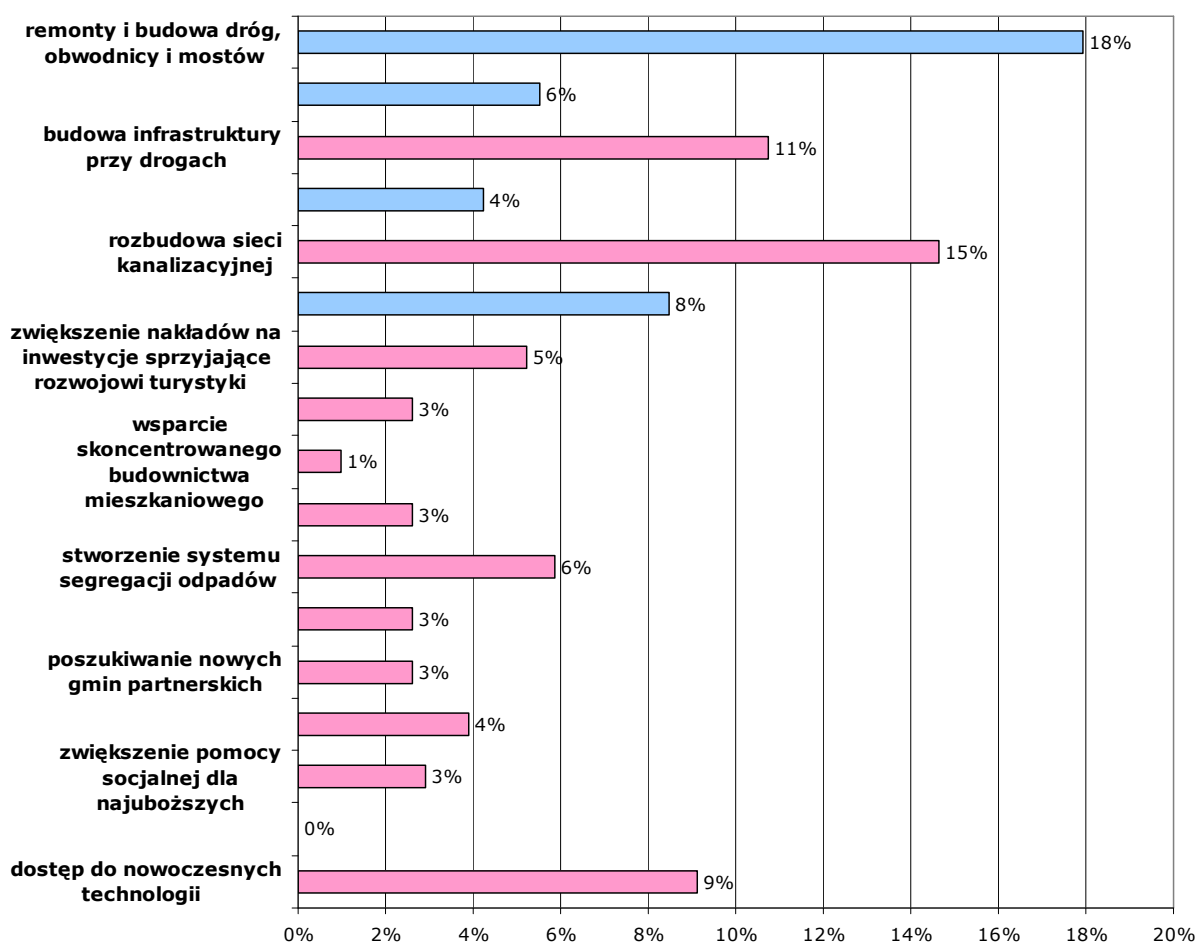
- remonty i budowa dróg, obwodnicy i mostów;
- budowę infrastruktury przy drogach (parkingi, chodniki, oświetlenie, zatoki i wiaty przystankowe);
- rozbudowę sieci kanalizacyjnej;
- dostęp do nowoczesnych technologii (internet, komputer, telefon)
- aktywne wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów;

Lp.	Rodzaj działań	
1	remonty i budowa dróg, obwodnicy i mostów	18%
2	budowa infrastruktury przy drogach (parkingi, chodniki, oświetlenie, zatoki i wiaty przystankowe)	11%
3	rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	6%
4	rozbudowa sieci kanalizacyjnej	15%
5	rozwój strefy aktywności zawodowej (tworzenie gminnego zasobu gruntów dla inwestorów)	4%
6	aktywne wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych	8%

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

7	zwiększenie nakładów na inwestycje sprzyjające rozwojowi turystyki (budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej)	5%
8	budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej (np. ośrodka zdrowia itp.)	3%
9	wsparcie skoncentrowanego budownictwa mieszkaniowego (budownictwo socjalne i komunalne)	1%
10	promocja i wsparcie korzystania z odnawialnych źródeł energii	3%
11	stworzenie systemu segregacji odpadów	6%
12	rozbudowa usług gastronomiczno - hotelarskich i agroturystycznych	3%
13	poszukiwanie nowych gmin partnerskich	3%
14	szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy	4%
15	zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych	3%
16	dostęp do nowoczesnych technologii (internet, komputer, telefon)	9%
17.	inne działania ważne dla rozwoju gminy	0%

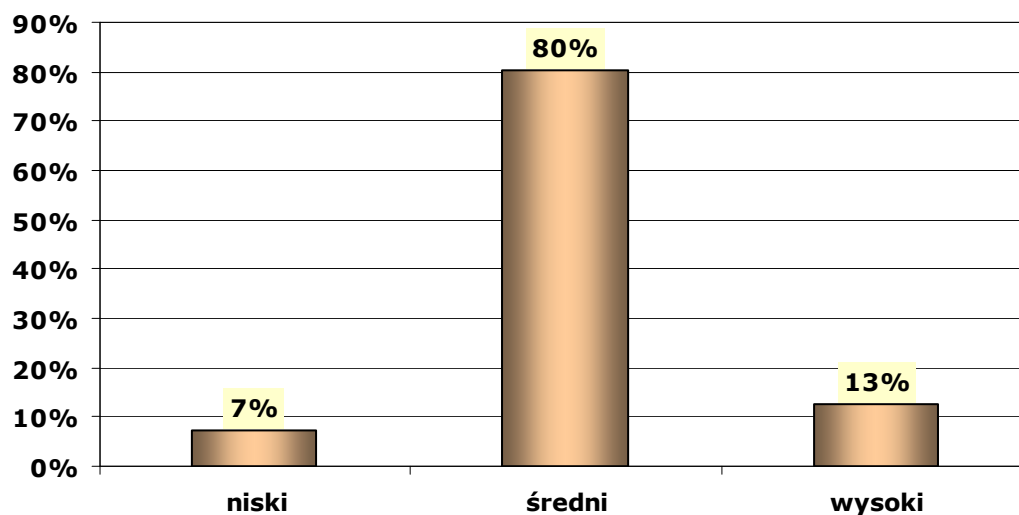
Hierarchia ważności działań do realizacji przez UG w Czerminie wg. mieszkańców

Pytanie VII

Proszę ocenić poziom samoorganizacji społecznej i poziom współpracy między mieszkańcami, a władzami gminy.

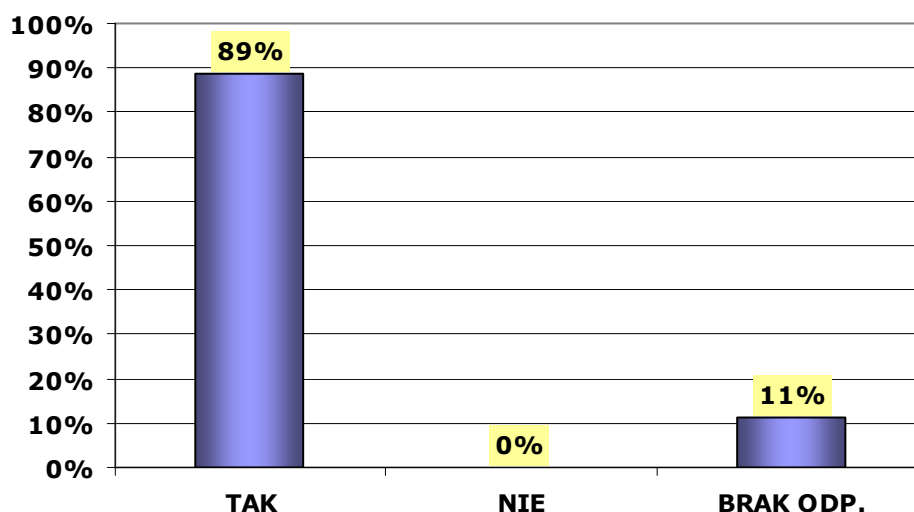
80% ankietowanych określa wyżej wymieniony poziom jako średni.

Pytanie VIII

Czy problem rozwoju Gminy jest dla Pana(i) ważny?

Na powyższe pytanie 89% badanych odpowiedziało twierdząco, 11% uchyliło się od odpowiedzi.

ROZDZIAŁ 7

Analiza SWOT

- W analizie strategicznej szczególne znaczenie odgrywa metoda typu SWOT (*ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats*). Jest to analiza kompleksowa określająca mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia. Polega ona na zidentyfikowaniu czterech wymienionych grup czynników i określeniu ich wpływu na rozwój badanego obiektu.

S	Strengths	Silne strony	Atuty	ZASOBY GMINY
W	Weaknesses	Wady	Słabe strony	ZASOBY GMINY
O	Opportunities	Okazje	Możliwości/Szanse	OTOCZENIE GMINY
T	Threats	Trudności	Zagrożenia	OTOCZENIE GMINY

Pierwszym elementem analizy SWOT jest ocena zasobów gminy, która pozwala na identyfikację jej mocnych i słabych stron. Ważnym aspektem tego typu analizy jest określenie zasobów charakterystycznych dla gminy. Poznanie szans i zagrożeń płynących z otoczenia stanowi drugi etap analizy SWOT. Późniejsza ich konfrontacja z wynikami zasobów danego obszaru prowadzi do określenia strategii rozwoju.

Analizę SWOT najlepiej przeprowadzić strukturalnie, wyznaczając główne **obszary ROZWOJOWE**. Takimi wspólnymi obszarami na potrzeby analizy **SWOT** dla **GMINY CZERMIN** są:

- ➔ **OBSZAR ROZWOJOWY I : INFRASTRUKTURA TECHNICZNA**
- ➔ **OBSZAR ROZWOJOWY II : INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA**
- ➔ **OBSZAR ROZWOJOWY III : ROZWÓJ SEKTORA ROLNEGO**
- ➔ **OBSZAR ROZWOJOWY IV : ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH**
- ➔ **OBSZAR ROZWOJOWY V : POŁOŻENIE, ŚRODOWISKO NATURALNE**
- ➔ **OBSZAR ROZWOJOWY VI : GOSPODARKA TURYSTYCZNA**
- ➔ **OBSZAR ROZWOJOWY VII : KULTURA I DZIEDZICTWO KULTUROWE**

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

Lp	Czynnik	Charakterystyka stanu	
		MOCNA STRONA	SŁABA STRONA
1	2	3	4
I.	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	<ul style="list-style-type: none"> • Dobrze rozwinięta sieć dróg • Dobra sieć połączeń komunikacyjnych; • Dobrze rozwinięta oferta miejsc do parkowania; • Dobrze rozwinięta sieć energetyczna, telefoniczna i gazowa • Wysoki stopień zwodociągowania gminy • Wystarczające zasoby wodne ujęć wody; • Dobry stan techniczny urządzeń wodociągowych; • Znaczne rezerwy terenów budowlanych; • Wolne tereny pod nieuciążliwy przemysł, turystykę zorganizowaną, agroturystykę i turystykę indywidualną. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan dróg publicznych (drogi gminne – głównie nawierzchnia gruntowa ulepszona, zły stan dróg powiatowych) • Słabe oznaczenie informacyjne dróg ; • Brak całkowitego skanalizowania gminy • Brak aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego.
		SZANSE	ZAGROŻENIA
		<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja istniejącej infrastruktury oraz realizacja nowych przedsięwzięć – zwłaszcza w zakresie : kanalizacji i komunikacji /drogi, chodniki/ • Uzyskanie pomocy z funduszy krajowych z Unii Europejskiej i Banku Światowego na rozbudowę infrastruktury • Usytuowania w regionie, do którego skierowana będzie duża ilość środków pomocowych; • Wsparcie ze strony władz wojewódzkich; • Korzystna struktura własności; • Korzystne warunki dla MŚP; 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie poziomu wydatków na inwestycje w kolejnych latach; • Brak środków na współfinansowanie inwestycji uzyskujących wsparcie z innych źródeł; • Małe zainteresowanie ze strony władz wojewódzkich;

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

Lp	Czynnik	Charakterystyka stanu	
		MOCNA STRONA	SŁABA STRONA
1	2	3	4
II.	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	<ul style="list-style-type: none"> • Wysokowyzkwalifikowana kadra nauczycielska; • Dobrze przygotowana kadra pomocy socjalnej, • Dobrze rozwinięta sieć placówek wychowania przedszkolnego; • Dobrze rozwinięta i funkcjonująca sieć szkół podstawowych i gimnazjalnych; • Dobre wyposażenie szkół; • Dobra podstawowa opieka zdrowotna; • Dobrze rozwinięta sieć placówek usługowo-handlowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak szkolnictwa ponadpodstawowego; • Brak na terenie gminy placówki opiekuńczo-wychowawczej; • Nieadekwatna do potrzeb liczba zatrudnionych pracowników pomocy społecznej,
		SZANSE	ZAGROŻENIA
		<ul style="list-style-type: none"> • Reforma ubezpieczeń społecznych i służby zdrowia; • Rozbudowa i modernizacja placówek OSP; • Rozbudowa i modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej; • Wykorzystanie położenia w regionie, do którego skierowana będzie duża ilość środków pomocowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • Degradacja posiadanych zasobów; • Powiększające się różnice w dochodach ludności • Niekonsekwentna polityka państwa wobec terenów wiejskich • Niskie nakłady finansowe na modernizacją obecnej bazy; • Brak środków na remonty, modernizację i budowę nowych;
III.	ROZWÓJ SEKTORA ROLNEGO	<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne warunki do rozwoju gospodarki rolnej; • Możliwość prowadzenia ekologicznych upraw. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gleby orne (większość kl.3 i 4) • Brak gleb ornych kl.1 • Mała powierzchnia gospodarstw - struktura gospodarstw rolnych, duże rozdrobnienie • Niewystarczająco rozwinięta sieć usług rolniczych; • Słaba promocja produktów rolnych;

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

Lp	Czynnik	Charakterystyka stanu	
		MOCNA STRONA	SŁABA STRONA
1	2	3	4
		SZANSE	ZAGROŻENIA
		<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie kursów kwalifikacji rolniczej; • Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, • Korzystne warunki glebowo-klimatyczne do rozwijania produkcji żywności ekologicznej; • Zapotrzebowanie na zdrową żywność; • Wykorzystanie położenia w regionie, do którego skierowana będzie duża ilość środków pomocowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysokie koszty scalania gruntów; • Niezadowalająca rolników polityka rolna państwa, • Konkurencyjność towarów z UE w kontekście jej rozszerzenia i likwidacji barier celnych, • Brak znaczących inwestycji w sektorze rolno-spożywczym, potrzebnych do zwiększenia produkcji i konkurencyjności;
IV.	ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH	<ul style="list-style-type: none"> • Inwestowanie rodziców w wykształcenie i rozwój dziecka; • Silne poczucie tożsamości; • Dodatni bilans migracji; • Aktywne postawy mieszkańców; • Dobry klimat społeczny do rozwoju wolontariatu, organizacji pozarządowych, inicjatyw obywatelskich 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki odsetek zatrudnienia w rolnictwie; • Niekorzystna struktura wykształcenia; • Wysokie bezrobocie długotrwałe zarówno wśród mężczyzn, kobiet i ludzi młodych, • Występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia, • Niska dostępność dokształcenia ustawicznego na obszarach wiejskich • Niski poziom wykształcenia bezrobotnych długotrwałe,
		SZANSE	ZAGROŻENIA
		<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dotacji na szkolenie młodych rolników; • Programy pomocowe Unii Europejskiej na rozwój zasobów ludzkich; 	<ul style="list-style-type: none"> • Migracja młodych ludzi-wyludnianie się wsi; • Wzrastające bezrobocie ;
V.	POŁOŻENIE ŚRODOWISKO NATURALNE	<ul style="list-style-type: none"> • Teren o korzystnych warunkach klimatycznych i biologicznych; • Bogactwa naturalne gminy; • Korzystne warunki klimatyczne do rozwoju gospodarki rolnej; 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków • Brak programu selektywnej zbiórki odpadów

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

Lp	Czynnik	Charakterystyka stanu	
		MOCNA STRONA	SŁABA STRONA
1	2	3	4
		<ul style="list-style-type: none"> • Zasoby przyrodnicze o dużej wartości; • Własna oczyszczalnia ścieków; • Prowadzenie zalesiania równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów ; • Prowadzenie działań zalesiania leżących odłogiem oraz słabych bonitacyjnie użytków rolnych; • Położenie w bliskiej odległości od centrum regionu –Mielca; • Bliskość SSE oraz Mieleckiego Parku Przemysłowego; 	<ul style="list-style-type: none"> • Odpady azbestowe; • Niewystarczająca liczba gminnych punktów zbierania odpadów;
		SZANSE	ZAGROŻENIA
		<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie bogactwa środowiska naturalnego dla celów turystycznych; • Promowanie gminy jako miejsca czystego ekologicznie; • Wzrost zainteresowania wypoczynkiem na wsi; • Wzrost zainteresowania mieszkańców miasta Mielec zamieszkaniami na terenach korzystnych ekologicznie; 	<ul style="list-style-type: none"> • Dalsza degradacja środowiska naturalnego w wyniku działalności człowieka bez zabezpieczenia właściwych funkcji komunalnych; • Słabe tempo wprowadzania segregacji odpadów komunalnych, • Brak skutecznej egzekucji prawa w zakresie ochrony środowiska,
VI.	GOSPODARKA TURYSTYCZNA	<ul style="list-style-type: none"> • Wolne tereny pod turystykę zorganizowaną, agroturystykę i turystykę indywidualną. 	<ul style="list-style-type: none"> • Słaba infrastruktura turystyczna; • Niedostateczna ilość wytyczonych szlaków i ścieżek turystycznych; • Brak bazy noclegowej na wysokim poziomie; • Brak dobrej i taniej gastronomii;

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

Lp	Czynnik	Charakterystyka stanu	
		MOCNA STRONA	SŁABA STRONA
1	2	3	4
		SZANSE	ZAGROŻENIA
		<ul style="list-style-type: none"> • Rozwinięcie ścieżek rowerowych, • Wypromowanie gospodarstw agroturystycznych; • Wzrost zainteresowania aktywnym wypoczynkiem i agroturystyką; 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak tradycji korzystania z istniejących walorów • Degradacja środowiska związana z działalnością człowieka
VII.	KULTURA I DZIEDZICTWO KULTUROWE	<ul style="list-style-type: none"> • Dobrze przygotowane zaplecze kadrowe do prowadzenia i organizowania działań kulturalnych; • Silne poczucie tożsamości lokalnej • Obiekty zabytkowe; • Aktywnie działające Koła Gospodyń Wiejskich; 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczająca infrastruktura dla działań kulturalnych, • Odpływ utalentowanej młodzieży; • Niewystarczająca ilość środków na modernizację i rozbudowę infrastruktury kulturalnej;
		SZANSE	ZAGROŻENIA
		<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa i modernizacja funkcjonującej infrastruktury kulturalnej; • Utrzymanie wysokiego poziomu cyklicznych imprez kulturalnych; • Promocja walorów kulturowych gminy; • Pozyskanie środków zewnętrznych na rozbudowę , modernizację infrastruktury kulturalnej • Pozyskanie środków zewnętrznych na zachowanie obiektów zabytkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Dalsza degradacja bazy materialnej; • Dominująca rola miasta Mielec jako miejsca imprez i propozycji kulturalnych dla mieszkańców gmin;
VIII.	SAMORZĄD TERYTORIALNY – SKUTECZNOŚĆ DZIAŁANIA	<ul style="list-style-type: none"> • Dobre chęci samorządu. • Podejmowanie działań we właściwym kierunku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak funduszy. • Niski poziom dochodów gminy w przeliczeniu na mieszkańca gminy Czermin

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY CZERMIN
na lata 2007-2015 z prognozą do roku 2020

Lp	Czynnik	Charakterystyka stanu	
		MOCNA STRONA	SŁABA STRONA
1	2	3	4
		SZANSE	ZAGROŻENIA
		<ul style="list-style-type: none"> • Wzrastająca umiejętność poszukiwania pozabudżetowych źródeł wspierania inwestycji gminnych; • Współpraca z miastem, powiatem i województwem; 	<ul style="list-style-type: none"> • Niestabilny i skomplikowany system prawny, szczególnie podatkowy • Słaba i zbiurokratyzowana polityka kredytowa dla przedsiębiorstw i rolnictwa;